

özgürlük için .com e-dergi

Kurtlarımızı dökelim:

Amarok 2.3

Dijital sekreteriniz:

Kontact

En hızlı KDE sürümü:

KDE 4.4

Röportaj:

3M

İşlemciler Dört Nala:

64 Bit Pardus

03.	Editörden
04-09.	Haberler
10-16.	İşlemciler dört nala: 64 Bit Pardus
17-18.	Online Photo Effects Client
19-21.	Bilgisayarınızdaki koleksiyoncu Tellico
22-24.	KMail: Posta güvercini geçmişte kaldı
25-27.	Anlık mesajlaşma, anında Kopete
28-30.	Amarok: Yetenekli müzik oynatıcı
31-32.	Akregator: Haber takibi artık çok kolay
33-34.	IRC'yi bir de Konversation ile görün
35-36.	Kontakt: Dijital sekreteriniz
37-43.	KDE KDE olalı böyle olmamıştı
43.	KDE İpuçları
44-46.	OpenOffice.Org Basic Dersleri - 1
47-50.	64 Bit ne kadar hızlı?
51-52.	GNUjump: Bağımlılık yapan zıplama oyunu
53-55.	Zihin jimnastiği için Dreamchess
56-65.	Röportaj: Pardus 64 ekibi 3M
66.	Son sayfa

Bu sayının editörü:

Mesutcan KURT

Bu sayıda katkıda bulunanlar:

Ahmet Hiçyılmaz, A. Murat Eren, Ali Işingör,
Anıl Özbek, Aydın Demirel, Ayhan Yalçınsoy,
Bahadır Kandemir, Deniz Ege Tunçay, Fatih Aşıcı,
Gaye Demirbaş, Gizem Belen, Göktuğ Korkmaz,
Hakan Hamurcu, İşbaran Akçayır, Kubilay Kocabalkan,
Meltem Parmaksız, Mete Bilgin, Metin Akdere,
Mustafa Gökay, Necdet Yücel, Oğuz Yarımtepe,
Onur Küçük, Osman Can Karacı, Ozan Çağlayan,
Özgür Erdoğdu, Pınar Yanardağ, Razık Hilençoğlu,
Server Acim ve Tuğsan Ünlü.

Tasarım:

artistanbul
(Deniz Ege Tunçay)

Kapak Görseli:

Fusky (CC by-nc-sa)

Özgürlüğün e-dergisi,

Creative Commons

(by-nc-sa) 3.0 ile lisanslanmıştır.

Pardus ismi ve logosu,

TÜBİTAK UEKAE'nin tescilli markasıdır

Bu yayın, Özgürlüğün topluluğu tarafından hazırlanmaktadır.

Bu ay daha çok bitli bir sayıyla karşınızdayız...

Herkese merhaba,

Pazartesi günü akşamüstü telefonum çalıyor. Necdet YÜCEL hocamız arıyor, açtım. Bana "Özgürlükçin dergisinin 22. sayısının editörü olur musun?" diye sordu. O kadar sevinmişim ki... Yapmak istediğim şeylere bir adım daha yaklaşıyordum. Her şeyden önemlisi de bu yapacağım işin camiaya bir katkı sağlamasıydı. Ve böylece heyecanlı ve mutlu bir şekilde dergi için çalışmalara başladım.

Ben, Linux ile uzun zaman önce tanıştım, daha o zamanlarda ilgimi çekmişti Linux. Bilgisayar ile sürekli ilgileniyordum, yıllar geçtikçe de Linux ile daha fazla ilgilenmeye, uğraşmaya başladım. Her ne kadar o zamanlar ilgimi çekse de aslında daha fazla ilgimi çektiğini yıllar geçtikçe daha çok anlıyorum. Benim Linux ile daha fazla haşır neşir ve daha fazla bilgili olmamı sevgili Beyazıt KELÇEOĞLU'na, bilgisayarla iç içe olmamı ise aileme borçluyum. Üniversiteye geldiğimde, tüm bu bilgilerimin üstüne bilgi katmamı sağlayan ve beni geliştiren Necdet hocamız ile tanıştım. Linux ve özgür yazılım ile ilgili bu kadar bilgili ve yetenekli birisi ile çalışmak hem keyifli hem de çok heyecan verici. Sanırım kendisinin öğrencilerinden de anlaşılyordur bu :). Kendisi sayesinde de birçok şey öğreniyorum ve öğrendiklerimi de aktarmaya çalışıyorum, böyle de devam edecek...

Bu sayımızın teması 64 bit. Benim de öğrencisi olduğum Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği son sınıf 3 öğrencinin bitirme projesi olan Pardus Kurumsal 2'nin 64 Bit'e port edilmesi başarıyla devam ediyor. Arkadaşlarımız dokuz farklı üniversitede bu konuyu anlattılar. Bir bitirme tezi olarak çok ses getiren bir proje oldu. Beklenen Pardus Kurumsal 2 "32 bit" ile

birlikte 64 bit sürümü de yakında DVD içinde sunulacak.

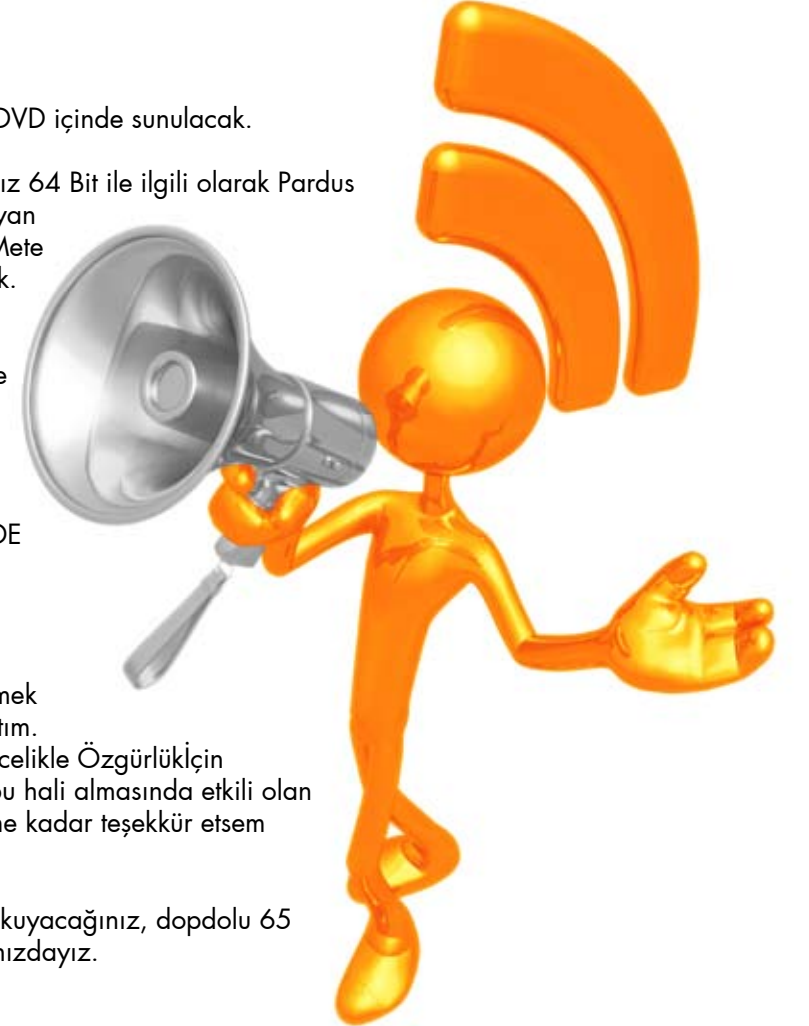
Bu sayımızın röportajını da tamamız 64 Bit ile ilgili olarak Pardus Kurumsal 2 64 Bit portunu hazırlayan öğrenciler: Meltem PARMAKSIZ, Mete BİLGİN ve Metin AKDERE ile yaptık. Merak ettiğiniz soruların cevabı röportajımızda. Ayrıca Pardus 64 Bit Projesi ile fikirlerini almak üzere sürpriz kişilere sorular sorduk.

KDE 4.4'ün gelmesiyle masaüstü ortamlarımız daha da şenlendi. Birçok yenilik ve düzeltmeler ile KDE 4.4 karşımızda. Bunun gibi birçok değişiklikle birlikte Pardus 2009.2 çıkıyor.

Bu sayıyı en iyi, faydalı hale getirmek için elimden geleni yapmaya çalıştım. Bana bu konuda yardımcı olan öncelikle Özgürlükçin topluluğuna, yazılarıyla derginin bu hali almasında etkili olan kişilere ve diğer tüm arkadaşlara ne kadar teşekkür etsem azdır.

Umarım beklediğiniz gibi keyifle okuyacağınız, dopdolu 65 sayfadan oluşan bir sayı ile karşınızdayız.

Özgür kalın.

HP Palm'i Satın Aldı

Endüstri devi HP, avuçiçi bilgisayarlara adını veren Palm'i 1,2 milyar dolara satın aldı. Bu rakam, Palm'in borçları da hesaplandığında, çok daha büyüyor. Resmi bildirimde, şirketler, HP'nin Palm'ı hisse başına 5,70 dolara satın alması konusunda anlaşmış olduğunu açıklarken; Palm günlüğü, "Eğer duymadıysanız, aşağı sokakta HP adında küçük bir dükkânla birleşmemizi ilan ettik." diyerek satın almayı bildirdi.

Palm'in mobil platformu WebOS, Linux çekirdeğini ve açık kaynak WebKit tarayıcı motorunu kullanıyor. Palm'in,

kullanıcı arayüzünde WebOS temelli HTML JavaScript, CSS gibi pek çok açık web teknolojisine sırtını dayıyor. Ancak, mobil işletim sistemi WebOS, Palm'in kendi mülkiyeti. HP, WebOS'u ikiye katlama (double down) planlarından bahsediyor, fakat henüz gelecek planlarını da açıklamış değil.

Hali hazırda en büyük Windows Mobile temelli telefon üreticilerinden biri olan HP'nin Palm'ı satın alması, gelecekte HP'nin de mobil cihazlarda özgür ve açık sistemlere yöneleceğinin en büyük işareti. HP'nin sitesinde şu an, yıl sonuna kadar dağıtmayı

planladığı Windows 7 temelli tablet bilgisayarlar sergileniyor. Palm'in satın alınması, HP'ye bu cihazlardaki işletim sistemi konusunda da yepyeni ve muhtemelen de Microsoft'u mutlu etmeyecek bir seçenek sunuyor. Palm'i firmasının kazancı 1.500 güçlü patente, Treo mobil telefonlar ve mevcut yeni nesil Palm Pre ve Pixi mobil cihazların satışına dayanıyor. HP'den sızan haberler, gelecekte WebOS'un iPad'e rakip olacak cihazlarda kullanılmasının düşünüldüğü yönünde.

Kaynak: The H Open

Transport Tycoon Deluxe 1.0

OpenTTD geliştiricileri, Transport Tycoon Deluxe oyununun özgür klonunun 1.0 sürümünü duyurdu.

OpenTTD 1.0, 64 kat daha büyük haritalar, 255 oyuncu sayısına kadar çoklu oyuncu kipleri, yeni senaryo ve yapay zekâ gibi öğeler için oyun içi yükleme özellikleri sunuyor. Diğer eklenenler arasında, taşıtlar için yeni yol bulma algoritmaları, yamaç ve yokuşlara inşaat yapabilme desteği, yeni ve daha büyük köprüler, yeniden tasarlanmış havaalanı sistemi, kanal,

gemi asansörü, su kemeri gibi yeni oyun içi öğeleri de bulunuyor.

Yeni sürümde oyuncular artık çeşitli işleri yaptırmak için, yöneticilerle farklı anlaşma yöntemleri seçebiliyor ve araçlar için klonlama, otomatik yerine koyma, otomatik güncelleştirme gibi özellikleri de kullanabiliyor. İstemci ve sunucu iletişimi için, IPv6 ve IPv4 desteği de eklenenler arasında.

Diğer oyun indirme alternatiflerinin yanında kullanıcılar, Transport Tycoon

Deluxe CD'sinden orijinal Transport Tycoon Deluxe veri dosyalarını da kullanabiliyorlar. Aynı zamanda, bireysel indirme ve kurma işlemlerini projenin kendi web sitesinden yapabilirler.

OpenTTD'nin bu sürümü hakkında daha fazla bilgi, sürüm duyurusundan edinilebilir. OpenTTD 1.0'ın Pardus 2009 için açılmış yeni paket talebine ise buradan erişebilirsiniz.

Kaynak: The H Open

Pardus Yaz Stajı'nı Kazananlar

Pardus, bu yılki stajyerlerini belirledi. Özgür yazılım dünyasında kariyer hedefleyen 20 öğrencinin kabul edildiği Pardus staj programı, 21 Haziran- 16 Temmuz ve 2- 27 Ağustos tarihleri arasında olmak üzere iki bölüm halinde gerçekleştirilecek.

Stajyerler Pardus'ta bulundukları süre içinde geliştirilmekte olan tüm sürüm süreçlerine dahil edilecekler. Böylelikle öğrencilerin mezuniyetleri sonrası özgür yazılım alanında başarılı bir kariyer kurmak için ihtiyaç duyacakları bilgi birikimini ve deneyimi kazanmaları sağlanacak. Staj süresince gerçekleştirecekleri projelerde başarılı olan öğrenciler, daha sonra Pardus Projesi'nde ya da UEKAE'de çalışma fırsatı elde edebilecek.

Halen Pardus geliştiricilerinin önemli bir kısmının kariyerlerinin stajyer olarak başladığına dikkat çeken Pardus Staj Koordinatörü **Renan ÇAKIRERK** şunları söyledi:

"Pardus staj programı sadece projeye nitelikli çalışanlar kazanmamız değil, aynı zamanda özgür yazılım dünyasının yeni, yetenekli, genç yüzlerle tanışması açısından da önem taşıyor. Bugün Pardus projesinde, özgür yazılım dünyasına staj programı ile adım atmış olan başarılı geliştiricilerimizin olması bunun bir göstergesi. Mezun olduklarında üretime katkı sağlayacak şekilde donanımlı, yetkinleşmiş gençlerin Türkiye yazılım ve bilişim sektörünün gelişiminde önemli roller üstleneceğine inanıyoruz."

Bu yıl Pardus Yaz Stajı'nı hak kazanan öğrencilerse şöyle:

- **Adil Güneş AKBAŞ** (Yeditepe Üniversitesi)
- **Ahmet AYGÜN** (İstanbul Kültür Üniversitesi)
- **Alper TOKGÖZ** (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
- **Barış AKKURT** (İstanbul Teknik Üniversitesi)
- **Caner BAŞARAN** (Mersin Üniversitesi)
- **Deniz GÜRSEL** (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
- **Doruk ALTAN** (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
- **Doruk Destan SARP KAYA** (Yeditepe Üniversitesi)
- **Eda OKUR** (Boğaziçi Üniversitesi)
- **Engin MANAP** (Çanakkale 18 Mart Üniversitesi)
- **Gökhan GÖKTÜRK** (Sabancı Üniversitesi)
- **Gökhan YILMAZ** (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
- **Halid ALTUNER** (Fatih Üniversitesi)
- **Hakan UYSAL** (Hacettepe Üniversitesi)
- **Mehmet Burak AKTÜRK** (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
- **Mesutcan KURT** (Çanakkale 18 Mart Üniversitesi)
- **Neslihan Şirin SAYGILI**

(İstanbul Teknik Üniversitesi)

- **Orçun AVŞAR** (Çanakkale 18 Mart Üniversitesi)
- **Ufuk UZUN** (Sakarya Üniversitesi)
- **Utku ULUŞAHİN** (Başkent Üniversitesi)

Pardus'ta Stajyerlere Geniş Olanaklar

Pardus Projesi'nde staj yapmaya hak kazanan öğrencilerin, staj süreçlerinde gerçekleştirecekleri projelerden başarılı olarak tamamlananları, staj bitiminden sonraki ilk sürümde yer alma şansına sahip olacak. Daha da önemlisi, stajyerler Pardus Projesi'nde ve UEKAE'de iş olanağına kavuşabilecekleri önemli deneyimler kazanacak.

Halen Pardus geliştiricisi olarak projede çalışanların önemli bir bölümü, benzer bir olanakla Pardus Projesi'nin staj yaparak bugünkü pozisyonlarını kazanmış kişiler.

Pardus Projesi'nde staj yapacak öğrencilerin belirlenmesinden sonra süreç, eğitim, proje ve belgelendirme aşamalarıyla devam edecek. Stajyerler yaklaşık bir ay sürecektir staj süresince misafirhanede kalabilecek; öğle yemeği, bilgisayar, kütüphane, Pardus t-shirt ve ürünleri gibi ek olanaklardan da yararlanabilecek.

Dört Oyun Açık Kaynak Oluyor

yeterince sabırsızsanız şuradan güncel bir sürümü indirebilirsiniz. Kodu şuradan görebilir ya da hg clone <http://hg.icculus.org/icculus/lugaru> komutuyla sisteminize çekebilirsiniz.) Kaynak kodu General Public License (GPL) ile yayımlıyoruz. Yani Lugaru'nun değiştirilmiş sürümlerini dağıtabilirsiniz ama bunu yaparken siz de kodunuzu GPL ile

Uzun zamandır beklenen, yoğun bir şekilde istenen şey gerçekleşti ve sonunda Lugaru özgürlüğüne kavuştu. Geliştiricilerin resmi açıklamayı yaptıkları günlük kaydının kısa bir özetini aşağıda bulabilirsiniz:

Topluluğumuz halihazırda bölümleri ve grafikleri düzenleyerek harika mod'lar yapıyorlardı ama kaynak kodun erişilebilir olması daha derin değişiklikler yapılabilmesine imkan verecek. Kodlama stili pek kolay anlaşılabilir ve mükemmel olmayabilir ama bir bakmanızı öneririz.

Mercurial tabanlı depo Ryan Gordon tarafından icculus.org üzerinde kuruldu, ama henüz hazır değil. Eğer

lisanslamalısınız.

Yayımlanan kodlar Lugaru HD'ye aittir. Oyunla birlikte yeteri kadar oyun verisi de sunuyoruz. Ama şunu lütfen unutmayınız: oyun verileri GPL ile lisanslanmamıştır ve ticari olarak dağıtılması yasaktır.

Evet, koda eriştikten sonra üzerinde çalışmayı ve İnternet üzerinden yayımlamayı unutmayın!

Şu anda aklımıza gelenler arasında şunlar var:

- Oyunun Windows üzerinde tekrar inşa edilebilir olmasını sağlayın, sağolsun bazı GNU/

Linux severler bozdular Windows desteğini.

- Xcode proje dosyasını geliştirin. Şu an oyunu inşa ediyor ama yeterince otomatikleştirilmiş değil.
- Mac OS X 10.2 desteğini tekrar kazandırın oyuna
- Yeni dövüş hareketleri, kötü adamlar, silahlar... ekleyin.
- Oyunu yeni platformlara aktarın.
- Bir yazılım tarayıcısı, bir Direct3D tarayıcısı ya da bir OpenGL ES tarayıcısı yazın.
- Daha FAZLA Linux uyumlu olması için gerekenleri yapın (sistem kütüphanelerini kullanırtmak gibi şeyler mesela).
- Oyunun İnternet tarayıcısı üzerinden çalışmasını sağlayın.
- Havalı başka bir şeyler ekleyin.
- FMOD desteğini oyuna tekrar kazandırın.

Buraya kadar heyecandan sadece Lugaru'nun açık kaynak olduğunu söyledik ama nasıl bir şey olduğundan bahsetmedik. Lugaru, Overgrowth'un selefidir. DRM'sizdir. Üçüncü tekil şahıs bakış açısından oynanan ve gelişmiş yakın dövüş öğeleri içeren üç boyutlu bir platform oyunudur. GNU/Linux, Mac ve Windows sürümleri bulunmaktadır. Başroldeki karakter Turner isimdeki isyankâr tavşandır. Köyünü kurtarmak için işgalcilerle giriştiği mücadelede Turner'i nelerin

beklediğini merak ediyorsanız mutlaka bu oyunu deneyin.

Aquaria, Gish ve Penumbra Overture da Özgürleşiyor!

Yazıyı bitiremiyoruz sevgili okuyucular çünkü güzel haberlerin ardı arkası kesilmiyor. Phoronix'te yayımlanan Four Indie Games Going Open-Source! başlıklı habere göre sadece Lugaru değil, aynı zamanda Aquaria, Gish ve Penumbra Overture da açık kaynak olacak. The Humble Indie Bundle'nin başarısı üzerine böyle bir muhteşemliği yapan geliştiriciler, bir dönüm noktasına da imza atmış oldular.

OpenOffice.org %100 Türkçe

OpenOffice.org son sürümü 3.2'nin yayınlanmasıyla birlikte tüm kullanıcıları heyecanlandırmayı başarmıştı. Ancak, tüm başarılarının yanında eleştiri de alıyordu. Kullanıcı arayüzünün %100 Türkçe olmaması, bu eleştirilerin başında geliyordu.

Bizler, OpenOffice.org Türkiye ekibi olarak başta Özgürlükçün platformu olmak üzere birçok farklı platformda konuyu gündeme getirdik ve siz kullanıcılarımızdan destek beklediğimizi ilan ettik.

Kısa sürede sizlerden gelen katkılar sayesinde çeviri ekibimiz canlandı ve yayınlandığı sırada %83 olan çeviri oranını an itibarıyla %100 seviyesine getirdi. Başta çeviri grubu liderimiz **Ayten GÜLEN** ve ekip arkadaşlarımızın müthiş bir performans göstererek yaptıkları bu özveri

çalışmadan dolayı tüm katkılarımıza teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlarımızın ne kadar büyük bir başarıya ulaştıklarını daha iyi anlatabilmek için, OpenOffice.org'da %100 çeviri başarısına ulaşmış dil sayısının sadece 10 ve Türkçe'nin de bu dillerden biri olduğunu söyleyebiliriz.

Diğer bir istatistiğimiz de, çeviri ekibimizdeki arkadaşlarımızın ne kadar dosya, kelime ve cümle çevirdikleri hakkında. Yaklaşık **100**

bin kelime/cümle çevirisi yapan arkadaşlarımız, Yardım dosyası çevirilerini de %100 oranına getirmek için büyük bir istahla çalışmalarına devam ediyor. Sizlerden gelecek destek sayesinde çok daha hızlı tamamlanacağına inanıyoruz. OpenOffice.org 3.2'nin henüz Pardus deposuna girmediğini biliyoruz.. Kısa süre içinde, Pardus 2009.2'nin çıkmasıyla birlikte, OpenOffice.org 3.2.x sürümünü %100 Türkçe olarak kullanmamız mümkün hale gelecek.

Güle güle ve Türkçe kullanın :)

Beyaz Saray Artık Açık Kaynak

Amerika Başkanı'nın Özel Kalem Müdürü Kıdemli Danışman **David COLE**, San Francisco'da, bu yılın Drupal Konferansı'ndaki açılış konuşması boyunca, Beyaz Saray'ın web sitesi için geliştirdikleri Drupal modüllerinin kaynak kodlarını açtığını duyurdu.

Beyaz Saray blogunda bu yeni gelişme, "Bu kod, herkes için önizleme, kullanım ya da değiştirme için mevcut" ve "Dünyadaki geliştiricilerin bu kodu kendi uygulamalarında nasıl kullanacağını görmek heyecan verici olacak." sözleriyle belirtiliyor.

Haber, açık kaynak Drupal içerik yönetim sistemini kullanarak, Beyaz Saray /The White House) web sitesinin yapılmasından altı ay sonra geldi. Beyaz Saray'ın web geliştiricileri, özgür yazılım topluluklarının kendi kodlarını

incelemesini ve daha da geliştirmelerini umuyor. **David COLE**'a göre, dört modül Beyaz Saray web sitesinin iletişim, ölçeklenebilirlik ve erişilebilirliğini geliştirmeyi amaçlıyor.

İçerik HTTP Başlıkları modülü, belirli sayfalara nasıl erişileceğini sunuculara söylüyor ve kendi içeriğini metadata eklemek için, web sitesini yapan kişilere izin veriyor. Akamai adındaki ikinci ölçeklenebilir modül, Akamai içerik teslim ağıyla birleşmiş hale getirmek için WhiteHouse.gov sitesine izin veriyor. GovDelivery iletişim

modülü, kullanıcının tercihlerine özel daha fazla dinamik e-postalar etkinleştiriyorken, Node Embed erişim modülü devlet erişilebilirlik standardının 508 bölümünü karşılamada zengin resim ve video içeriğini yönetmek için onu daha kolay yapıyor.

Kısaca, WhiteHouse.gov, Drupal'e kod katkısında bulunurken, özgür yazılım topluluklarını da Amerika'nın başkanlık sitesinin kodunu iyileştirerek performansını artırmaya davet ediyor.

Kaynak: The H Open

2009.2 CD'nizi Şimdiden Ayırtın!

Pardus 2009.2 sürümü, büyük bir heyecan ve merakla bekleniyor. İlk günden bilgisayarını güncelleyip ya da indirip kurmak isteyen bir çok kişi var elbette ki. Peki ya elinizde

özel baskılı bir Pardus 2009.2 Cd'si olmasını istiyorsanız? Orada devreye **CD Gönder Projesi** giriyor.

Aylardır, CD Gönder Projesi sayesinde Türkiye'nin dört bir yanına Pardus CD'si gönderiyoruz. Pardus 2009 sürümü ile başlayan gönderilerimiz, yeni bir sürece giriyor. Pardus 2009.2 için ön talep toplamaya başlıyoruz.

Daha önce de olduğu gibi, Türkiye'nin her tarafına, Yurtiçi Kargo ile sadece 2.36 TL kargo bedeli (KDV dâhil) karşılığında gönderiyoruz. Bir başka deyişle, Pardus 2009.2 CD'sine,

kargo bedeli haricinde hiçbir ücret ödmeden sahip olabileceksiniz. Toplanan ön taleplerin gönderimine 21 Haziran 2010 tarihinde başlamayı planlıyoruz. Buradaki formu doldurarak siz de Pardus 2009.2'nin kapınıza kadar gelmesi için ilk adımı atabilirsiniz.

Nelere dikkat etmelisiniz?

CD talep eden katkıcılarımızdan dikkat etmelerini istediğimiz noktaları bir kez daha vurgulayalım:

1. Adresinizi mümkün olduğunca açık bir şekilde yazın.

2. Adresinizin size haftaiçi mesai saatlerinde ulaşabilecek bir adres olmasına dikkat edin.

3. CD istek formunda belirttiğiniz numaranın haftaiçi mesai saatlerinde size ulaşabilecekleri bir telefona ait olmasına dikkat edin. Size ulaşamadıklarında arayacakları bu numara kargonuzu size ulaştıracaktır.

4. Yurtiçi Kargo ile olan sözleşmemiz gereğince, Tüm Türkiye'ye gönderilerimiz sadece 2,36 TL'ye gönderiliyor. Daha fazla ücret talep edilmesi durumunda, gönderinin bölge ofisinin sorumluluğunda olduğu "24 saat içinde" bu durumu bize bildiriniz.

MeeGo'ya Büyük Destek

MeeGo

Linux Vakfı, 27 şirket ve kuruluşun MeeGo Mobile Linux platformuna destek vereceği taahhüdünde bulunduğunu açıkladı. MeeGo'yu destekleyen şirketler arasında Novell Linpus, Mandriva, Xandros ve Turbo

Linux gibi dağıtımların yanı sıra, Acer, ASUS, ST-Ericsson ve Cisco gibi donanım şirketleri de yer alıyor.

Oyun geliştiricilerinden EA Mobile ve Gameloft da MeeGo platformu için piyasaya oyunlar sürmeyi planlıyor. BMW Grup, PixArt, MontaVista ve Wind River gibi otomotiv geliştiricileri ve Linux gömülü sistem firmaları da MeeGo'yu destekleyecek.

Nisan ayının 14'ünde San Francisco'da düzenlenen Linux Vakfı

İşbirliği Zirvesi (Linux Foundation's Collaboration Summit) aynı zamanda MeeGo'nun basın duyurusuna ev sahipliği yaptı. MeeGo'nun kaynak kodları ilk olarak mart ayının sonunda yayınlanmıştı ve bu sürüm MeeGo'nun kullanıcı arayüzlerini içeriyor.

Endüstri devleri MeeGo'yu destekliyor Linux Vakfı, farklı şirketlerin Meego'ya yönelik destek bildirimlerini de (Statements of Support) yayınladı. MeeGo projesini destekleyen şirketler şöyle: Acer, Amino, Asianux, ASUS,

BMW Group, Collabora Ltd., CS2C, DeviceVM, EA Mobile, Gameloft, Hancorn, Linpus, Maemo Community Council, Mandriva, Metasys, Miracle, MontaVista Software, Novell, PixArt, Red Flag, ST-Ericsson, Tencent, TurboLinux, VietSoftware, Wind River, WTEC ve Xandros.

Görünen o ki, açık kaynak kodlu Android, Symbian ve WebOS'a yeni bir rakip daha geliyor :).

Kaynak: The H Open

Avrupa'dan Granada Deklarasyonu

18 ve 19 Nisan günü, Avrupa Birliği temsilcileri ve AB Komisyonu, AB hükümetlerinin elektronik devlet hizmetleri için açık standartları ve birlikte çalışabilirlik temeline dayalı sistemleri kullanması konusunda görüş birliğine vardı. Kamusal bilgilerin özgürce kullanım olanaklarının artırılması gerektiğini belirtti.

Avrupa Birliği üyesi ve Digital Agenda katılımcısı ülkelerin teknoloji ve iletişimden sorumlu bakanlarının İspanya-Granada'daki buluşmasında, üzerinde mutabık olunan 29 politika, Granada Bakanlar Deklarasyonu adıyla, kamuya ilan edildi.

Bu toplantıda, kamusal verilerin özgürce kullanımını destekleneceğini de açıklandı. Bu desteğin sonucunda, kullanıcı merkezli yenilikçi yaklaşımların e-devlet hizmetlerinde daha fazla kullanılabileceğine

inanılıyor. Bunun devletin verimini artıracığına ve idari yükü azaltacağına dair düşünceler var.

Açık standartlar çoğu zaman özgür yazılımların birincil önceliği haline gelmiş durumda. Bu tür özgür yazılımların gelişimi, kapalı standartların yaygınlaşması ya da karşılanması zor telif bedelleri yüzünden tarafından engellenebiliyor. Kapalı standartların kamuda kullanımı ve yaygınlaşması, özgür alternatiflere beklenmedik şekilde ket vurabilir ya da sınırlandırabilir.

Özgür yazılım şeffaflığı getirir
Open Forum Europe, Granada Bakanlar Deklarasyonu'nu için *"Bunun tüm üye ülkeler için çok net bir mesaj olarak algılanması gerekir. Bizim için, Avrupa'nın, iş yapma biçiminin açıklık üzerine kurulmasından daha önemli bir unsur yok."* dedi.

April, bu görüşleri destekleyen bir açıklama yaptı: *"E-devlet'in açık standartlar ve birlikte çalışabilirlik temeli üzerine kurulmasıyla Avrupa Birliği sonunda özgür yazılımda rekabet, yenilik, işbirliği ve paylaşım felsefesini konuşmaya başlayacak."*

Kaynak: OSOR

Kurumsal 2'ye Adım Adım

Alpha sürümü duyurulan **Pardus Kurumsal 2** bu adımla birlikte nihai sürüme doğru adımlarına atmaya başladı.

Bir süredir geliştiriciler ve iş ortaklarının test ve entegrasyon çalışmaları için yayınlanan geliştirme sürümüne gelen hata düzeltmeleri ve geliştirmelerle oluşturulan **Pardus Kurumsal 2** Alpha aynı zamanda bir ilki daha içeriyor.

Pardus Kurumsal 2 Alpha ile birlikte ilk defa Pardus işletim sistemi, bir DVD kalıbında geliyor. DVD'nin sağladığı yer avantajı sayesinde daha fazla yazılım Pardus ile birlikte geliyor.

Pardus Kurumsal 2 Neler Getiriyor?
Özellikle kurumsal kullanıcıları hedefleyen **Pardus Kurumsal 2** sürümünün Alpha deneme sürümü, kolay kullanılabilen, kararlı, hızlı ve güvenli bir masaüstü ortamı ve binlerce özgür yazılım sunuyor.

Pardus Kurumsal 2 Alpha, KDE masaüstü ortamının kararlılığını kanıtlamış 3.5.10 sürümü, gelişmiş sürücü desteği ve büyük bir yazılım deposu ile geliyor.

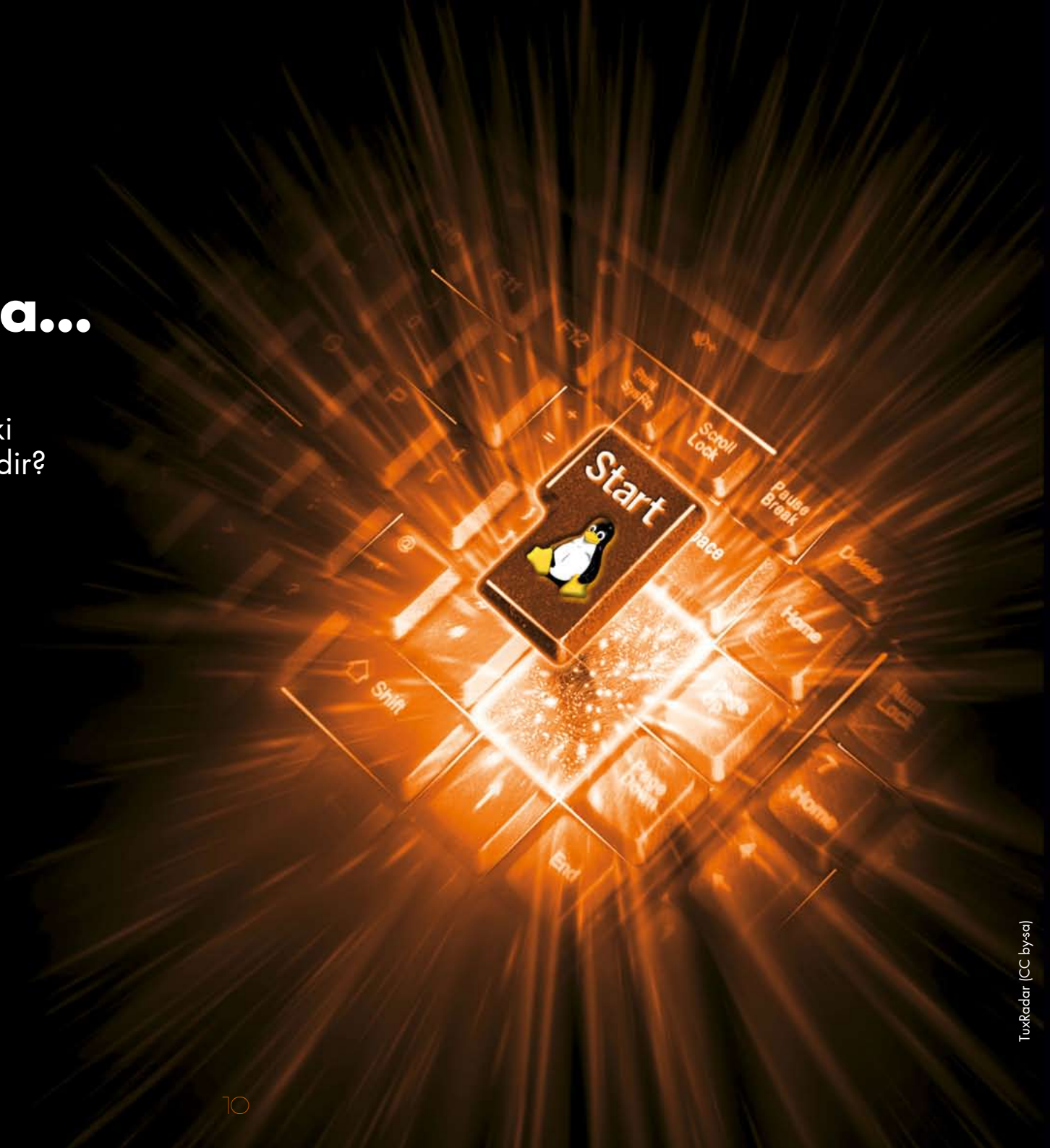
Pardus Kurumsal 2 Alpha sürümü, Türkçe dâhil tüm dil desteklerini içeren bir DVD kalıbı olarak kullanıcıların beğenisini sunuluyor. Bu kalıbın bir USB belleğe ya da diske yazılarak kurulumun gerçekleştirilmesi ise tıpkı Pardus 2009'da olduğu gibi Pardus Kurumsal 2 Alpha sürümünde de mümkün.

Bu sürümü her zaman olduğu gibi buradan indirilebilir. Pardus Kurumsal 2 Alpha bir deneme sürümüdür. Çok hızlı ilerleyen gelişme süreci içerisinde depolarda sık sık paket güncellemelerinin yer alacağını bu sürüm ile ilgili karşılaşılan hataları ve iyileştirme isteklerinizi daha iyi bir Pardus için hata takip sistemimize iletebilirsiniz.

İşlemciler dört nala:

Ve tabi Pardus da...

64 Bit Nedir? Neden daha hızlıdır?
64 Bit Pardus Projesi'nin Türkiye'deki
özgür yazılım camiasına faydası nedir?
Bu soruların cevaplarını arıyoruz.

Her bilgisayarın olmazsa olmaz bileşeni olan işlemcinin işlemleri yapabilmesi için bir yerlerden ona verilerin getirilmesi gerekmektedir. Bir yerden de o verilerin başka yerlere taşınması. İşte bu verilerin girişlerinin de belirli bir kapasitesi vardır. Her bir giriş bir bit ile ifade edilir. Eğer bir işlemci bir anda 32 bit işleyebiliyorsa buna 32 bitlik işlemci, 64 bit işleyebiliyorsa 64 bitlik işlemci denir.

İşlemcinin 64 bit olması demek sadece onun 64 bit veri işlemesi anlamına da gelmiyor tabi. Mesela işlemcinin kullandığı en küçük depolama birimi olan yazmaçlarda (register) da değişiklikler mevcut. Genel amaçlı yazmaçların sayısı ve boyutları da iki katına çıkartılıyor.

İşlemcinin bir anda işleyebileceği veri miktarının artması demek, bir yerde işlemcinin hızlanması anlamına da gelebilir. Verileri 32+32 işlemek yerine 64+64 işlemek yapılan işlerdeki performansı artırır.

64 Bit işlemcilerin kazandırdıklarından bir başkası ise bellek adresleme. 32 bit işlemci ile yaklaşık 3.2 GB RAM adreslenebilirken 64 bit işlemcide bu 2 TB'a kadar çıkmıştır. Bunu aslında PAE (Physical Address Extension, Fiziksel Adres Uzantısı) ile de 32 bit işlemciler ve işletim sistemiyle de artırabiliyoruz fakat bu yazılımsal bir çözüm olduğu için 64 bit işlemci ve işletim sisteminde olduğu gibi hızlı olmuyor.

Önümüzde bir sorun var. İşlemcinin 64 Bit olması yeterli değil. Çünkü bunu kullanan ve kullandıran işletim sisteminin de 64 bit olması gerekiyor. Böylece işletim sistemi, işlemciyi tam performans kullanabilir.

İşletim sistemini kurmadan önce işlemcimizin 64bit olup olmadığını öğrenmek için onun bayraklarına (flags) bakmamız gerekiyor.

Buna GNU/Linux sistemlerde

```
cat /proc/cpuinfo
```

komutunu kullanarak bakabiliriz. **Flags:** yazan yerde **lm** yazan bayrağı görüyorsanız işlemciniz 64 bit demektir.

Eğer böyleyse de 64bit işletim sistemi kurarak aynı konfigürasyona sahip bilgisayarınızı daha hızlı ve daha performanslı kullanabilirsiniz.

Merak edilen bir başka konu ise 32 bit'te derlenmiş bir ikilik dosya 64 bit ile çalışır mı? Cevap sevindirici, yani evet. Fakat performans için 64 bit tercih etmek gerekir.

"Ben de onların geçtiği yollardan geçtim"

Pardus 64 Bit projesini yapan öğrencilerin danışman hocası **Necdet YÜCEL**'in daha önceki öğrencilerinden Pardus 64 bit ile ilgili görüşlerini aldık.

İlk söz hakkını, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi mezunlarından ve en eski Pardus geliştiricilerinden biri olan **A. Murat EREN**'e veriyoruz:

"Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin Necdet Yücel'i, verimli bir hasat için gereken iyi çiftçi sayısının öyle çok olmadığını, henüz mezun dahi olmamış öğrencilerin barındırdıkları inanılmaz potansiyelin ortaya çıkması için gereken en önemli şeyin vizyon ve doğru yönlendirme olduğunu senelerdir gösteriyor. Tek tek isim vermeye başlarsam birilerini unutacağımdan korkuyorum, fakat özgür yazılım camiası neden bahsettiğimi pek iyi biliyor.

Bu senenin hasadı 64 bitlik mimari ile uyumlu bir başarı hikâyesi ve bunun altından kalkan öğrenciler. Seneye ne olacak diye beklemek, bu öğrenciler ileride başka hangi kulvarlarda neler yapacak diye düşünmek heyecan verici.

Herkesin tahmin edebileceği gibi Pardus'un 64 bitlik sürümünün gerekliliği projenin ilk günlerinden beri aşikârdı. Ayrıca paket yöneticisi, derleme çiftliği gibi, yeni bir sürümün oluşturulmasında kilit rol oynayacak sistem araçları bu emelin önünde hiçbir teorik engel teşkil etmiyordu; zira Pardus çatısı altında geliştirilen araçlar için mimari bağımsızlık, tasarım kriterlerinden birisi olagelmisti. Fakat sınırlı insan gücü ve diğer öncelikler

geliştiricilerin önüne hep başka şeyler koydu. Çünkü yapılması gereken kaba hatları ile belli de olsa, bu altından hemen kalkılabilecek sıradan bir yük değildi.

Ne kimsenin Necdet YÜCEL'e gidip "Böyle bir şeye kalkışmayı düşünür müydünüz" dediğini ne de Necdet YÜCEL'in öğrencilerin böyle bir şeyin altından kalkacaklarına dair tereddüt ettiğini sanmıyorum. Fakat öğrencilerin başta bu konuda ne kadar tereddüt ettiklerini, kendilerini TUBİTAK/UEKAE ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü'nü aynı masaya oturtup ortak bir protokole imza attıracak kadar ciddi bir projeyi hayata geçirmek konusunda ne kadar uzak hissettiklerini tahmin edebiliyorum. Hatta ve hatta Necdet Hoca'nın "Yaparız gençler, ne var bunda" deyişini, karşısındakilerin de içlerinden "Hmm" deyişlerini hayal ediyorum. Nitekim ben de onların geçtiği yollardan geçtim.

Pardus gibi önemli bir projenin yetişemediği bir ihtiyacı karşılayıp hem Pardus geliştiricilerinin, hem Pardus kullanıcılarının, hem de kendi üniversitelerinin göğsünü kabartırken başka şekilde elde etmenin pek mümkün olmadığı bir özgüvene, deneyime gark olmak...

Gidip dokuz üniversitede anlatmışlar yaptıklarını. Necdet YÜCEL de gidip ne yaptığını ayrıca anlatsın: "Konvansiyonel eğitim sisteminin etrafına kabuk ördüğü öğrencilerin içindeki potansiyeli ortaya çıkarmak için" desin, "Şunu şunu yapmak lazım".

Kendi adıma Necdet YÜCEL'e ne kadar teşekkür etsem, bu öğrencilerin her biri ile ne kadar gurur duysam az. Öte yandan Erkan TEKMAN'ın ve diğer geliştiricilerin Pardus'un ilk günlerinden beri hayalini kurduğu, Pardus'un Türkiye'nin deneyimli ve kendine güvenen bilgisayar insanlarının yetişebileceği bir habitat haline gelmesi dileğinin böyleyi değişik şekillerde hayat bulduğunu görmek ise bambaşka bir mutluluk."

"Başarı, açık kaynak camiasının"

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi mezunlarından ve Pardus geliştiricisi **İşbaran AKÇAYIR**, bu projede elde edilen başarının akademik dünyadan çok, özgür yazılım camiasına ait olduğunu savunuyor:

"Bir üniversiteye kayıtlı olmak tamamen zorunluluktandır/zorladır, ve üniversiteler hiyerarşiktirler. Bu yapıdan benim ya da akli başında birinin olumlu bir şeyler hissedebileceği bir iş çıkması imkansızdır. Yapılan bu işi üniversiteyle hiçbir

şekilde bağlantılı görmüyorum, açık kaynak camiasına seve seve katılmış arkadaşlarımın emeklerinin ürünü olarak görüyorum ve bu şekilde söylemek de daha doğrudur. (Zaten bu yanlış söylemler yüzünden Onsekiz Mart Üniversitesi kendisi hakkında en ufak fikri olmayan kafalarda aşırı olumlu bir intiba bıraktı. Oysa çoğu yönden vasat ve gereksiz bir üniversitedir.)

Elbette projeyi asıl gerçekleştiren arkadaşları takdir ediyorum. Açık kaynak dünyası hem kendine hem de başkalarına iyilik yapabilmek için ideal bir dünya ve bu fikri anlamış olup bir de adım atan insanlar hakkında hislerim çok olumlu, insana "helal olsun" dedirten cinsten."

"Bir başarı öyküsü oluştu"

Mikrofonu uzattığımız isimlerden bir diğeri, Türkiye özgür yazılım camiasının tanınmış isimlerinden biri olan **Oğuz YARIMTEPE** oldu:

"Pardus'un başka bir mimariye uygun hale getirilmesi yapılması gereken bir işti. Bu açıdan güzel bir iş çıkardı ekip. Üniversitede böylesine bir iş yapılmış olmasını da bir kaç başlık altında değerlendirebilirim.

İnsan yetiştirmeye yönelik başarılı bir proje oldu: Yapılan işe özgür yazılım camiası ve Pardus'a katkılarına bakmadan bakarsak, ortaya yetişmiş bir takım insanların çıkmasına sebep olan, yenilerinin de yetişmesine vesile olacak bir iş ortaya çıktığını düşünüyorum. Üniversitelerin görevi yetişmiş insan gücünü artırmak olarak söylenir hep. Bu projede görev alanların ileride Pardus'ta ya da başka yerlerde çalışmaları muhtemelen diğer lisans mezunlarına göre daha kolay olacaktır. Projede görev alanlar için lisans seviyesinde böylesine bir işte görev almaları onlara bir sürü açıdan deneyim kazandırmıştır. Yazılım bilgilerinden, ortak iş yapmaya, Pardus mimarisinden, sorunları kendileri çözebilmeye kadar bir sürü konuda kendilerini geliştirmişlerdir. Projeyi takip edenler için ise, muhtemelen örnek alınacak içinde yer alınmak istenecek bir çalışma oldu. Projenin kendisini insana yapılmış bir yatırım olarak görüyorum. Bu açıdan takdire değer bir iş var ortada.

Topluluk geliştirdi: Pardus'un, diğer Linux dağıtımlarına göre pek de büyük denmeyecek bir topluluğu var bence. Bunun bir sürü sebebi var ama konumuz bu değil. Ortada vakti zamanında bir sürü kafası çalışan adamın Linux'teki sorunlara çözüm bularak çıkardıkları ortak akıl dolu bir Linux dağıtımı var ve bence destek de verilmesi gereken bir dağıtım. Birilerinin kendiliğinden projeye dâhil olmasını beklemek, hata raporlamasını beklemek ya da bunu sağlamak bir iş. Bir diğer işse 64 Bit projesinde olduğu gibi bir grup öğrenciye bunu bir iş olarak verip doğrudan dâhil olmak. Projenin Pardus'un topluluğunun gelişmesine hem sayıca hem de yapıcı katkıda bulunduğuna inanıyorum.

Bir başarı öyküsü oluştu: Bu projedeki çocuklar, hayatlarında "bunu yapmıştım, şöyle de faydalı bir iş çıkarmıştım" diyebilecekleri bir projeye imza attılar. Üniversitenin adı bu projede geçerek, memleket için iyi bir işe destek verdiğini, insana yatırım yapan bir projede yer aldığını gösterdi. Diğer üniversiteler için örnek teşkil edilecek bir süreç oluştu.

Projeyi başlatan, süreci yönetip koordine eden Necdet YÜCEL'e yaptığı bu çalışmadan dolayı teşekkür etmek gerek. Diğer üniversiteler için de umarım örnek alınan bir çalışma olur."

"Böyle örneklerle ihtiyacımız var"

Pardus geliştiricilerinden **Pınar YANARDAĞ**'ın adını eminiz pek çoğunuz duymuştur. Pınar, bildiğiniz gibi geçmişte TÜBİTAK UEKAE çalışanı olarak Pardus ekibinde yer almış, birçok ilke imza atmış bir geliştiricimiz.

Yıllar önce LKD'nin teknik konuda seminer veren ilk kadın üyesi olan Pınar YANARDAĞ, Google Summer of Code'a da kabul edilmiş ve geçen yıl Full Bright Bursu'nu kazanmıştı. Son olarak Google'ın dünyada sadece 20-25 öğrenciye verilen Anita Borg Bursu'nu kazanan **Pınar YANARDAĞ**, bu tür işbirliklerine ihtiyacımız olduğunu söylüyor:

"Mimari bağımsız bir depo"

Pardus Kurumsal 2'nin 64 Bit'e geçirilmesindeki en büyük sorun neydi?

Ozan ÇAĞLAYAN: Pardus Kurumsal 2'nin 64 Bit'e geçişinde en önemli sıkıntılar depo yönetimi ve PiSi'nin bazı teknik yetersizlikleriydi aslında. Bazı paketler, 64-bit mimari için farklı kaynak arşiv gerektiriyordu. Örneğin flashplugin paketinin 64-bit sürümü için farklı bir tarball kullanmak gerekiyordu, Bazı paketler, 64-bit ile derlenebilmek için ek yamalar gerektiriyordu. Bazı paketlerinse 64-bit desteği olmadığından çiftlik tarafından derlenmelerinin engellenmesi gerekiyordu.

Bu sıkıntılar tespit edildikten sonra pisi'ye gerekli özelliklerin eklenmesi çok fazla bir vaktimizi almadı ve tek depo üzerinden ilerlenmeye başlandı.

Eskiden 32 Bit Kurumsal 2 ve 64 Bit Kurumsal 2 depoları vardı. Bunları birleştirmenin artıları ve eskileri nelerdir?

Çift kaynak deponun teknik olarak tek depodan aslında hiçbir farkı yok. Sadece hem 64 Bit ekibinin hem de diğer Pardus geliştiricilerinin Kurumsal 2 32 Bit deposuna yaptıkları her değişikliği oraya da yansıtmaları gerekecekti. Aktarılmayan ya da gözden kaçan değişiklikler çakışma yaratacaktı. Bu yüzden tüm dağıtımı mimari bağımsız bir depoya indirgeyebilmek gerçekten iyi oldu.

Bu çalışma ile ilgili kısaca görüşlerinizi alabilir miyim?

64 Bit ekibi projenin başından beri büyük bir özveriyle çalıştı, bir sıkıntıyla karşılaştıklarında bize danışmaktan çekinmedi ve tüm sorunlar iki ekip arasında fiziksel mesafe de olsa kolayca çözüldü. Özellikle yaptıkları değişiklikleri adım adım belgelendirdikleri için, 64 Bit deposundaki değişikliklerin ana kaynak depoya aktarılması sorunsuz gerçekleşti.

"Benim de lisans mezunu olduğum Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye'de özgür yazılım kültürünün en gelişmiş olduğu üniversitelerden biri. Akademik hayatım boyunca bana da pek çok katkısı olan Dr. Necdet YÜCEL başkanlığında yürütülen bu proje, özellikle ülkemizde üniversiteler ile benzer çalışmalar yapmak isteyen projeler ve şirketler için son derece büyük önem taşıyor. Çok kısa bir süre zarfında ortaya çıkan ürünün kalitesi ve camia tarafından bu kadar benimsenmesi ve takdir edilmesi, Türkiye'deki özgür yazılım camiasının böyle örneklerle ne kadar ihtiyacı olduğunu gösteriyor.

Üniversiteler ve özgür yazılım projeleri arasında yürütülen bu tip işbirlikler aynı zamanda projede çalışan öğrenciler için de büyük bir tecrübe kaynağı oluyor. Öğrenciler henüz mezun olmadıkları halde, gerçek dünyada yürütülen bir projeye katkıda bulunma, takım içerisinde çalışabilme ve özgür yazılım camiasının getirdiği yüzlerce şık çözümü öğrenme şansı yakalıyorlar. Bu bakımdan, hem üniversitelerde bu işe öncü olabilecek öğretim üyelerine, hem de bu işe büyük bir hevesle katkıda bulunabilecek öğrencilere harika bir örnek yarattıkları için Dr. Necdet YÜCEL ile ekibine ve Pardus ekibindeki arkadaşlarıma teşekkür ediyorum."

"İş yükümüz azalıyor"

Pardus geliştiricilerinden **Bahadır KANDEMİR**'e de bu proje ile ilgili fikrini sorduk:

"Önemli katkıların UEKAE çalışanı olmayan geliştiriciler (ya da geliştirici adayları) tarafından yapılması sevindirici. İş yükümüz azalıyor ya da iş yükü sebebiyle vakit ayıramadığımız projeler hayat bulmuş oluyor. Çok projeye uğraştığımız zaman hepsine istediğimiz kadar vakit ayıramıyoruz ve yeterli dikkati veremediğimiz için istediğimiz kalitede ürünler ortaya koyamıyoruz (ah, aklımızda ne projeler var, bir bilseniz). Haliyle üzerimizdeki işlerden biri alındığında, ya da aklımızın bir köşesinde bulunan "ah şu iş vardı, vakit olsa da yapsak" düşüncesi ortadan kalktığında bir sonraki sürüm için beyin fırtınası yapacak zaman ve fırtına için beyinde bir yer açılıyor."

Bahadır KANDEMİR

"Depoları birleştirmek işleri kolaylaştırdı"

Kurumsal 2'nin 64 Bit'e geçirilmesindeki en büyük sorun neydi? Eskiden 32 ve 64 bit Kurumsal 2 depoları vardı. Bunları birleştirmenin artıları ve eskileri neler?

Fatih AŞICI: En büyük sorun belki de buydu. Yani iki farklı deponun bulunması. Paketler bir yandan 64 bit için hazırlanırken diğer yanda farklı bir depoda hızla güncelleniyordu. Dolayısıyla paket bakıcıları bir depoda yaptığı değişikliği diğer depoya da yansıtmak için ek çaba sarfediyordu. İki depo arasındaki farkı görmek ve takip etmek de zor olduğu için bu aktarımda sorunlar yaşıyordu. Bu, kimi zaman 64 Bit bir sistemin hiç açılmamasına bile yol açabiliyordu.

Bu çalışma ile ilgili kısaca görüşlerinizi alabilir miyiz?

Bu proje, uzun zamandır eklemeyi düşünüp de ekleyemediğimiz bazı özellikler için güzel bir fırsat oldu. Eklediğimiz özellikler, paketlerin farklı mimarilerde derlenebilmesini sağlamanın yanında paket bakımını da kolaylaştırdı.

64 bit ekibinin yaptığı iş gerçekten takdire değer. Zor bir aşama atlatıldı. Bundan sonraki Pardus sürümlerini hem 32-bit hem de 64-bit seçenekleriyle sunmamız hiç de zor değil. Hatta 64-bit sürümlerini daha sık kullanmaya başlayacağımızı söyleyebilirim ;).

Fatih AŞICI

Ali İŞİNGÖR

"Asıl iş bundan sonra"

Pardus'un resmi topluluğu Özgürlükçü'nün topluluk yöneticisi **Ali İŞİNGÖR**'e de 64 bit projesi ile ilgili görüşlerini sorduk.

Ali İŞİNGÖR, 64 Bit'i kurumsal tarafta yaratacağı ekosistemle birlikte değerlendiriyor:

"64 Bit sürüm, kurumsal pazarda Pardus'tan uzun bir süredir beklenen çok önemli bir talebi karşılamakla birlikte, asıl işin bundan sonra başlayacağını düşünüyorum."

Pardus Kurumsal 2 etrafında bir Linux ekosistemi oluşacak mı? Asıl sormamız ve endişelenmemiz gereken de bence bu olmalı."

32 Bit'ten 64 Bit'e geçiş, yüksek işlemci gücü gerektiren hesaplamalarda yüzde 25-30'lara varan bir performans kazancı sağlıyor, ancak bu performans artışına ihtiyaç duyacak uygulama ve hizmet katmanlarının Pardus Kurumsal 2 yazılım depoları ve iş modellerine hızla kazandırılması gerekiyor. Aklıma hemen CRM çözümleri, Business Intelligence ve data mining uygulamaları, Tekir gibi önmuhasabe ve ofis otomasyon yazılımları, OpenERP, Lotus Symphony ve POS gibi endüstriyel çözümlerle konuşacak araçlar geliyor.

TUBİTAK UEKAE'nin sayısı giderek artan çözüm ve göç ortaklarına burada önemli bir yük düşecek. Pardus Kurumsal 2 depolarının zaman geçtikçe, giderek daha fazla oranda bu firmalar tarafından şekillendirileceğini ve zenginleştirileceğini düşünüyorum.

Pardus Kurumsal 2'nin, Türkiye'de özellikle kamu sektörü ve KOBİ'lerin farklı seviyelerdeki yazılım çözüm ihtiyaçlarını karşılayacak, toplam sahip olma maliyetlerinde yüzde 70'lere varan tasarruflar sağlayan, güçlü bir alternatif oluşturacağını öngörüyorum."

Ve sıra Necdet Hoca'da...

Son olarak da bu projenin danışman hocası **Dr. Necdet YÜCEL**'e mikrofonumuzu uzatıyoruz:

Öğrencilerinin bir çoğu özgür yazılım için projeler yapan bir hoca olarak, Pardus Kurumsal 2'nin 64 Bit'e taşınmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Özgür yazılımla ilgili bir takım çalışmasının içinde bulunmuş olmaktan mutluluk duyuyorum. Bunun bilgisayar mühendisliğindeki öğrencilerime önemli ufuklar açtığını düşünüyorum. Bu konuyla ilgili daha önce çokça yazıp konuştuğumdan sadece hazırlanacak 64 Bit ürününün sadece bizim tarafımızdan kullanılan, sürdürülen bir şey olmamasının sürecin en önemli başarısı olduğunu söyleyeyim. Eğer Pardus ekibi süre dâhil olmasa ve Pardus teknolojileri 64 Bit uyumlu hale getirilmeseydi sürdürülmesinin olanağı olmazdı."

Sizce bunun size, öğrencilerinize ve diğer öğrencilere, üniversiteye ve özgür yazılım camiasına katkıları nelerdir?

Bu işin içinde bulunan öğrencilerim olması, benim için en ciddi yarardır. 64 Bit ekibi, okulundan yeni mezun bir öğrencinin elde edebileceği en önemli tecrübeyi edindiler. Diğer öğrencilerime de "ben de yapabilirim" hissini verdiler. Özgür yazılım camiası için büyük bir iş yapmadığımızı biliyoruz ;)

64 Bit ve Pardus 64 Bit Projesi böyle. Umuyoruz ki ilerideki zamanlarda gerek ÇOMÜ gerekse diğer üniversitelerden özgür yazılım camiasına bu ve bunun gibi projelerle destek olduklarını göreceğiz.

Necdet YÜCEL

“Pardus Kurumsal 2, gelecek sürümlere temel oluşturacak”

Pardus Kurumsal 2’nin 64 Bit’e geçirilmesinde karşınızdaki en büyük sorun neydi?

Onur Küçük: En önemli sorunumuz 64-bit üzerine çalışma yapmak istememiz, ancak bunun için zaman ayıramamamızdı. Bu noktada ÇOMÜ ekibi hızır gibi yetişti :).

Teknik açıdan baktığımızda bu çalışmanın sürdürülebilir olması için sürekli gelişen bir depo üzerinde yapılması ve yapılan değişikliklerin 32 bit depo ile beraber gitmesi gerekliliği en büyük sorunumuzdu.

Bu süreci tek depo üzerinde yapmaya çalıştığımızda da PiSi üzerinde pek çok değişiklik yapmamız gerekiyordu, ki bu da hem tasarım hem de uygulama aşamasında bizi zorlayan bir etkendi.

Eskiden ayrı ayrı 32 bit Kurumsal 2 ve 64 bit Kurumsal 2 deposu vardı. Bunları birleştirmenin artıları ve eskileri nelerdir?

Her iki mimarinin tek depo olması sayesinde paket sorumluları güncelleme çalışmalarını tek kaynak üzerinde yapabilecekler. Böylelikle hem birden fazla depoyu takip etmek zorunda kalmayacaklar, hem de her iki mimari için oluşturulacak derlenmiş paket depolarının eşzamanlı güncelliğini garanti etmiş olacağız.

Sürüm yönetimi tarafında da tek deponun izlenmesi sürümün gidişatını takip etmek çok daha kolaylaşmış olacak. Tek depo kullanmanın sebep olacağı bir eksik aklıma gelmiyor.

Bu çalışma ile ilgili kısaca görüşlerinizi alabilir miyiz?

Çok güzel ve başarılı bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Hem Kurumsal 2 sürümü için hem de ileride çıkacak Pardus sürümleri için temel olacak. Tahmin ediyorum ki bundan sonra çıkacak Pardus sürümlerini her iki mimaride de sunabileceğiz.

Bu çalışmanın bir getirisi de ÇOMÜ ekibinin Pardus teknolojileri, depoları, paketleme vb. konularda birinci elden tecrübe kazanmış olması ve bu tecrübelerini belgelendirerek kendilerini bu konularda geliştirmek isteyenlere aktarıyor olmaları.

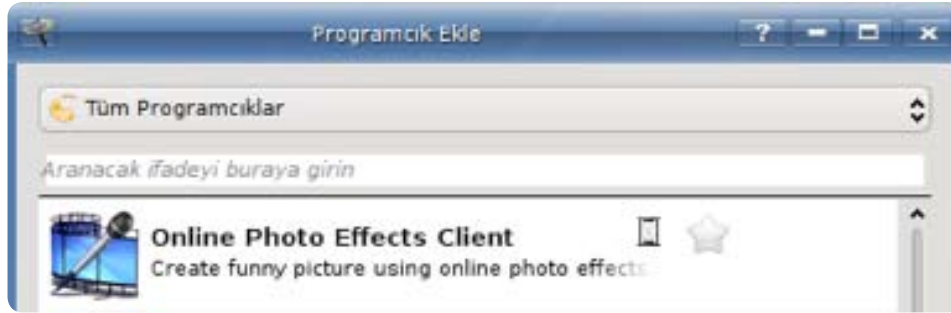
ÇOMÜ ekibinin gerek akademik çerçevede gerekse bireysel çerçevede Pardus’a teknik anlamda destek vermek isteyen, projenin içinde yer almak isteyen potansiyel destekçilere güzel bir örnek olduğunu düşünüyorum.

Online Photo Effects Client

Fotoğraflarıyla uğraşmayı sevenlerin çok beğeneceği
bir plasma uygulaması yine emirlerinize amade.

Fotoğraflara ilgisi olan çoğu kullanıcı, İnternet üzerinden fotoğraflara efekt uygulayabilen siteleri kullanmıştır. Bunun birkaç nedeni olabilir. İlki, belki de en önemlisi, herhangi bir grafik yazılımı bilgisi olmadan çok profesyonel montajlı fotoğraflar elde edebilmek. Bir diğer unsur da efektlerin fotoğraflara hızlı bir şekilde uygulanabilmesi. Grafik yazılımlarıyla belki de saatlerce uğraşılıp yapılacak olan montajları, bu tarz siteler sayesinde saniyeler içinde yapmak mümkün.

Bu işlemi daha hızlı hale getirmek içinse Online Photo Effects Client isimli bir plasma uygulaması mevcut. Türkçe karşılığıysa Fotoğraf Efekt İstemcisi. Uygulamayı masaüstünde Sağ tuş > Programcık Ekle > Yeni Programcıklar Kur > Yeni Plasma Gereçleri İndir yoluyla açılan pencereden, üst taraftaki arama kutusundan ismini yazarak aratıp kurabilirsiniz. Uygulamayı kurduktan sonra Sağ Tuş > Programcık Ekle yolu ile masaüstünüze ekleyebilirsiniz.

Uygulama içerisindeki efektleri, [PhotoFunia](http://PhotoFunia.com) sitesinden çekiyor. Tabi bu efektleri uygulayabilmeniz için İnternet bağlantınızın açık olması gerekiyor.

Uygulamanın arayüzü basit ve kolay anlaşılır olduğundan her yaştan bilgisayar kullanıcısı zorluk çekmeden kullanabilir.

Uygulamayı açtıktan sonra ilk olarak sol kısımdaki efekt listesinden fotoğrafınıza uygulayacağınız efekti seçmelisiniz. Daha sonra uygulamanın alt kısmında bulunan dosya simgesine tıklayarak bilgisayarınızdan efekt uygulayacağınız fotoğrafı uygulamanın içine aktarmalısınız. Fotoğrafınıza seçtiğiniz efektin uygulandığını göreceksiniz.

Uygulamanın boyutunu büyütürken fotoğrafınızın yeni halini kaydetmeden önce daha net bir şekilde görebilirsiniz. Fotoğrafınızın efekt uygulanmış görüntüsünü kaydetmek içinse, uygulamanın alt kısmında yer alan kaydet düğmesini kullanabilirsiniz.

Bu şekilde bir web tarayıcı bile kullanmadan İnternet'e bağlanmış, hızlı bir şekilde fotoğrafımıza istediğimiz efekti uygulamış olduk. Siz de bu plasma uygulaması ve efektlerle fotoğraflarınızı şekilden şekle sokabilirsiniz.

Herkese bol Pardus'lu günler...

Bilgisayarınızdaki koleksiyoncu Tellico

Koleksiyonlarınızı düzenlemek için
başka bir şey aramayın...

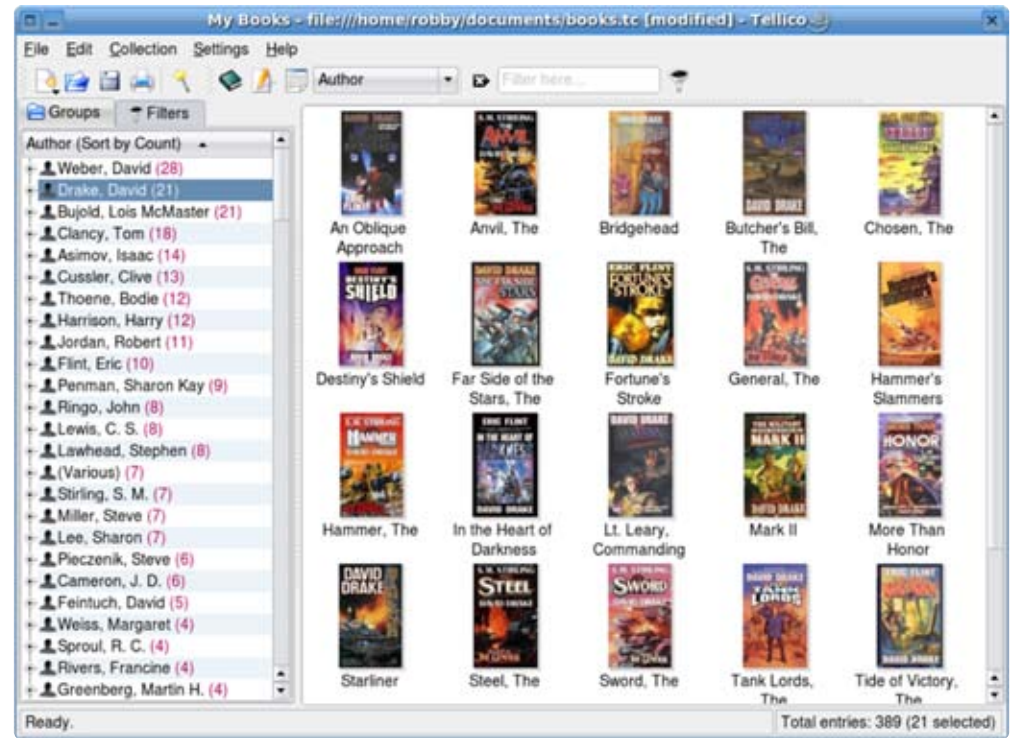
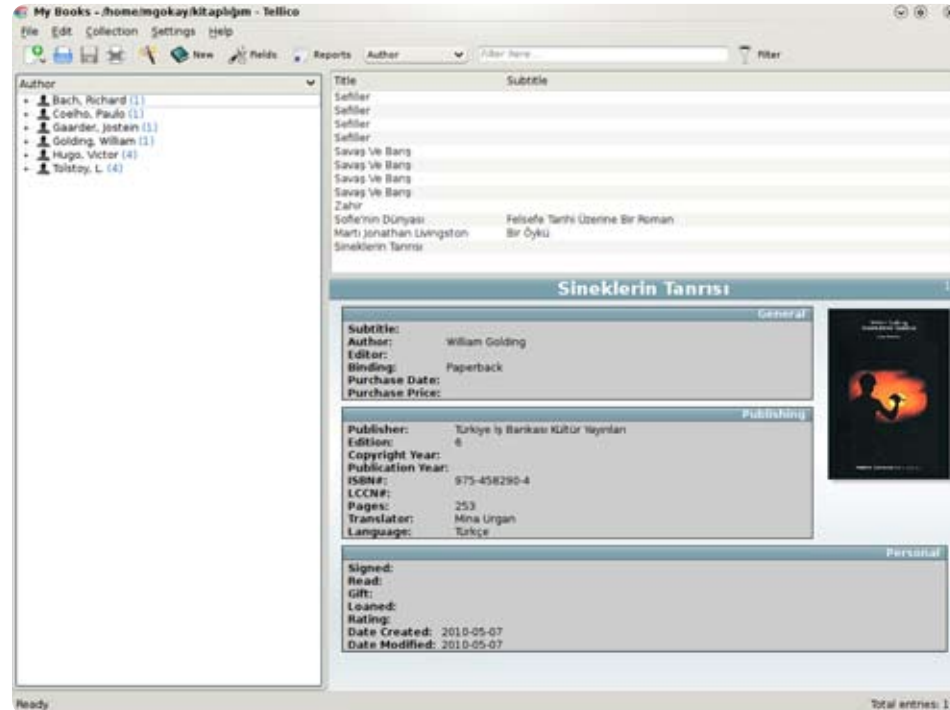
paket tanıtımı

2. Publishing: Bu kategoride kitabın yayınevini, yayınlandığı yılı, dilini ve çeviriye kimin çevirdiği gibi bilgileri kaydediyoruz.

3. Classification: Bu bölümde türünü, kitabın durumunu, seriyse, kaç seriden oluştuğu ve kaçınıcı seriyi kaydettiğimizi belirtiyoruz.

4. Personal: Eğer kitabımız imzalı, ödünç alınmış, hediye gelmiş ya da okunmuşsa burada işaretliyoruz. Ayrıca, puanlama sistemiyle kitaba puan verebiliyoruz. (Böylece, daha sonra kitaplarımız arasında sınıflandırma yapabiliriz.)

5. Front Cover: Bu bölümdeyse, -benim en sevdiğim özelliği- kitabın ön ve arka kapak resimlerini koyabileceğimiz alan bulunuyor. Elinde tarayıcısı olanlar kapakları tarayabilir ya da internet üzerinden buldukları kapak resimlerini koyabilirler.

6. Comment: En son bölümdeyse, kitap hakkındaki düşüncelerimizi girebileceğimiz alan bulunuyor.

Son Olarak

Evet, kitaplığımızı düzenledik ve aradığımız bir kitap oldu. Telaş yok. Tellico ile arama yapabiliriz. Hem de belli bir kategoriye göre. Araç çubuğunda bulunan açılır menü yardımıyla neye göre arama yapmak istiyorsak seçiyoruz ve arıyoruz. Örneğin; belli bir yazarın kitaplarını arıyorsak açılır menüden Author'u seçiyoruz ve yazarın ismini arıyoruz. Tellico, bize o yazara ait kitapları listeliyor.

Peki, toplam kaç kitabımız oldu ya da hangi kitaplar var listelemek istiyoruz, ne yapmamız gerek? Araç çubuğunda bulunan Reports tuşuna basarak kitaplığımızdaki kitapların bir listesine ulaşabiliyoruz, ayrıca, listenin çıktısını alabiliriz. Böylece kitaplığımızın yanına asabiliriz.

Posta güvercini geçmişte kaldı

Yetenekli e-posta istemcisi KMail ile tanışmaya hazır mısınız?

paket tanıtımı

Çoğu kişinin web arayüzlü e-posta istemcilerini tercih ettiğini biliyoruz. Ama neden? Web arayüzlü istemcilerin daha esnek olması mı? Hayır, daha çok bilinmesidir. Hadi, gelin bakalım yine bir KDE bileşeni olan, yetenekli e-posta istemcimiz KMail (söylemekte zorlananlar için Kâmil) ile tura çıkalım.

Bir istemci hayata ne katar?

Bir istemci hayatımıza ne katar sorusu pek çok kişi için değişken olabilir. Buradan itibaren kendi kişisel görüşlerimden yola çıkarak yazacağım sonucu çıkacaktır. Ama zaten kişisel görüş olmadan da inceleme yazılamaz.

KMail ile e-postalarınızı arşivleyin

KMail'in arşivleme yeteneği sayesinde e-postalarınızı İnternet'e bağlı olmasanız bile okuyabilirsiniz. Bu özellik zaten istemcilerin en önemli özelliğidir. Bu özelliğin hayatınıza getireceği tek kolaylığın bu olduğunu sanıyorsanız yanılıyorsunuz. E-postaların sadece gelen kutunuzda durmasına gerek yok. Klasörleme sayesinde e-postalarınızı istediğiniz gibi saklayabilirsiniz. Belki bunu elle yapmak zor

olabilir, ama sonrasında e-postalarına ulaşmak isteyenler için ilaç gibidir. Peki benim gibi tembeller ne yapacak?

Elle aktarmak çok yorucu olabiliyor bazen. Hele hele pek çok e-posta listesine üye olmak ve pek çok e-postayı takip etmekte olan kişiler için... KMail bu noktada da bizi yüzüstü bırakmıyor. Filtreleme devreye giriyor burada. KMail'in bu hayat kurtaran özelliği sayesinde e-posta saklamak da e-postalar arasında gezinmek de epey kolay. Filtreleme özelliğini kısaca açıklayacak olursak, iletinin belli bir özelliğine göre (Gönderen, Alıcı, Konu, İçerik, E-posta Listesi...) o ve o özelliği taşıyan diğer iletilere sizin belirlediğiniz işlemi yapar. Bunu hem önceden de aldığınız iletilere hem de bundan sonra gelecek iletilere otomatik olarak yapar.

Örnek vermek gerekirse, Özgürlüklü Yönetim Listesi'ne yazılanları takip ediyorsunuz. ama daha pek çok e-postanız var ve aralarından listeyi ayıklamak çok zor oluyor. Eğer bu listeden gelen tüm iletileri Özgürlüklü diye bir dizine yönlendirirseniz, artık bu e-postalar gelen kutusuna uğramadan, direkt olarak o dizinde listelenecektir.

Ufak ama hayat kolaylaştırıcı hileler

KMail, diğer tüm KDE bileşenleri gibi KMail de diğer KDE bileşenleri ile bir bütündür. Dolayısıyla onların sunduğu pek çok özelliği KMail de kullanabilir. İlk olarak kendinize bir ajanda tutmanız KMail ile son derece rahattır. Hatırlamak istediğiniz bir iş varsa "yapılacak ögesi oluştur" özelliğini kullanarak istediğiniz tarihte size eposta ile hatırlatmasını sağlayabiliyorsunuz.

Gelişmiş adres defteri sayesinde KMail, KDE adres defterini kullanarak oldukça gelişmiş bir kişi kütüphanesi tutabilir. E-posta gönderirken bu kişilere erişim de oldukça kolaydır...

Görünümü, kendinize en uygun şekilde ayarlayabilirsiniz. Buna e-postaların listelenme ve gösterilme biçimi de dâhil.

paket tanıtımı

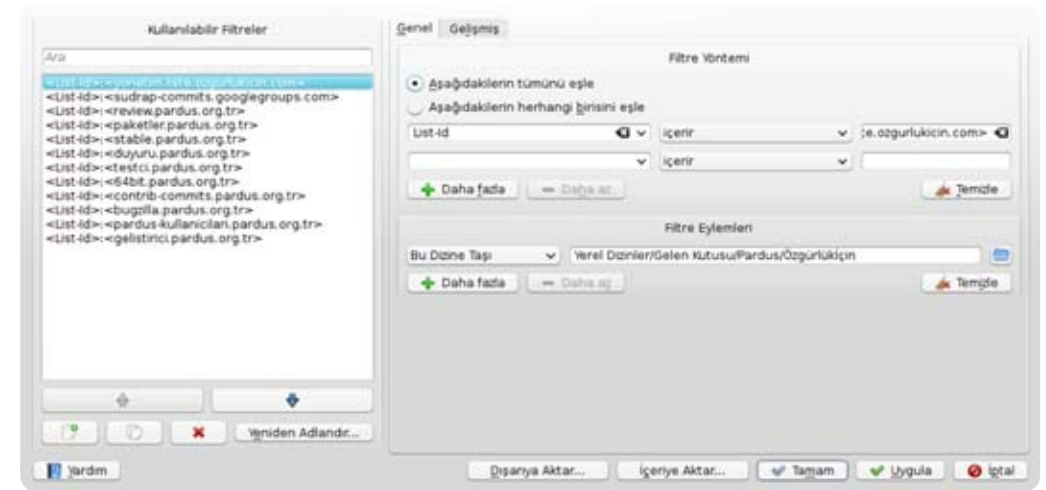
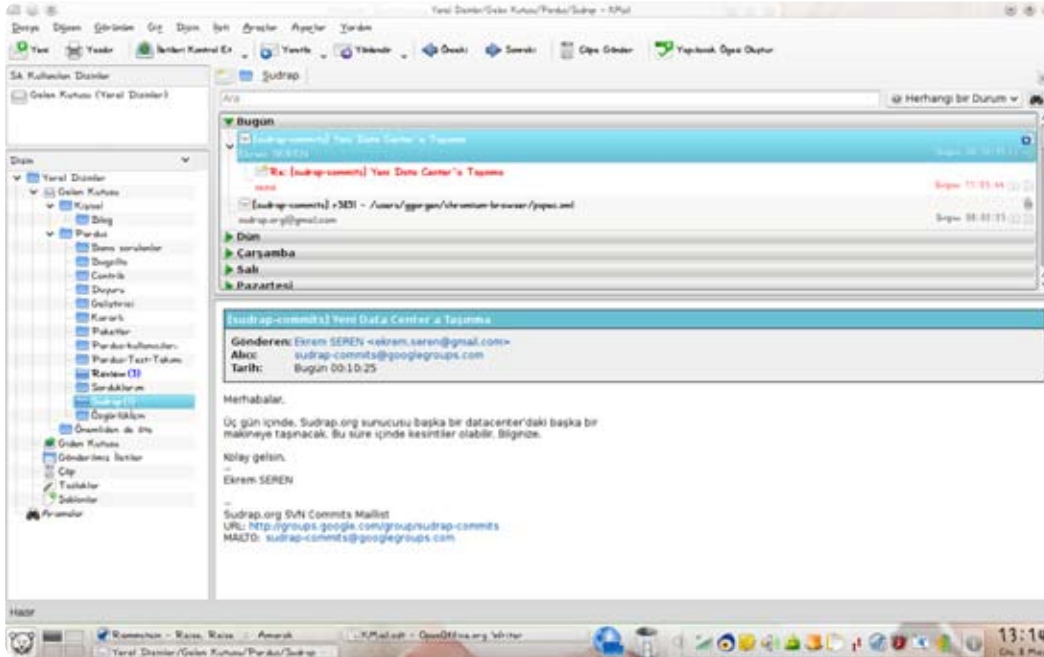
Güvenlik ayarları da çok hoşunuza gidecek. Sonuçta kimse çöp e-postalardan (spam) ya da arkadaşına kazara gönderebileceği virüslü bir mesajdan hoşlanmaz.

Taslak özelliği sayesinde bir e-postayı ileride de düzenlemek ya da o esnada gönderemediğiniz için saklayabilirsiniz. Şablon özelliği ise, özellikle ofis çalışanlarının hoşuna gidecek bir şey olsa gerek. Pek çok kişiye benzer e-postalar göndermek zorunda olanlar, şablon ile işlerini epey kolaylaştırabilir.

Özellikle önemseydiğiniz dizinleri "Sık kullanılan dizinler" sayesinde daha göze batacak bir biçimde gösterebilirsiniz.

E-postaların bazılarını koyacağınız etiketler sayesinde zaman içerisinde ona ulaşma konusunda daha rahat olacaksınız.

Bu özellikler saymakla bitmez. En iyisi deneyip öğrenmek...

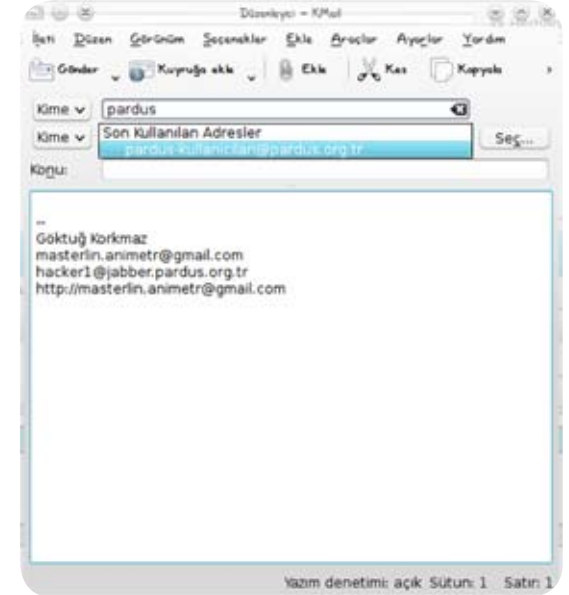

Neden KMail?

Burada, benim KMail'i seçmemde etkili olan sebeplerden birkaçını yazacağım. Belki sizin de ilginizi çekebilecek bir şeyler çıkar.

- En önemli sebep: KDE bileşeni olması.
- Bir sistem çekmecesi ve bildirimler sayesinde e-posta geldiğinde haberim oluyor.
- Muadillerine oranla daha hoş ve basit bir arayüzü var.
- Kişiselleştirilebilirlik olanakları daha fazla.
- Daha hızlı.
- Daha anlaşılır bir kullanım sağlıyor.

Başka bir yazıda görüşmek üzere. Gelen kutunuzdan e-postalarınız eksik olmasın...

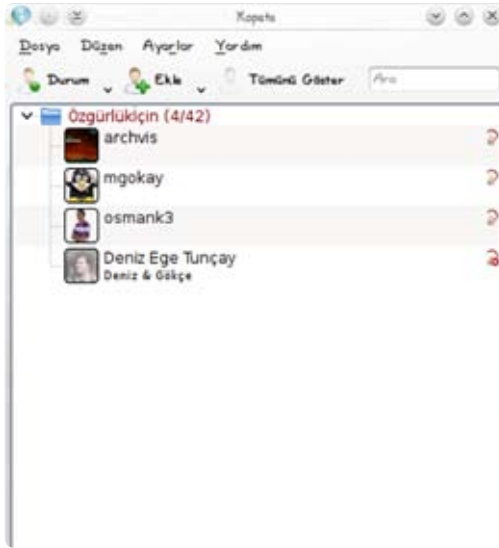

Anlık mesajlaşma, anında Kopete

ICQ, MSN Live, Google Talk, Yahoo!, Jabber... Hepsine aynı anda ve tek programla hükmedebilirsiniz!

paket tanıtımı

Anında iletişim modern hayatın en temel gereksinimlerinden biri olsa gerek. İnsanlar gerek iş için, gerek zaman geçirmek için, gerekse de yardımlaşmak için anında mesajlaşmaya ihtiyaç duyar.

Bu iş için pek çok yazılım ve servis vardır. MSN, Jabber, Yahoo!, ICQ... Bu farklı servislerle çalışmak için ayrı ayrı programlara gereksinim duyarsınız çoğu zaman. Kopete, tek bir arayüz üzerinden tüm bu servislere ulaşabilmenizi sağlayan, "mucizevi" bir KDE bileşenidir.

Kopete'nin ilk dikkat çeken yanı, tüm anında iletişim hizmetlerine aynı çatıdan bağlanmanızı sağlaması. Kopete hesap ekleme penceresinde

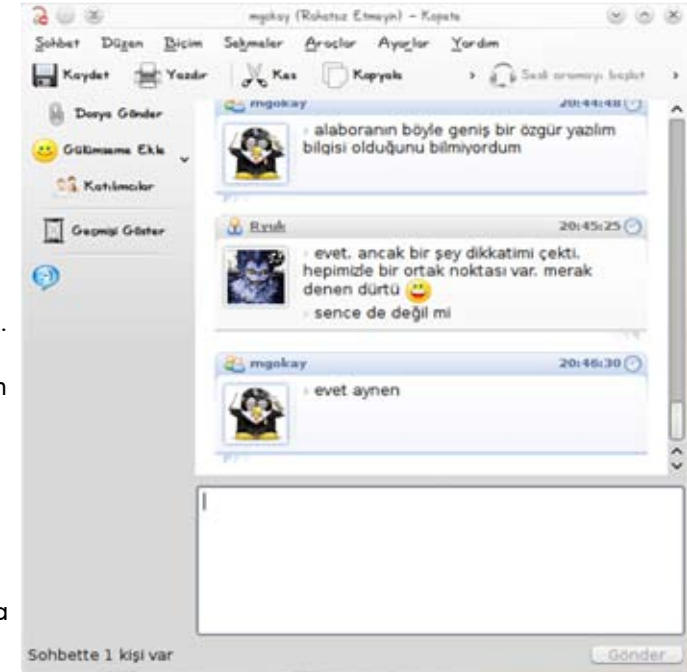
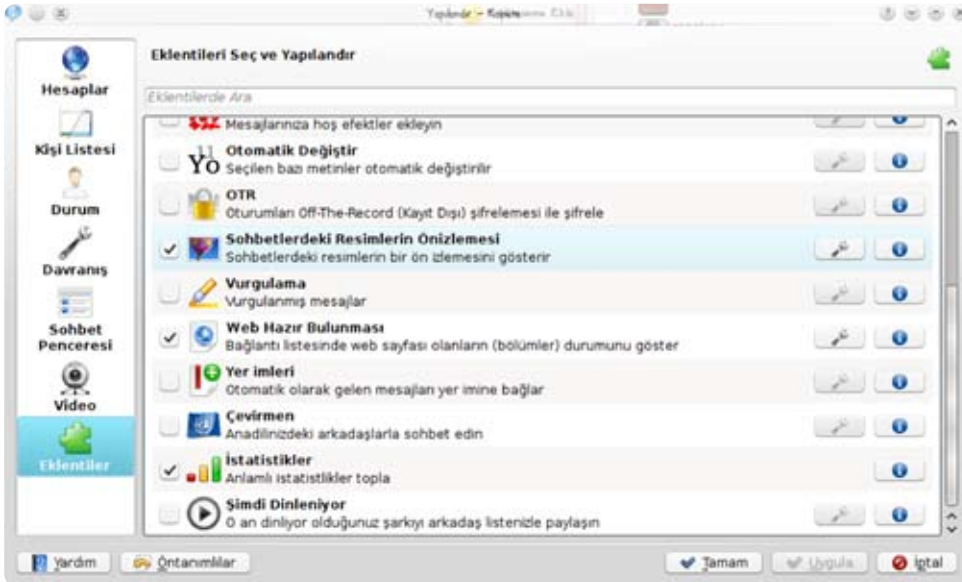
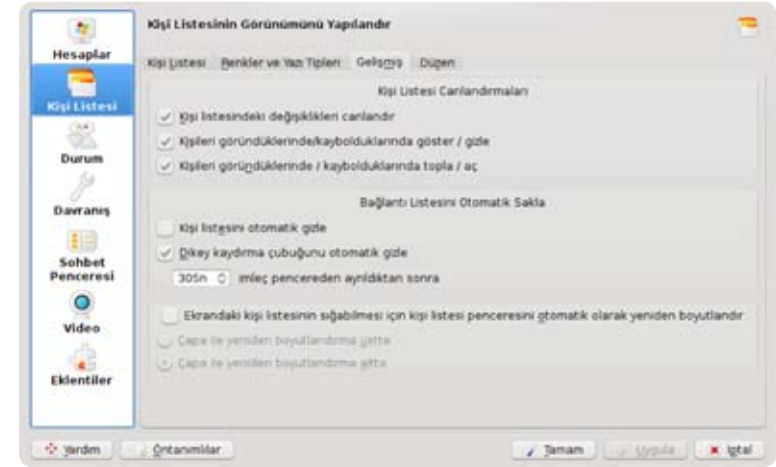
iken kullanacağınız hesapları istediğiniz kadar ekleyebilirsiniz. Hepsi tek pencerede ortaya çıkıyor.

Üstelik sisteminizde birden fazla yazılım kullanmanıza da gerek kalmıyor. Sonuç olarak, Kopete tüm bu işleri tek çatıda birleştiriyor.

MSN Messenger, ICQ, Jabber, AOL Instant Messenger, Google Talk, Yahoo! Instant Messenger, Gadu-Gadu, Novell GroupWise Messenger, AIM, Bonjour, Meanwhile, QQ, Skype ve SMS desteği mevcut. Tüm bunların dışında Jabber üzerinden Facebook'un mesajlaşma arayüzüne de bağlanabilirsiniz.

Kişiselleştirilebilir mesajlaşma
Kopete de, diğer özgür yazılım uygulamaları gibi özelleştirilebilir. Eklenti desteği, tema desteği, araç çubuğu özelleştirmesi, sistem yazıtı ve hatta kişi listesi bile özelleştirilebilir olduğunun kanıtı.

Kişi listenize istediğiniz şekli verebilirsiniz ya da değişik durumlar ayarlayarak iletinizi ona göre değiştirebilirsiniz.

paket tanıtımı

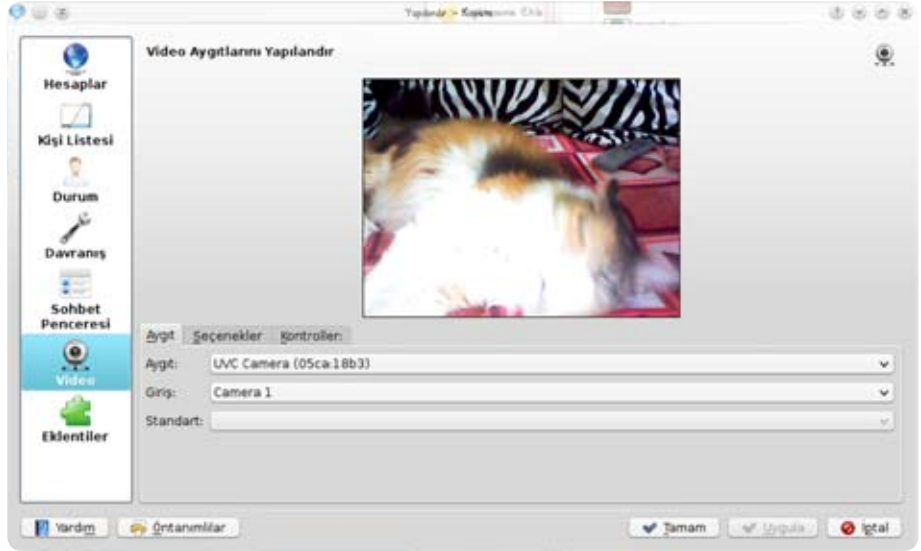
Eklentilerden birkaçını tanıtalım

Geçmiş: Konuşma geçmişinizi hatırlar. Bu sayede daha önceki konuşmalar arasında gezmek çok kolaydır. Konuşmaya başladığınızda son sohbetinizden birkaç ileti gösterir.

İstatistikler: Kişi listenizdekiler hakkında genel bir istatistik tutan bir veritabanıdır. Çoğunlukla hangi saatler arasında açık olduğunu da sizin yerinize hatırlar. Epey işe yarar bir özellik.

Şimdi Dinleniyor: O esnada dinlediğiniz müziği belirlediğiniz bir yerde gösteren hoş bir eklenti daha.

Bağlantı Notları: Kişi listenizdekiler hakkında kendi yorumunuzla notlar almanızı sağlayan bir eklentidir. Bazen kullanıcı adından tanıyamayanlar için bir cankurtarana dönüşür.

Şifreleme: Güvenliği elden bırakmayanlar için harika bir nimet. Görüşmelerinizi GnuPG ile şifreleyerek iletinin meraklı gözlerden korunmasını sağlayabilirsiniz.

Otomatik Düzelt: Benim gibi klavyede çok fazla hata yapanların ve yaptığı hataların farkında olanların işine yarayabilecek bir eklenti.

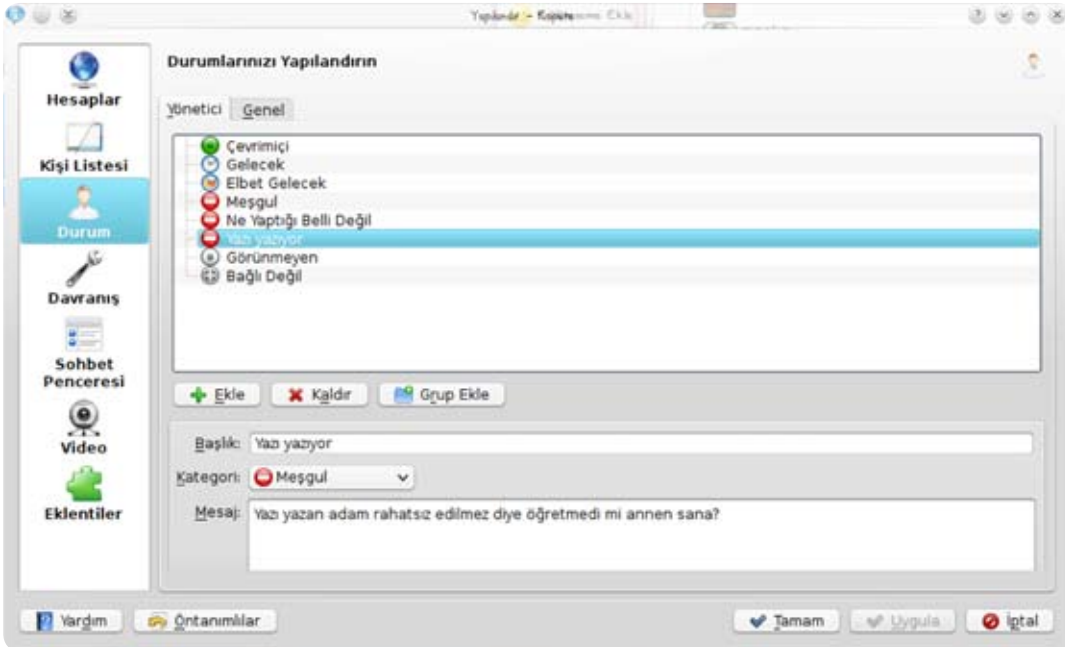
Çevirmen: Web temelli çevirme uygulamaları kullanarak pek çok dilde mesajlaşmanıza yardım eden hoş bir eklenti daha. Size gelen yabancı mesajları da çevirmenizi sağlar.

Biraz da ilginç özelliklere gelelim

Biri size bir resim bağlantısı gönderdi diyelim. Kopete size bir hoşluk yapıyor. Resmin bağlantısı geldiğinde size onu sadece bir adres olarak göstermez. Ufak bir önizlemesini de beraberinde gösterir. Bu sayede her seferinde ne çıkacak diye resme tıklamanıza gerek kalmaz.

Kopete kullanırken iyi düşünülmüş bir diğer ayrıntı dikkatinizi çekecek. Aynı kişiden üst üste gelen iletiler gruplanıyor. Bu sayede size daha anlaşılır ve kolay okunur bir arayüz sunuluyor.

Bir başka yazıda daha görüşmek üzere. Arkadaşlarınızdan kopmayın...

Amarok: Kurtlarımızı dökelim!

KDE'nin yetenekli müzik oynatıcısı ile müziği yeniden keşfedin!

paket tanıtımı

Amarok, kelime anlamı olarak ele alınacak olursa, Eskimo dilinde “Kurt” demek. Normal biçimde ele alacak olursak da, muhteşem bir müzik oynatıcıdır. Çoğu kişinin bir müzik oynatıcısından beklediği şeyler bellidir. Ama bunlar bazıları için aslında yeterli değildir. İşte bu sınırların bittiği yerde Amarok hâkimiyeti başlar. Amarok, KDE bünyesinde gelişen ama kdemultimedia paketinden ayrı, bir müzik çalar projesidir. Projenin hedefi en yetenekli müzik çalar olmaktır. Bu yolda da emin adımlarla ilerleyen Amarok, pek çok kullanıcısı ve yeteneği ile göz alıyor.

Reklam yeter, tanıtıma geçelim:

Amarok’un nimetlerini kısaca özetlememiz gerekirse eğer:

- Gelişmiş parça listesi
- Gelişmiş ve özelleştirilebilir arayüz
- Gelişmiş koleksiyon sistemi
- İnternet yayınları takibi
- Podcast
- Yer imleri
- Harici aygıt eşitleme
- İnternet’ten bilgi bulma (Şarkı sözü, wiki bilgisi, video, resim...)
- Hızlı erişim
- Ve daha pek çok özellik...

Amarok’un bu nimetlerini biraz açmak gerekecek. Biz de açarız...

Parça listeniz üzerinde tüm kontrol sizde...

Amarok, parça listesini istediğiniz gibi yönetmenize izin verir. Parça listesi ayarlarına girerek parçaların nasıl görüneceğini ayarlayabilirsiniz. İsterseniz şarkıların altında kaydırma çubuğu bile olabilir.

Bunun yanı sıra çalma modlarını ayarlayabilir, kuyruk ile parça listesinde hangi şarkının sonra çalacağını ayarlayabilir, sıralama şekli üzerinde oynatabilirsiniz.

Ayrıca gelişmiş parça listesi yönetimi burada kalmıyor. Bunun yanı sıra parça listelerini kaydederek bir parça listesi koleksiyonu bile yapabilirsiniz.

Şarkılar üzerinde de pek çok denetime sahipsiniz, puanlamadan yer imlerine, notlara kadar...

Amarok’unuzu özelleştirin!

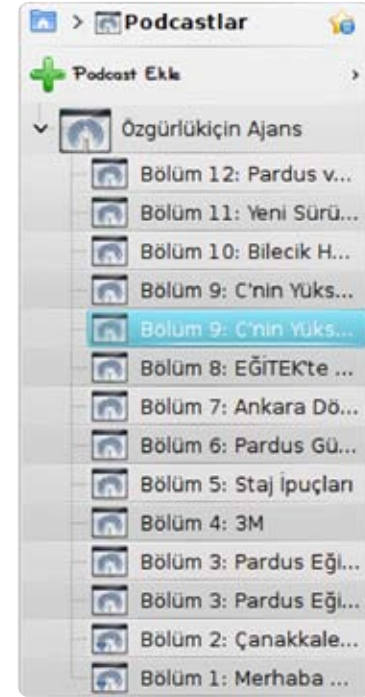
Amarok’unuzun size ait olduğunu hissedemiyor musunuz? Hissettirin o zaman! Amarok eklenti desteğine sahip. Araçlar > Betik yöneticisi üzerinden birçok Amarok eklentisi kurabilirsiniz. Bu eklentiler sayesinde Amarok, sahip olmadığı yeteneklere de kavuşacaktır.

Bunun yanı sıra Amarok arayüzünde belli başlı değişiklikler yapılabilir. Sütunların konumu, boyutu, içerikleri, ya da gözükp gözükmeyeceğinin yanı sıra araç çubuğunun görüntüsü, içeriği, konumu gibi pek çok ayrıntı değışebiliyor. Bunlardan en dikkat çekecek şey ise plasma programcılarıdır. Bunlar sayesinde Amarok yeteneklerine kolayca ulaşabilirsiniz.

Koleksiyonunuz düzenlenemeyecek kadar büyüdü mü?

Geniş müzik arşivi olan kişilerin yaşadığı bir sorun vardır. Şarkılar arasında kaybolmak. Bazen şarkılar öyle garip yerlerde olur ki bulmak için saatlerinizi harcarsınız. Ama artık üzülmeye gerek yok. Amarok sizin için bu angarya işleri de üstleniyor.

Koleksiyonunuzu tarayarak onu sizin istediğiniz biçimde, düzenli ve neyin nerede olduğu belli bir biçimde sıralıyor. Peki, gelişmişliği nerede? Şarkılar hakkında

paket tanıtımı

aldığınız her notu, şarkıların şarkı sözlerini, şarkılara aldığınız yer imlerini ve pek çok şeyi saklıyor. Siz bunlara tek tıkla ulaşabiliyorsunuz. Ayrıca koleksiyonunuzun bulunduğu dizini de adam edebiliyor.

Amarok, rakiplerinin aksine tarama ve yönetme işini son derece hızlı yapıyor. Hatta ve hatta 5 GB altında bir koleksiyonunuz varsa, taradığını görmüyorsunuz bile. Taramayı başlattığınızda karşınıza çıkıyor.

Ayrıca harici bir aygıtın (MP3/MP4 oynatıcı, iPod, zen...) koleksiyonunu da yönetebiliyorsunuz. Hem de bunu çok rahat bir biçimde yapıyorsunuz.

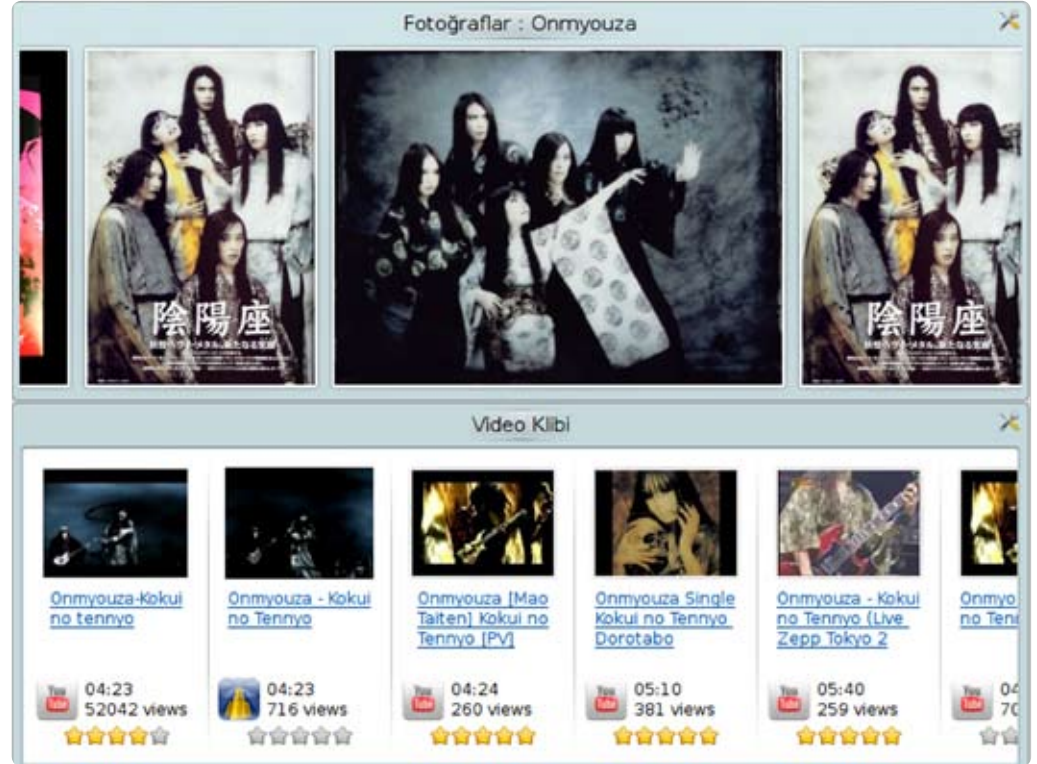
Bir de fazladan bilgi olarak, bir şarkıda beğendiğiniz yerleri işaretleyerek yer imleyebilir ve oraya dönmek istediğinizde deneme yanılma ile bulmanıza gerek kalmıyor.

İnternet'in nimetleri müziğinizde!

Amarok'un sadece bir müzik çalar olmadığını söylemiştik. Amarok bir müzik efendisi. Bu yönünü İnternet üzerindeki marifetlerinde de gösteriyor.

Çoğu gelişmiş müzik çalar, İnternet konusunda sadece şarkı sözü yeteneğine ya da podcast yeteneğine sahip. Hatta bazı büyük firmaların gururları, bunlara bile sahip değil. Ama Amarok bunlarla yetinmemiş olacak ki, size İnternet konusunda bir cambaz sunuyor.

Wikipedia bilgileri, şarkı sözleri, fotoğraflar, podcastler, İnternet müzik servisleri (Last.fm, mangatune...) gibi pek çok hizmet sunuyor. Hatta ve hatta o an dinlediğiniz şarkının video klipini bulup önünüze de seriyor. Hem de sadece link

olarak değil, direkt Amarok ile izlemenizi de sağlıyor.

Wiki bilgileri de pek çok kişinin hoşuna gidecek. Birkaç dilde çalışabilen bu özellik, hem şarkının, hem sanatçının, hem de albümün bilgilerini bulmanızda yardımcı oluyor. Şarkı sözlerinde de, eğer bulunan şarkı sözlerini beğenmezseniz diğer alternatifleri de arayabilir ya da elle de girebilirsiniz.

Sen neymişsin Amarok?

Yumuşak geçiş, bilgilendirme, moodbar, MySQL desteği gibi özelliklerinden de bahsetmek isterdim ama bunları da anlatacak olursam dergide yer kalmayacak gibi gözüktüyor.

Başka bir yazıda görüşmek üzere, bol müzikli günler...

Akregator: Oğlum, getir şu haberleri!

Akregator ile haber takibi artık çok daha kolay...

paket tanıtımı

Pek çok kişinin yaşadığı bir sorundur haberlere ulaşma derdi. Her siteye sırayla girip, haberleri tek tek kontrol etmek gerekir bazen. Ancak, bizi bu deritten kurtaran bir sistem mevcut, RSS. RSS'ler, temel olarak haber beslemeleridir. Bir siteye eklenen girdileri, bir besleme okuyucu sayesinde rahatça okumanızı sağlar.

Haberlerinize hükmedin

Takip ettiğiniz RSS beslemeleri arasında dolaşmak, Akregator ile çok kolay. Önce, besleme adreslerini listeleme konusuna değinelim. Seçtiğiniz isimlendirmeye, haberleri istediğiniz gibi sıralamanıza ve kategorize etmenize izin veriyor. Örneğin, şu kaynakları takip ediyorsunuz: "Özgürlükçü.com Haberler", "Özgürlükçü.com Gezegen". Bunları, "Özgürlükçü.com diye bir dizin açarak içerisinde toplayabilirsiniz. Bu sayede sayfadaki kalabalık gözünüzü yormaz.

Listeleme biçimleri de temel olarak üç şekilde oluyor. Normal Görünüm modunda sayfa ikiye ayrılır. Üst kısımda haberlerin listesi duruyor. Alt kısımda da tıkladığınız haberin içeriği var. Geniş Ekran Görünümü modunda, sayfa bu kez yandan ayrılır. Her şeyi tek parça hâlinde görmek isteyenler, Bütünleşik Görünüm tam size göre. Bir Web sayfası edasıyla tüm haberleri, başlıkları ve içerikleriyle birlikte önünüze sunuyor. Arşiv özelliği sayesinde, tıpkı e-posta istemcilerinin e-postaları arşivlemesi gibi, siz de haberlerinizi

arşivleyebilirsiniz. İster özelliği kapatabilir, ister gün ya da MB limiti koyabilir, isterseniz de sınır koymadan her şeyi arşivlersiniz. Limitlerde de önemli olarak işaretlediklerinizi koruyabilirsiniz..

Haberin orijinalini görmek istiyorum ama...

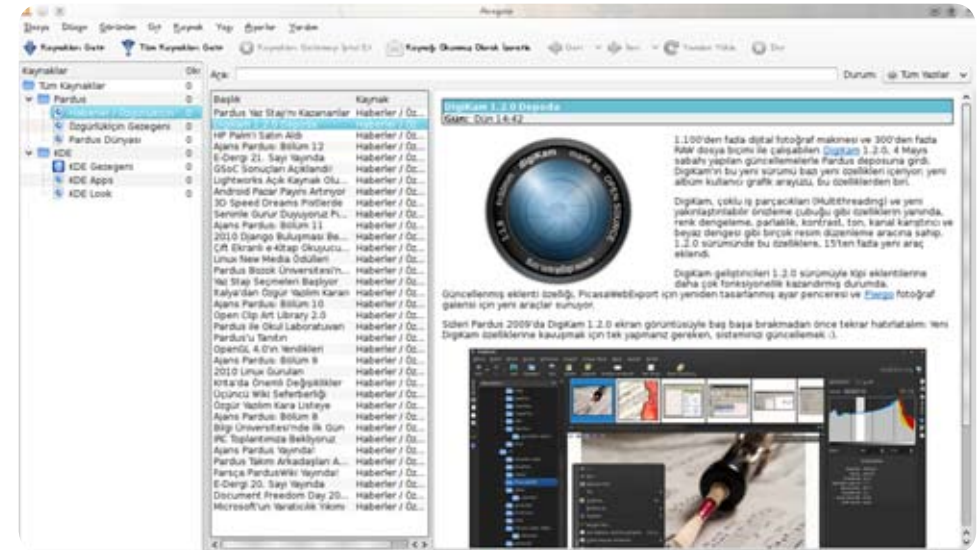
Akregator buna da izin veriyor. Bir yazıyı isterseniz Akregator içine gömülü bir tarayıcıyla, isterseniz harici bir tarayıcıyla görüntüleyebilirsiniz. Bu sayede, RSS üzerinden aktarılamayan bazı özelliklere de tam olarak erişebilirsiniz. Bunun için sadece yazının başlığına çift tıklayın ya da sağ tık menüsünden açın...

Daha fazlası

Akregator ile haber okumayı yetinmeyin. Haber içerisindeki içerikleri dahi indirebilirsiniz. Burada KGet size yardımcı olacak.

Haberler içerisinde kaybolanlara ilaç olarak, arama özelliğini sunabiliriz. İster tek bir kaynağı, isterseniz tüm kaynakları aynı anda güncelleyebilirsiniz. Kaynak bilgilerinizi içeri aktarabilir ya da dışarı aktarabilirsiniz. Yedeklemek ne kadar da kolay, değil mi?

Sistem çekmecesindeki ufak bir simge, size okunacak haberlerinizin olduğunu sürekli hatırlatacak. Bu yazının da sonuna geldik. Özgür ve haberli günler...

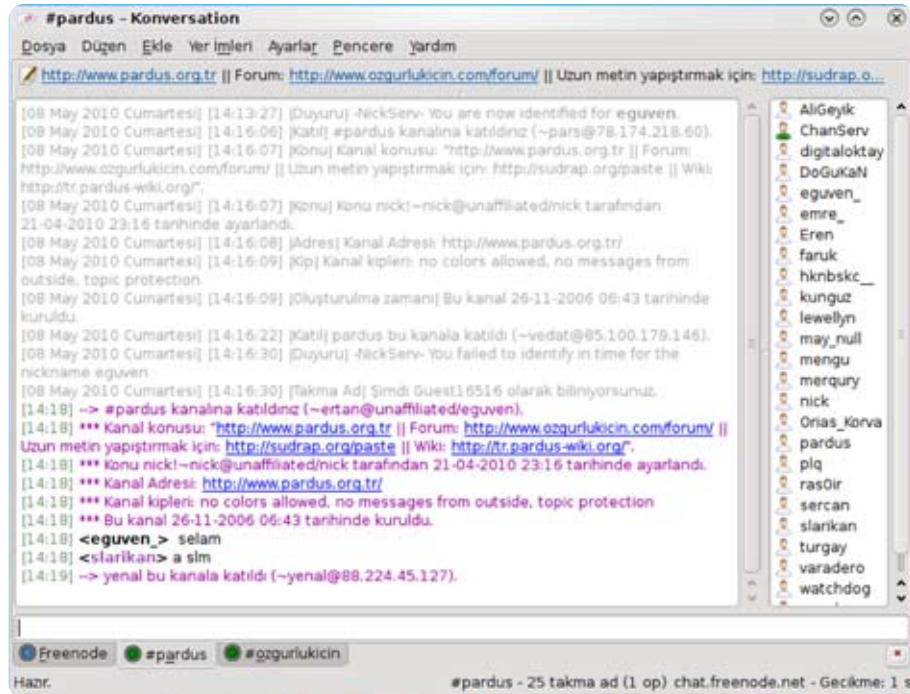

Konversation

IRC'yi bir de Konversation ile görün...

[illegible]

paket tanıtımı

Konversation, kolay kullanımı, esnek yapısı, kişiselleştirilebilmesi ve son derece başarılı Türkçe çevirisiyle popüler bir IRC istemcisidir. Ayrıca, çoklu sunucu, IPv6, SSL ve UTF-8 desteği gibi modern özellikleri barındırır. Konversation kısaca, KDE için bir Internet Relay Chat (IRC) istemcisidir.

Programı ilk açtığınızda sizi Sunucu Listesi penceresi karşılayacak. Sunucu Listesi ekranında sunucu ve kimlik ayarlarını yapabilirsiniz. Bu ekranda "Düzenle" tuşuna bastığınızda, "Ağ Düzenle" penceresi açılacak. Konversation ile birlikte öntanımlı olarak Freenode sunucusu gelir. Eğer başka bir sunucuya bağlanmak istiyorsanız, "Sunucular" seçeneğinin altında yer alan "Ekle" tuşuna basarak yeni bir sunucu ekleyebilirsiniz. Düzenlemeleri yaptıktan sonra, Sunucu Listesi ekranında Bağlan tuşuna basarak sunucuya giriş yapabilirsiniz.

Eğer amacınız sadece pardus ve ozgurlukicin kanallarına girmekse, Ağ Düzenle penceresiyle uğraşmadan direk programı açıp, Bağlan tuşuna basarak pardus ve ozgurlukicin kanallarına giriş yapabilirsiniz.

Kimlik bölümü, takma adınızı, gerçek adınızı, uzakta mesajınızı ve eğer takma adınız kayıtlıysa parolanızı, her sunucu için ayrı tutan bir eklentidir. F8 tuşuyla ulaşip ayarlarınızı yapabilirsiniz.

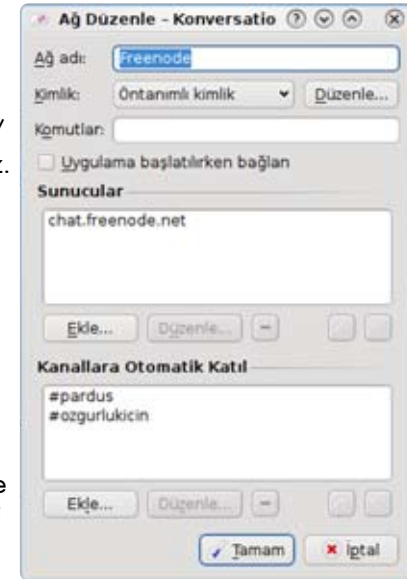
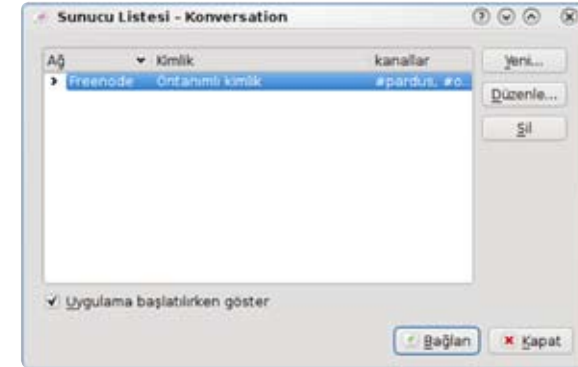
Konversation, sohbet geçmişini otomatik olarak tutar. Unuttuğunuz bir komutu, parolayı ya da başka bir şeyi sohbet geçmişine bakarak hızlı bir şekilde öğrenebiliyorsunuz. Eğer sohbet geçmişinin tutulmasını istemiyorsanız, Ayarlar penceresinde yer alan Davranış seçeneğinin altındaki Günlük tutma sekmesine tıklayarak işaretlenmiş olan kutucukları kaldırabilirsiniz. Sohbet geçmişine ulaşmak için, /home/kullanıcı_adi/.kde/share/apps/konversation/logs klasörünün içerisine bakabilirsiniz.

Uygulamanın bir diğer güzel özelliği ise, kullanıcıların durumlarını anlatan minik resimlerin yerleşiyor olması. Eğer kullanıcı kanal operatörüysse kral şekline benzeyen bir resim, uzakta ya da normal bir kanal kullanıcısıysa durumunu anlatan başka resimler yerleşiyor.

Bazı komutlarla otomatik işler gerçekleştirebiliyorsunuz. Mesela, /media komutu, o an dinlediğiniz şarkı bilgileri diğer kanal kullanıcılarına gönderiyor. Şunu da söylemekte fayda var, bazı kanal yöneticileri sizleri uyarabilir, dikkatli olun diyelim :). /sysinfo komutunu yazdığınızda sistem bilgileri diğer kullanıcılar tarafından görülür.

Bir başka özellikse, Konversation uygulamasını alta atmış olan kullanıcılar için. Eğer siz, Konversation uygulamasını simge durumuna küçülttüyseniz, size özel yazılan mesajlar ya da kanalda sizin isminizin geçtiği bir mesaj uyarı olarak geliyor ve sistem çekmecesinde Konversation simgesi yanıp sönüyor.

Son olarak, IRC'nin sunduğu DCC üzerinden hızlı dosya veri aktarımıyla dosyalarınızı paylaşabilirsiniz. Bol sohbetli günler...

paket tonitimi

Kubilay KOCABALKAN
hkubilayk@gmail.com

Contact: Kişisel Bilgi Yöneticisi

Dijital Sekreteriniz

Bilgisayarını eğlence dışında da kullanan ya da işyerinde tüm randevu ve e-postalarını organize etmek isteyenler, derdinizin ilacı: Contact.

paket tanıtımı

KMail, Kadressbook, KOrganizer ve KNotes gibi birçok KDE uygulamasını içine alan ve bunların bütünleşik çalışmasını sağlayan Kontact; sade olmasına karşın içinde yer alan uygulamaların tüm yeteneklerini de bir araya getirir. Sadece Kontact'ı çalıştırarak tüm bu uygulamaları elinizin altında tutabilirsiniz.

Özet: İhtiyaçlarınıza göre kolayca ayarlayacağınız bu sayfa, size, tüm yapılacak işleriniz ve takip ettiğiniz e-posta dizinleriniz için bir özet görünüş sağlar.

E-Posta: KMail'in tüm özellikleri ve yetenekleri kullanılmak üzere sizi bekliyor. POP3 ya da IMAP hesaplarınızı buradan kolaylıkla takip edebilirsiniz. E-postalarınızı düzenleyeceğiniz filtrelerle istediğiniz dizin altında saklayabilirsiniz.

Kişiler: Adres defteriniz de her an elinizin altında. Kontact içinde yer alan Kişi Yöneticisi sayesinde, tüm iş ya da özel arkadaşlarınızın bilgilerini düzenleyebilir ve saklayabilirsiniz.

Takvim: Tüm randevularınızı ve özel günlerinizi buradan takip edebilirsiniz. Sistem çekmecesine yerleşen Anımsatma Servisi sayesinde, belirlediğiniz zamanlar size hatırlatma yapmasını sağlayabilirsiniz.

Yapılacak İşler: Adı üstünde, tüm yapacağınız işleri buradan takip edebilir, işlerinizin önem derecelerini belirler, tamamlanma yüzdelerini ve bitiş zamanlarını ayarlayabilirsiniz.

Haberler: Aynı zamanda, tüm RSS içeriklerinizi takip edebileceğiniz kullanışlı bir RSS okuyucu. Sizin için, bazı Pardus ve KDE haber servisleri öntanımlı olarak geliyor.

Günlük: Takvimin bir parçası olan Günlük sayfasında, kişisel günlüğünüzü tutabilirsiniz.

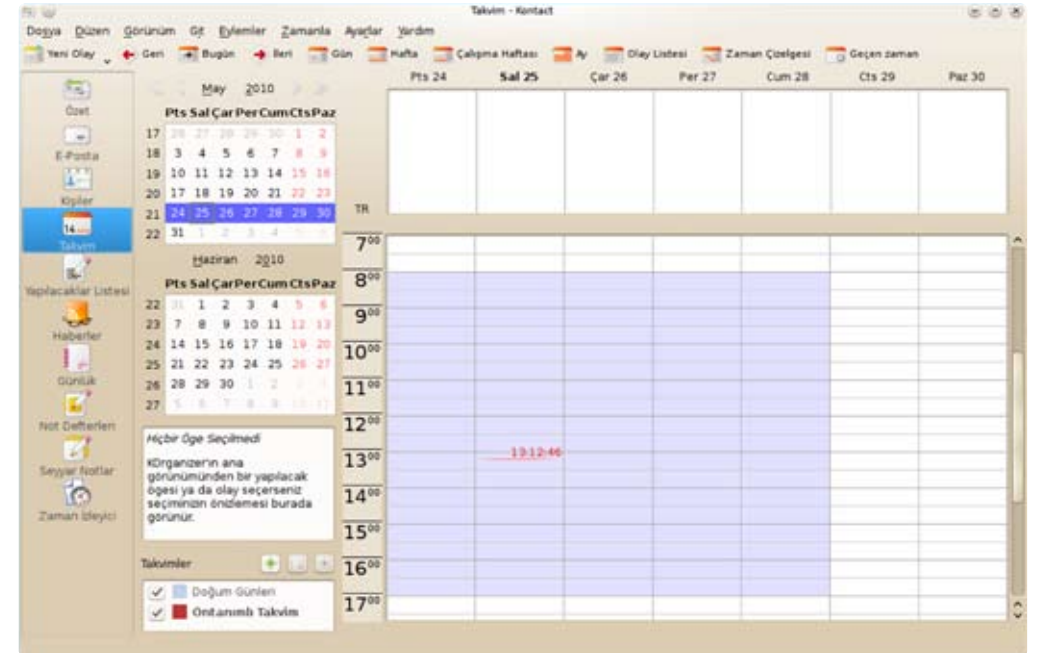
Not Defterleri: Bu kısımda da Kijots uygulamasını göreceksiniz. Kijots ile kişisel notlarınızı buradan hazırlayabilir ve saklayabilirsiniz.

Seyyar Notlar: Masaüstünüzde bulunan ve kısa hatırlatmalar yazdığınız notlarınızı artık Kontact içinde de tutabilirsiniz. Kısa not ve hatırlatmalarınızı buradan rahatlıkla hazırlayabilirsiniz.

Zaman İzleyicisi: Tüm masaüstünde ya da belirlediğiniz masaüstünde ne kadar süreyle çalıştığınızı takip eden bir uygulama.

Kontact, içinde bulunan tüm uygulamaları kolayca kullanmanız dışında, tüm uygulamaların ayarlarını da tek bir yerden yapmanıza olanak tanır. Uygulamanın Ayarlar menüsü içinden ulaşacağınız Kontact Uygulamasını Yapılandır seçeneğiyle tüm uygulamaların ayarlarını yapabilirsiniz.

Kısacası, işlerinizi yürütmenizdeki en iyi yardımcınız. Siz de tüm ihtiyaçlarınızı tek bir uygulamayla çözmekten yansanız, Kontact kullanmaya hemen başlayın.

KMail

Sistem
Ayarları

Sorgunuzu buraya girin

Kişiler

Yer iml...

Ofis

Oyunlar

Eğitim

Grafik

İnternet

Çoklu ortam

Yardımcı Programlar

Sistem

KDE, KDE olalı...

KDE 4.4 ile Pardus'a ilân-ı âşk etmek mi etmemek mi?
KDE, KDE olalı bu kadar hızlı olmamıştı!

1.433 fikrin eklenmesi, 7.293 hatanın kapatılması gibi inanılmaz rakamlardan bahseden bu yeni KDE sürümü, test deposuna girdiği andan beri tüm Pardus topluluğunda büyük yankı uyandırdı. Peki, bu büyük yaygarayı ciddi hak ediyor mu KDE 4.4? Yoksa sadece bir balon mu? İsterseniz yazıyı okuyun, ondan sonra boş vermek ile ilân-ı âşk etmek arasındaki seçimi yapın.

Hızlanan KDE

Evet, ilk etapta herkesin dikkat edeceği kısım kesinlikle bu olacak: Hız! KDE 4.4 her ne kadar daha gelişmiş bir özellik yelpazesine sahip olsa da, önceki KDE 4 sürümlerine kıyasla yüksek bir hıza sahip. Hatta benim bilgisayarımda XFCE'yi bile aratmıyor hız konusunda.

Peki, bunu nelere borçluyuz? Öncelikle yeni Qt kütüphanelerine. Önceki Qt sürümüne göre hem daha hızlı hem de daha işlevsel olan QT 4.6, KDE'ye daha iyi bir hız ve görsellik katıyor. Bunun yanı sıra Plasma ve KWin'deki pek çok hatanın da düzeltilmesi bu performans üzerinde muhteşem bir etki. Plasma'nın yeni yetenekleri onun performansını düşürmemiş, aksine daha da iyileştirmiş. Hele hele yazının ilerleyen kısımlarında netbook kullanıcılarının ilgisini çekeceğinden adım gibi olduğum bir konuda Plasma kendini aşmış durumda. KWin ve efektleri için de aynı şeyi söyleyebiliriz.

Anlatmadan geçemeyeceğim bir şey daha var. Nepomuk ve Strigi. Bu ikisi önceki sürümlerde "sistem sömürücüsü" gibi unvanlar ile anılıyordu. Ancak normalde hep kullanmak istesem de kastiği için iptal ettiğim bu ikiliyle aram şu an nasıl? Arama esnasında çıkan sonuçları görmesem bu ikilinin çalıştığına farkına bile varmayacağım diyebilirim.

Aştın kendini KWin!

Belki de ilk olarak dikkat çekecek şeylerden biri KWin'in yeni yetenekleridir. Bu yetenekler sizin masaüstü kullanımınızı hem daha zevkli, hem de daha rahat bir hâle getirmeyi amaçlamaktadır.

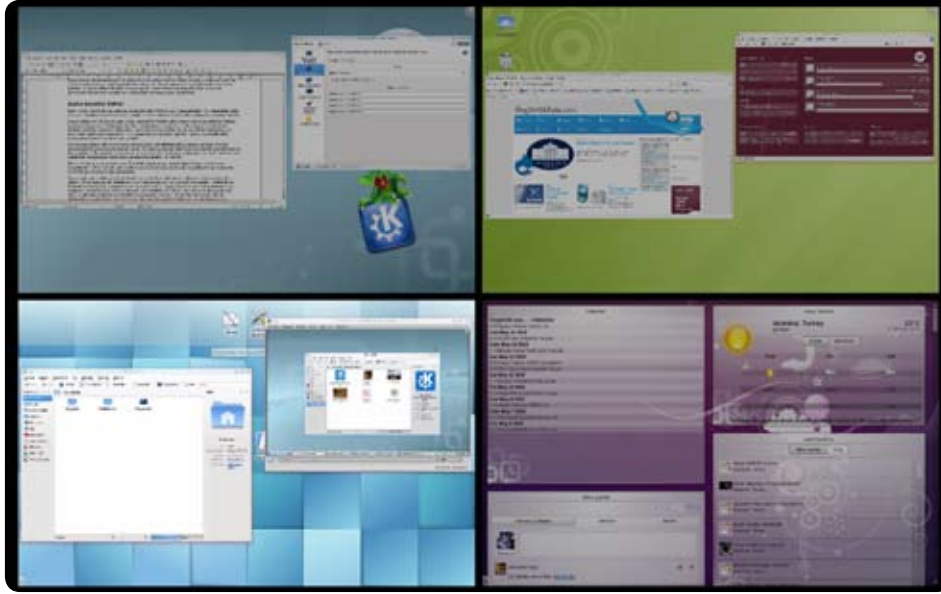
Benim dikkatimi ilk olarak Aero Snap benzeri bir özellik çekti. Pencereyi masaüstünün üstüne taşıdığınızda pencere büyüyor. Yanlara taşıdığınızda ise pencere ekranın yarısını kaplıyor. Kulağa sanki işe yaramaz gibi geliyor ama alışınca ne kadar da işe yaradığını görüyorsunuz. Hele hele benim gibi aynı anda 10-15 pencereyle uğraşan tipte biriyerseniz, bu özellik sizin vazgeçilmezleriniz arasında yer alabilir.

Pencere gruplama denince insanın aklına görev yöneticisindeki gruplama geliyor. Ama bu bahsettiğimiz gruplama tamamen farklı. Her pencereye bir sekme muamelesi yapabileceğiniz bir gruplama. Bu sayede ekranınızda hem pencereler fazla yer kaplamıyor, hem de pencerelere erişiminiz kolaylaşıyor. Kesinlikle denenmesi gereken bir özellik.

Efektlerde de yeni gelişmeler var. Öncelikli olarak aileye yeni katılan "Pencereyi Yeniden Boyutlandır" efekti dikkat çekecektir. Bunu açıklamaya gerek yok. Boyutlandırma esnasında nasıl bir şey olacağını size gösteriyor.

Ayrıca pek çok efektte de düzeltmeler mevcut. Öncelikli olarak "Masaüstü İzgarasını" ele alalım. Biraz daha şık bir listeleme biçimi kullanıyor. Ayrıca "Şimdiki Pencere" efekti ile de bütünleşerek ızgarayı açtığınızda her

masaüstündeki uygulamanın o efekt ile listelenmesini sağlıyor. Bunun dışında Pencere değiştirme efektleri, kar efekti, küp efekti ve daha pek çok efekt artık daha gelişmiş özelleştirme seçenekleri sunuyor. Bir de hoş bir özellik olarak, alternatif pencere değiştirme efekti özelliği var. Bu sayede başka bir tuş kombinasyonuna atayacağımız bir değiştirmeye başka bir efektle de değiştirebiliyoruz pencereleri.

Çoklu masaüstü ayarlarına ilk baktığınız anda dikkatinizi çekecek bir şey var. "Her masaüstü için farklı eylem" seçeneği. Önceden plasma ayarlarından ulaşılabilen ve biraz(!) kararsız olan bu ayar, artık epey kararlı ve öncesine göre hızlı. Bunun yanı sıra çoklu masaüstü ayarlarında, geçiş ayarları için daha iyi bir özelleştirme sunuyor size.

Aurorare pencere dekorasyonu özelliğini de denemeden geçmeyin. Son derece ilginç bir pencere dekorasyonu motorudur. Plasma teması indirir gibi pencere dekorasyonu kurmanıza da olanak tanıyan bu özellik, hem şık, hem de eğlenceli.

Oxygen'e oksijen tekviyesi

Evet, KDE 4.4 ile birlikte gelen yeniliklerden Oxygen de nasibini almış. Artık amuda bile kalkar dediğimiz bir Oxygen var. Öncelikli olarak artık Oxygen

pencere kenarlığı üzerindeki denetimlerimiz daha gelişmiş. Artık gölge rengini bile değiştirebiliriz. Hatta Aktif-Pasif ayrı gölgeler kullanabilir. Animasyon, büyüklük ve başlık üzerine de daha detaylı ayarlamalar mümkün.

Biraz da Oxygen biçimine gelelim. Sekme değişimi efekti olsun, ağaç listeleyici ayarları ve sekme değiştirme biçimi bile farklı ayar seçenekleri sunuyor bize. En iyisi ben anlatmayayım da siz deneyin. Çünkü bazı özellikler anlatılamaz.

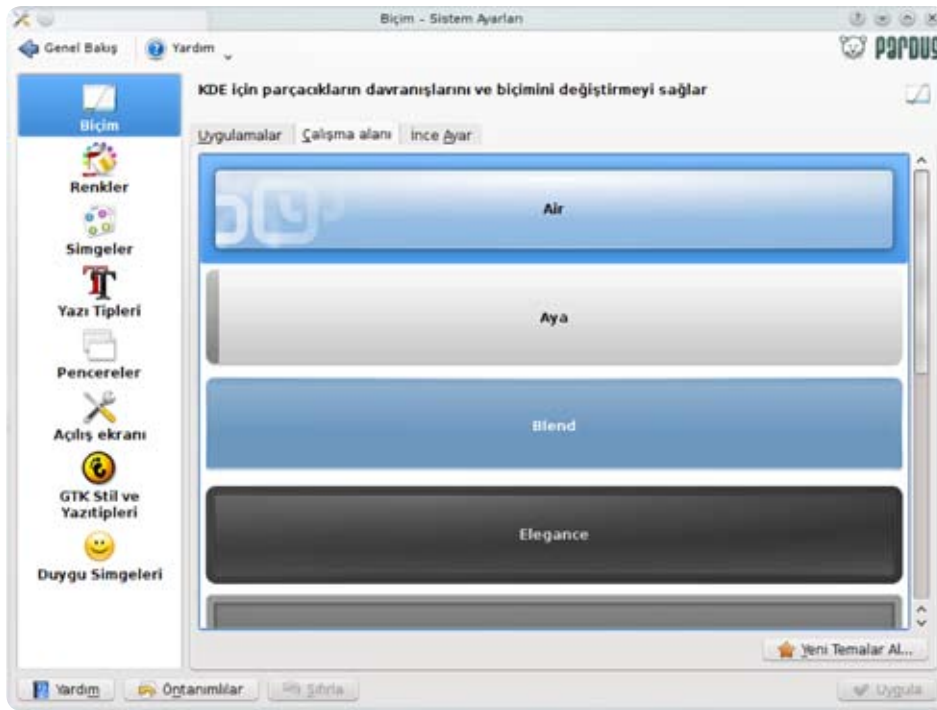
Ama Plasma teması olan Oxygen, artık yerini tamamen Air'a devrettiği için yeni özelliklere sahip değil. Fakat hâlâ sevenleri için kullanıma açık.

Plasma'dan ne haber?

Plasma konusunu tamamen incelemeye kalkarsam eğer tüm derginin bu yazıya ayrılması gerekebilir. O yüzden kabaca değineceğim. Ama bunun için de iki başlık altında değinmem lâzım. İlk olarak bu başlık. Genel bir Plasma incelemesi. İlk göze çarpacak olaylardan biri, menü açılışındaki o hoş efekt olsa gerek. Artık küt diye açılıp, pencere kapatma efektiyle kapanan KDE menüsüne elveda. Son derece hoş bir biçimde, bir çekmece edası ile açılıp kapanıyor.

"Sistem çekmecesini" de pek çok yeni özelliğe kavuştu. İlk dikkatimi çeken, eski bildirileri saklaması ve istendiğinde listelemesi ya da unutmaları özelliği oldu. İki kere beni kurtaran bu özellik başta biraz kıl gelebilir ama alışıncaya kadar iyi niyetli bir özellik olduğunu siz de anlayacaksınız. İkinci olarak dikkat çeken bir özellik de, artık sistem çekmecesini de plasmoid barındırabiliyor. Bu sayede panelinizdeki kalabalık bir nebze olsun rahatlayacaktır. Aygıt Bildirici, Ağ Yöneticisi, Servis Yöneticisi gibi pek çok plasmoid, sistem çekmecesinin şefkatli kucağında artık.

Birkaç pencere açtığınızda direkt olarak gözünüze çarpacak bir şey daha var; "Görev Yöneticisi" animasyonu. Artık görev yöneticisi sıralaması eskisi gibi küt diye değişmiyor. Çok zarif bir efektle değişiyor.

Bu zarif efektlere "Aygıt Bildirici" de kapılmış. Artık tıklandığında pencere açılmıyor. Bildirici kendi içerisinde yapabileceği işlemleri listeliyor...

Plasma, artık size daha kaliteli bir sosyal iletişim sunuyor. Opendesktop ile bağlantı ve mikro blog sistemleri ile iletişim hâlinde olabilen Plasma, sosyalliğinizi masaüstünüze taşıyabilir.

Artık masaüstü ayarlarınız daha gelişmiş bir arayüzde. Ayarlar, sekmelere bölünmüş durumda. Bu sayede sadece istediğiniz ayarla karşılaşıyorsunuz. İlk sekme "Duvar Kağıdı" sekmesi. Buradan duvar kağıdınızı ayarlayabileceğiniz gibi, artık herhangi bir resim dosyasını masaüstüne sürükleyerek de onu

duvar kağıdı yapabilirsiniz. İkinci sekme olan “Eylem” sekmesinde eylem tipi ayarlanabilir. Ama burada daha önce görmediğiniz iki yeni eylem göreceksiniz. Bu eylemlere şimdilik değinmeyeceğim. Çünkü birazdan geleceğim başlık ile alakalı. Üçüncü sekme ise “Fare Eylemleri”. Belki de bu masaüstü yapılandırması ile ilgili en hoş özelliklerden biri. Çünkü artık hangi fare tuşunun hangi işlemi yapacağına karar verebiliyorsunuz. Fare tekerleği hareketi ile masaüstünün değişmesine sinir olanlar, gelin iptal edin...

Plasmoid ekleme penceresi ile ilgili değişim dikkatinizi çekti mi? Artık pencere olarak değil, panelin üstünde yüzen sevimli bir bar olarak çıkıyor karşımıza. Ve plasmoidler arasında dolaşmayı kolaylaştırıyor. Bunun yanı sıra masaüstüne koyduğumuz plasmoidler küt diye yerleşmiyor. Mac OS X kullanıcılarının alışık olduğu şıklıkta bir efekt ile yerleşiyor. Yani Plasma artık çok daha nazik bir kullanıma sahip.

Plasma teması değiştirme arayüzü de değişti. Bu tuhaf cümlelerin ardından pek çok kişi tuhaf bir yere yerleşeceğini düşünmüştür. Ama hayır, pek çok kişinin bana katılacağına emin olduğum bir yerde, asıl olması gereken yerde, yani "Sistem ayarları", "Görünüm", "Biçim" altında.

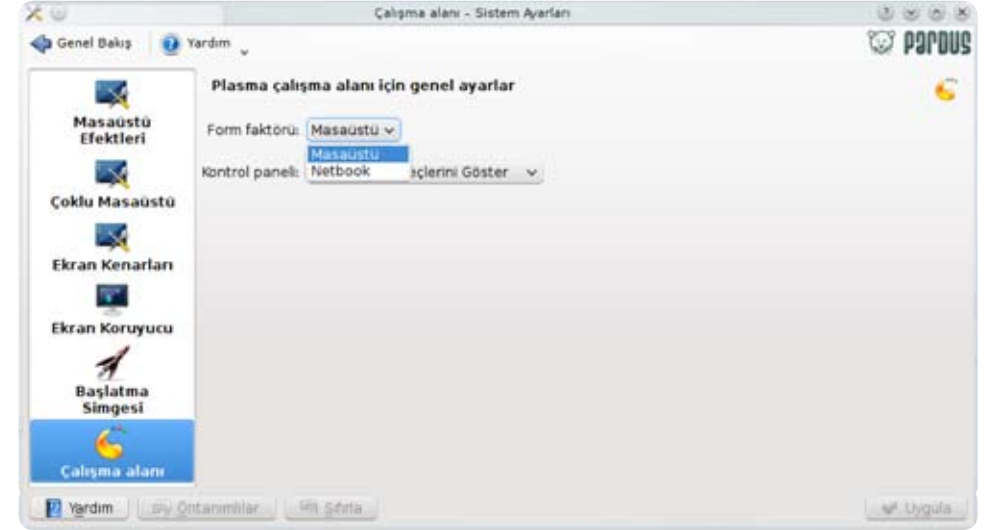

Bunun dışında ufak ama görüntü estetiğini düzelten bir değişiklik olarak ele alabileceğimiz bir durum daha var. Artık KDE bildirileri, tüm bildirileri kendi altında topluyor. Bu sayede bildiri farklılığı ortadan kalkıyor. Emesene de KDE bildirilerini kullanıyor, Kopete de... Her şey daha bir bütünmüş gibi oluyor.

Netbook kullanıcıları, partiye başlayın!

Şimdi geleceğimiz konu, özellikle netbook kullanıcılarına ilaç gibi gelecektir. Netbook'ların en temel sorunları performans ve yer darlığı olsa gerek. KDE geliştiricileri sizi unutmadı. "Plasma Desktop" teknolojisinin yanında "Plasma Netbook" teknolojisini de geliştirdiler. Bu arayüz hem yer darlığına pek çok çözüm sunuyor hem de daha az sistem tüketiyor.

Plasma çalışma alanınızı değiştirmeniz için yapmanız gereken tek şey, "Sistem ayarları"ndan "Masaüstü" ayarlarına girip "Çalışma alanı"nda "Form faktörü" kısmındaki "Masaüstü" seçeneğini "Netbook" ile değiştirmeniz olacaktır. Bu işlemin ardından Plasma Desktop kapanacak ve yerine Plasma Netbook açılacaktır.

İşte buradan itibaren demin sözünü ettiğim iki yeni eylem türünü göreceksiniz. İlki "Ara ve çalıştır". Bu eylem tipi KDE menüsünü masaüstünüze getiriyor. Onun üstünde bir arama bölümü ve onun da üstünde sık kullandığınız uygulama ya da dizinleri koymanız için bir favoriler bölümü yer alıyor. Netbook kullanıcılarının kısıtlı yer alanını hesaba katarsak, bu gibi işlerin direkt masaüstüne atanması çok iyi bir özellik. Ayrıca arama kutusu, "Alt + F2" ile açılan "KDE Başlatıcısı" ne yapabilirse aynılarını yapabiliyor.

İkinci yeni eylem ise "Haber sayfası". Bu eylem tipini bir web sitesine benzetebiliriz. Haber ya da sosyal iletişim için kullandığınız plasmoidleri buraya koyarak onların düzenli bir biçimde listelenmesini sağlayabilirsiniz. Ayrıca kalabalıktan endişe etmeyin, tıpkı bir web sayfasında dolaşmışcasına bir ilerleme çubuğu size yardım edecektir. Bu eylem sayesinde, artık siteler arasında boğulmanıza gerek yok. Sadece tek tıklama ile tüm haberleriniz, hava durumunuz, Opendesktop ve Twitter'iniz, kısacası İnternet önünüzde. Bunun dışında boyutlandırma sıkıntısı yaşamayacağınız her plasmoidi de buraya atabilirsiniz.

Plasma Netbook'un paneline de biraz değinelim. Bu panel ilk açıldığında sırası ile şu plasmoidlere sahiptir: "Eylem Çubuğu", "Sistem Çekmecesi", "Dijital Saat" ve "Geçerli Uygulama Denetimi". Diğer üçüne alışkın olabilirsiniz ama

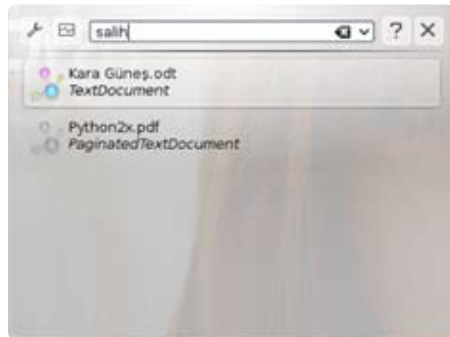
“Geçerli Uygulama Denetimi” de ne olsa gerek diyorsunuzdur. Bu plasmoid sayesinde kısıtlı netbook alanımız iki noktadan rahatlıyor. Üzerine tıklandığında bir pencere listesi olarak çalıştığı için görev yöneticisini aratmıyor. Büyütülmüş bir pencerenin de pencere başlığının yerini aldığı için pencere başlığından da yer kazanıyorsunuz. Bu araçlar size yetmediyse netbook paneli sizi kırıyorsa. Tıpkı gerçek bir panel gibi istediğiniz plasmoidi eklemenize izin veriyor. Hatta “Ara ve çalıştır” özelliğini beğenmeyenler buraya bir KDE menüsü ekleyerek daha alışılmış bir kullanıma kavuşabilir.

Pek çok netbook kullanıcısının sevgisini kazanabilecek bir çalışma alanı olan Plasma Netbook, henüz tam olgunlaşmamış olsa da KDE 4.4.0 ile 4.4.3 arasında bile kat ettiği yolu gören biri, rahatlıkla kısa sürede kusursuz olacağını görebilir.

Nepomuk ve Strigi’den korkmayın

Önceki KDE sürümlerinden gelen bir alışkanlıktır bu, Nepomuk ve Strigi direkt olarak kapatılır. Sebebi ise açık, bu ikili epey fazla sistem tüketiyor. Artık telaşlanacak bir şey yok. Çünkü bu ikili kendilerine iyi bir çeki düzen vermiş durumda. Orta hâlli bir bilgisayar kullanıyorsanız eğer, bu ikilinin çalıştığını fark etmeniz tek yolu bir arama yapmaktır. Aksi hâlde asla fark edemezsiniz.

Hızlı ve sessiz bir biçimde işlerini yapmalarının yanı sıra, KDE 4.3 üzerinde beni hüsranı uğratan başarısızlıklarını da telafi etmişler. Hani “Leb demeden leblebiyi anlamak” deyimi vardır ya, onun bir değiştirip “Leb demeden Çorum’u anlamak” şekline getirdiğimiz taktirde bu ikili için ideal deyimi buluyoruz. Varsayalım bir öykü yazıyorsunuz ve baş kahramanınız “Salih”. Ama öykünün dosyasını nereye koyduğunuzu hatırlamamakla beraber, dosyanın adını da hatırlamıyorsunuz. İşte burada bu iki kafadar size yardıma geliyor. “Alt + F2” ile çıkan pencereye “salih” yazdığınızda bir de ne görüyorsunuz, size “bilmem ne.odt” şeklinde bir dosya gösteriyor. Tıkladığınızda da karşınızda öykünüz...

Bunun yanı sıra, Nepomuk oldum olası etiketleme yeteneğine sahipti. Ama artık daha rahat çalışabiliyor. Dosya ve dizinlerinizi etiketleme yoluyla daha rahat organize edebiliyor ve daha rahat arayabiliyorsunuz.

KDE Başlatıcısı’nın payı ne?

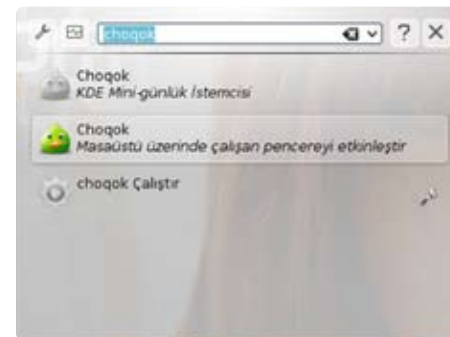
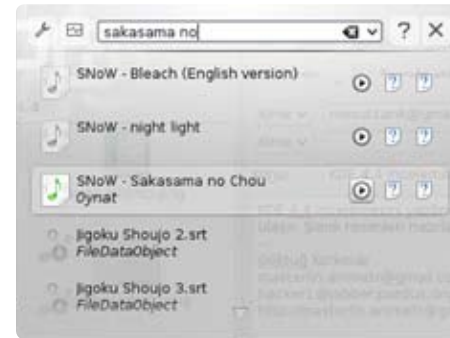
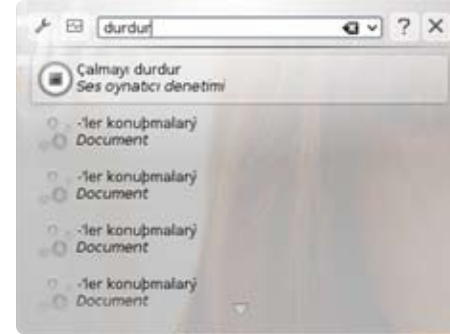
Evet, KDE başlatıcısı (Alt + F2) da bu gelişmelerden nasibini aldı. Benim ilk dikkatimi çeken yeni arayüzü ve yönetim şekli oldu. Artık üstten inen bir programcık gibi açılıyor. Ve bu ilk etapta tuhaf kaçıyor ama alışınca daha işlevsel bir yönetim olduğunu fark anlıyorsunuz. Bunun dışında bazı yetenekleri de mevcut artık.

Müziğinizi kontrol etmek için her seferinde Amarok penceresini yeniden açmak zor mu geliyor? KDE başlatıcısının artık böyle bir özelliği var. Amarok üzerinde tam kontrole sahip. Ses açıp kısmadan tutun şarkı atlama ya da şarkı seçmeye kadar, hatta duraklatıp devam etmek...

Pencere yönetimi de başlatıcı ile son derece kolay. O esnada açık olan bir pencerenin adını başlatıcıya yazdığınızda size o pencereyi gösterecektir. Ayrıca başlatıcı ile bu uygulamayı sonlandırabilirsiniz de. Masaüstleri arasında da gezmek mümkün. Sadece o masaüstünün adını yazın, sizi oraya götürsün. Aynıysa Plasma eylemleri için de geçerli.

Wikipedia’da arama, Kopete kişilerinizi başlatma, adres defterinize erişme, takılan aygıtlar... Daha pek çok özelliği var yeni KDE başlatıcısının. Ama sadece Pardus’a özel bir özelliği de var. Ve bu özellik çok iş yarar bir özellik.

Çalıştıracığınız uygulama ya da komut için gereken paket bilgisayarınızda kurulu değilse KDE başlatıcısı size bir kolaylık sunuyor. O komut ya da uygulamayı içeren paketi size göstererek onu tek tıklama ile kurmanızı sağlıyor. Örneğin KNazar’ı çalıştıracaksınız. Başlatıcıya knazar yazıyorsunuz. Ama o da ne? Pardus’un en temel parçası, vazgeçilmez KNazar kurulu değil! Telâşa

gerek yok. KDE başlatıcısı size bu güvenlik açığını kapamanız için olarak sunuyor. Depolardaki KNazar paketini gösteriyor. Üstüne tek tıklamanın ardından paketi kurmaya başlıyor.

Pazartesi, Salı, KDEtesi...

KDE 4.4'ün hayatımıza getireceği kolaylıklardan bir kısmını ve yeni yeteneklerini anlattım. Biraz da KDE 4.4 ile geçecek kısa bir zaman içerisinde bir kullanıcının göreceği şeylerden bahsedelim:

Öncelikle Plasma çökmeleri ile karşılaşmak artık çok zor. Hele hele kapanma esnasında sinir bozan çökme tarih oldu. KDE kararlılık konusunda her geçen gün daha da ilerliyor.

Benim makinede hız konusunda XFCE'yi geçti. Bu konuda ciddiylim. Bir arkadaşşıma XFCE masaüstü ortamını gösterirken bilgisayar inanılmaz derecede zorlanmıştı. Bir de birkaç hata vermişti. KDE ise sistemi zorlamadan ve sorunsuz bir biçimde çalıştı

"KDE Pim" içeriği sağ olsun kişisel bilgilerim daha da bir düzen içerisinde oldu. Ayrıca internet ile arasını daha da iyileştiren KDE, mikro bloglarla yetinmeyip normal bloglara da el atmış. Blogilo adlı uygulama sayesinde blog tutan kişiler bloglarını daha rahat yönetebilecekler.

Yeni gelen özellikler, başta kullanım alışkanlıklarınıza değişik gelecektir ama sonrasında sizi çok rahatlatacak ve artık o özellikler olmadan yapamayacakmış gibi bir hâle getiriyor. Çünkü bu yetenekler aslında sizin bilgisayar kullanımınızı kolaylaştırmak ve eğlenceli kılmak için var.

Plasma Netbook belki de netbook kullanıcılarının tam da hayalini kurduğu bir arayüz olsa gerek. Bir netbook kullanıcısı annem başta garipsedi ama şu an baya hoşuna gitmiş durumda. Umarım diğer netbook kullanıcılarının da görüşü böyle olur.

Herkese mutlu, KDEli ve beklentili günler. KDE 4.4 ile tanışmanız için fazla zaman kalmadı. Sabredin, sefanızı sürün...

Ayırıcı

Değişik masaüstü ve panel tasarımı yapanlar, bazen panelde bir boşluğu doldurmak için kırk takla atıyor. Ama artık buna ihtiyacınız yok. Panel ayırıcı sayesinde, panelinizde sadece boşluk yaratmak için kullanmayacağınız pek çok plasmoid çalıştırmayın. Onun yerine, tek iş ayırmak olan bu ayırıcıyı kullanın. Panel ayarlarına girdiğinizde karşınıza direkt çıkacak "Ayırıcı Ekle" seçeneği ile istediğiniz yere ayırıcı ekleyebilirsiniz. Bu ayırıcıları istediğiniz gibi uzatıp kısaltabilir, hatta esnek olmasını sağlayabilirsiniz.

OpenOffice.org Basic Dersleri – 1

Boyundan büyük işlere kalkışabilen ofis yardımcınız...

Bu sayımızdan itibaren, kısa süre önce yayınlanan 3.2 sürümü ile birlikte kullanım oranı çok artan OpenOffice.org <http://www.openoffice.org.tr> için Basic dili ile neler yapabileceğimizi anlatacağımız yeni bir yazı dizisine başlıyoruz.

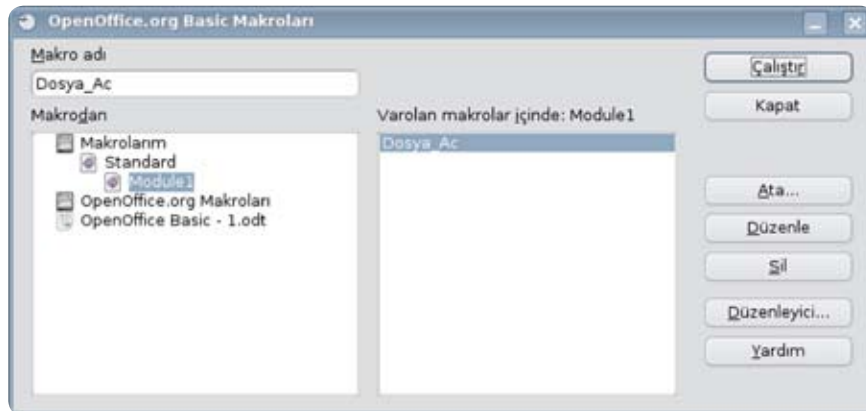
Eski ofis programlarında kullandığımız VB Script gibi OpenOffice.org içerisinde de Basic, Python, JavaScript ve BeanShell kullanarak dilediğimiz işlemleri gerçekleştirebiliriz. Biz bu yazı dizimizde sadece Basic üzerinde duracağız.

Bu yazı; temel Basic ve programlama bilgisi olanlar için uygundur. Hiç programlama ve/veya algoritma bilmeyenlerin, atölyemizdeki Algoritma derslerine göz atmalarını öneririm. Yazı dizimiz boyunca vereceğimiz tüm örnekler OpenOffice.org içerisinde çalışacaktır. Bu yazı dizisinde anlatılan Basic ile OpenOffice.org'dan bağımsız çalışan programlar yapılamaz. Burada Basic ile kastedilen aslında Basic Scriptler'dir. Basic ile bağımsız çalışacak programlar tasarlamak isteyen arkadaşlarımıza yine atölyemizde anlatılan Gambas'ı öneririm.

Şimdi lafı fazla uzatmadan OpenOffice.org içerisinde Basic programları nasıl yazacağımızı görelim.

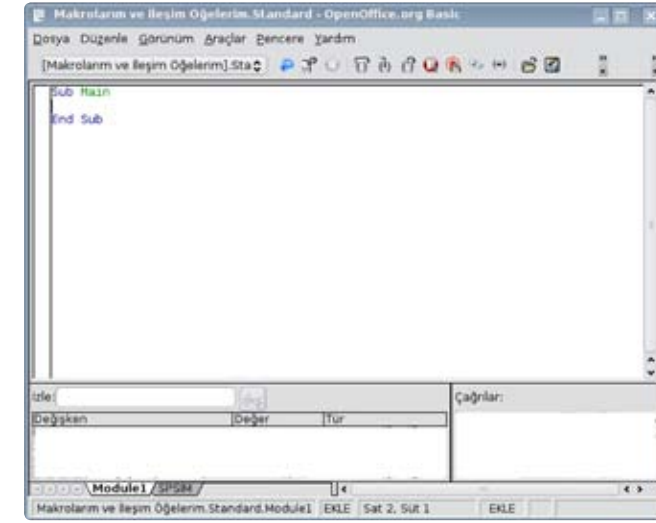
Bunun için;

1. OpenOffice.org bileşenlerinden (Calc, Writer, Base, Draw, Impress) herhangi birini açarak işe başlayabilirsiniz. Ben örneklerimde genellikle Calc'ı tercih edeceğim.
2. Araçlar > Makrolar > Makroları düzenle > OpenOffice.org Basic yolunu takip edin. Karşınıza aşağıdaki diyalog kutusu gelecektir.

Bu diyalog kutusunda Makrodan başlığı altında üç temel bileşen göreceksiniz;

- **Makrolarım:** Kullanıcının OpenOffice.org için yazdığı makroların tamamını bünyesinde barındırır. Bu bölümdeki makrolar OpenOffice.org içerisine eklenmiş ve hangi dosyayı açarsanız açın, etkisi devam eden makrolardır.
- **OpenOffice.org Makroları:** OpenOffice.org için yazılmış ve hayatı kolaylaştıran geliştirmelerin (Makroların) bulunduğu bölümdür. Bu bölüme bir nevi makro kütüphanesi denilebilir.
- **An itibariyle açık olan dosyanız:** Sadece ilgili dosyada etkili olan makroların bulunduğu bölümdür. İlgili dosya kapatıldığında içerisindeki makrolar da kapanır ve etkisini yitirir.

Diyalog kutusundaki düğmeler ise;

- **Çalıştır:** Seçilmiş makroyu çalıştırır.
- **Kapat:** Diyalog kutusunu kapatır.
- **Ata:** Bir makroyu herhangi bir kısayol, menü ya da simgeye atar.
- **Düzenle:** Seçilmiş makroyu değiştirmek için Basic editörünü çalıştırır.
- **Sil:** Seçilmiş makroyu siler.
- **Düzenleyici:** Makroları, iletişim öğelerini, Menüleri ve kısayolları düzenler.
- **Yardım:** Yardım'ı çağırır.

3. Biz yolumuza Düzenle düğmesine basarak devam ediyoruz. Bu sayede Basic kodları yazabileceğimiz aşağıdaki editör ekrana geliyor.

Basic editörümüzün görüntüsü basit olmakla birlikte, orta düzey bir IDE'de bulunması gereken hemen hemen bütün fonksiyonlara sahiptir. Programı çalıştırmak, Adım Adım ilerlemek, istenilen satırlara Break Point (Durma Noktası) koymak ve bunun gibi daha birçok fonksiyonu bünyesinde barındırmaktadır.

Biz bu bölümde editörün tüm fonksiyonlarını tek tek anlatmaktansa, yazı dizisi boyunca ihtiyaç duyulan ilgili bölümleri anlatmayı tercih edeceğiz.

Yazımızın başında da söylediğimiz gibi Basic programlama ve algoritma bilen arkadaşlar için zaten çok yabancılık çekmeyecekleri bir ortamdır. Dosya menüsünü açıp kodları şöyle kaydedebilirsiniz, böyle yazdırabilirsiniz demenin çok fazla bir gereği yok bu aşamada.

Makro yazmaya başlayalım

Artık yeni bir makro yazmaya hazırız. Ancak ilk dersten hemen kodlara boğulmaktansa biraz işin felsefesinden, neler yapabileceğimizden bahsedip, ufak bir örnek ile ilk dersimizi tamamlayacağız.

Basic dilini kullananlar uzun yıllar boyunca vazgeçememişlerdir. Bunun başlıca sebebi öğrenilmesinin ve kullanılmasının tıpkı adından da anlaşılacağı üzere çok basit olmasıdır.

Adının basit/temel anlamında olduğuna bakmayın hiç. Boyundan çok büyük işlerin altından kalkabilmektedir. OpenOffice.org içerisinde zaten normal bir kullanıcının hemen hemen hiçbir zaman kullanmayacağı kadar çok hazır fonksiyon bulunmaktadır. Ancak mevcut fonksiyonlarla işinizi yapamıyorsanız o zaman imdada Basic yetişiyor.

Normal şartlarda Calc'ta bir hücre içerisindeki sayıyı, başka bir hücredeki sayıyla toplayıp sonucu yine aynı hücreye yazmak istediğiniz varsayalım.

Yani $A1=A1+B1$ şeklinde bir ihtiyacımız olsun. Bunu normal yöntemlerle yazdığınızda hata mesajı alırsınız. Calc size içerisine formül yazdığınız hücrenin, formülü içerisinde aynı adresi kullanmanıza izin vermeyecektir. Bunun

dışında normal fonksiyonları kullanarak İnternet'e bağlanıp bir siteden bazı bilgileri alıp getirmesini söyleyemezsiniz. Bir takım döngüler kurarak işlemleri defalarca tekrar ettiremezsiniz. Bu ve bunun gibi daha binlerce farklı ihtiyaç olabilir. Normal fonksiyonlarla karşılanamayacak bu ihtiyaçları, Basic makroları yazarak rahatlıkla OpenOffice.org içerisinde halledebilirsiniz.

Şimdi dilerse normal yöntemlerle yapılamayacak bir problemi Basic ile çözelim. Problemimiz şöyle olsun; Calc içerisinde istediğim hücreye, o günün USD, EUR ya da başka bir para biriminin kur bilgisini İnternet'ten alıp yazdırmaya çalışalım.

Burada anlatacağım sakın kafanızı karıştırmayın. İlk ders için çok karmaşık gelebilecek bir örnek, ancak anlatmaya çalıştığım konu Basic ile neler yapılabilir onu göstermek olduğundan uygun bir örnek. Siz sadece makronun nasıl bir şey olduğuna bakın. Yazı dizimizin ilerleyen derslerinde zaten tüm detaylarıyla benzer makrolar anlatılacak ve komut bilgileri verilecektir.

Peki, bu makroyu yazabilmek için nelere ihtiyacımız olacak? Tabi ki günün tarihine, ana para birimine, kur bilgisini alabilmemiz için döviz cinsine, çeviri yapılacak para miktarına ve İnternet'te hangi siteden bu bilgileri alacağımız bilgilerine ihtiyacımız olacaktır. O halde yazacağımız Basic makrosunu bir fonksiyon olarak tanımlayıp, o fonksiyona bu bilgileri birer parametre olarak vermemiz gerekmektedir. Sonrasında istediğimiz herhangi bir hücre içerisine tıpkı normal Calc fonksiyonlarında olduğu gibi =FONKSİYON ADI (PARAMETRELER) şeklinde kullanabiliriz.

Problemimizi çözen makro için aşağıdaki adrese göz atabilirsiniz;
<http://www.ozgurlukicin.com/yapistir/533/>

OpenOffice.org Calc programında herhangi bir hücreye aşağıdaki şekilde formülü girdiğinizde;

=DOVIZKURUNUAL(Tarih;ParaBirimi;Kur;ParaMiktari)

Calc sizin adınıza T.C. Merkez Bankası Web Sayfasına giderek vermiş olduğunuz Tarih'teki ilgili ParaBirimi'nin karşılığı olan Kur'u alıp, yine sizin vermiş olduğunuz ParaMiktari'na bölerek, hesaplamaları yapar ve size sonucu verir.

Gelecek dersimizden itibaren Basic komutları ve OpenOffice.org bileşenlerindeki farklı kullanımlarına değinilecektir. Konu hakkındaki görüş, öneri ve eleştirilerinizi forumlarımıza bekliyorum.

Beklenen performans testi:

64 Bit Ne Kadar Hızlı?

Pardus Kurumsal 2 yaklaşırken 32 bit ile 64 bit performans karşılaştırması yaptık.
Bu karşılaştırmadan kim galip ayrılacak?

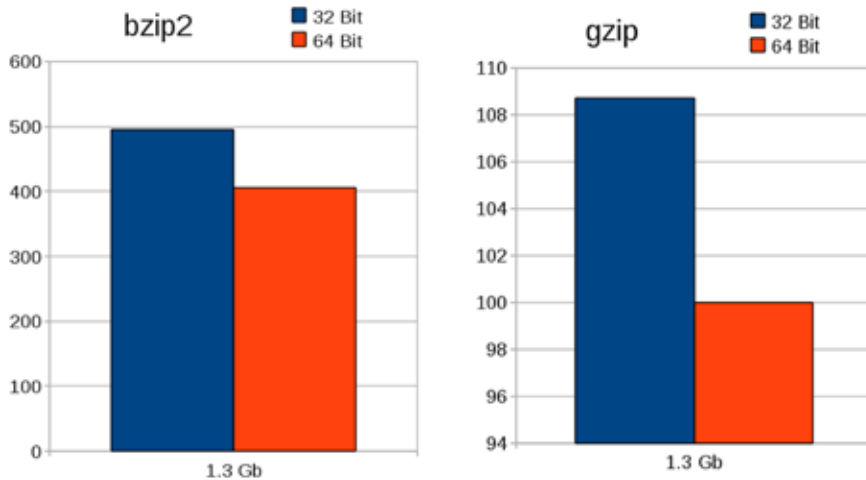
Sanırım bu karşılaştırma herkesin dört gözle beklediği bir karşılaştırma. O zaman daha fazla bekletmeden başlayalım.

Karşılaştırmalar, aynı bilgisayar üzerine kurulmuş Kurumsal 2 32 bit ve 64 bit üzerinden yapıldı. Kurulan CD üzerinden yapılan kurulumdan sonra sadece kablosuz ağ için gerekli sürücü kurulum tüm testler yapıldı. Kullanılan bilgisayar dizüstü olup Intel Core i3 M330 2.13 Ghz 4 çekirdekli işlemciye, Nvidia GeForce 310M ekran kartına, 320 GB sabit diske, 3 GB belleğe ve 15,6 inç led ekrana sahip. Marka/model ise Lenovo G560. Kullanılan çekirdek sürümü 2.6.32.12-137. Bildiğiniz gibi Kurumsal 2'de KDE'nin 3.5 sürümü kullanılıyor. Pardus Kurumsal 2, 64 bit ve 32 bit sürümleri arasındaki yapılan performans karşılaştırmalarında % 25-30'a varan performans artışı gözlediğimizi söyleyerek başlayalım yazımıza. Peki, ama nasıl?

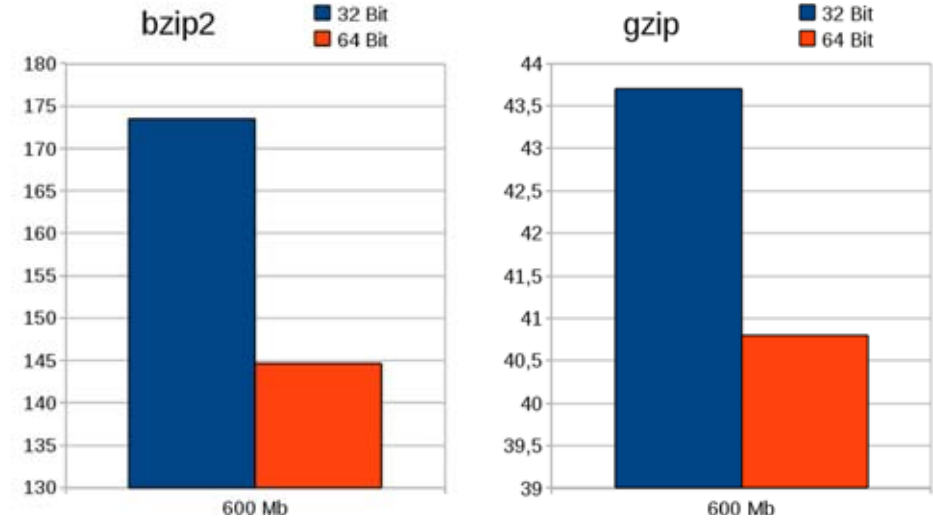
Sıkıştırılmış dosyayı açmak

Yapılan testler son kullanıcıyı dikkate alınarak hazırlandı. Sık olarak kullanılan uygulamaların açılış süreleri, Pardus'un açılış ve kapanış süresi ve sıkıştırılmış bir dosyanın açılma süresi ile ilgili testlerin sonuçları sayfa içerisinde yer almakta.

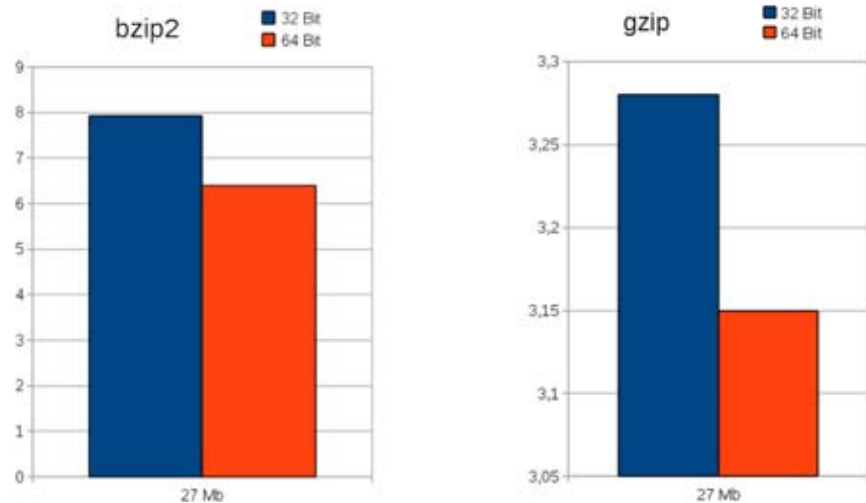
İlk testimiz içerisinde .pdf uzantılı dosyalar olan bir klasörün sıkıştırılmış halinin açılma süresi ile ilgili. Sıkıştırılmış dosyanın boyutu bzip2 ile 660 MB, gzip ile 710 MB oluyor. Orijinal boyut ise 1,3 GB. İki testte de 64 bit daha hızlı çıktı. Grafikte küçük olan değerlerin daha iyi olduğunu söyleyelim.

Sıradaki test ise içinde çeşitli dosyalar olan ama bu sefer daha küçük bir klasörün sıkıştırılmış halinin açılma süresi. Sıkıştırılmamış boyut 600 MB, sıkıştırılmış boyut bzip2 ile 330 MB, gzip ile 342 MB. İki testte de 64 bit daha hızlı çıktı.

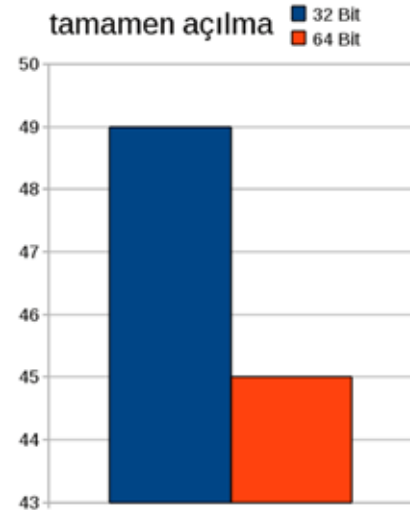
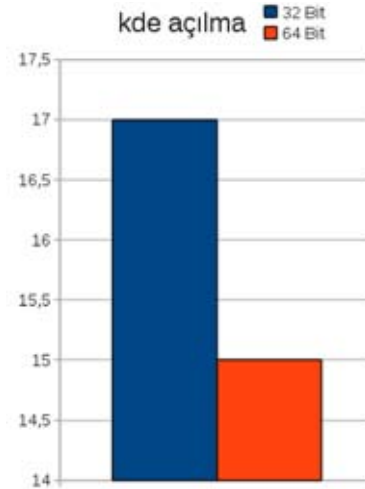
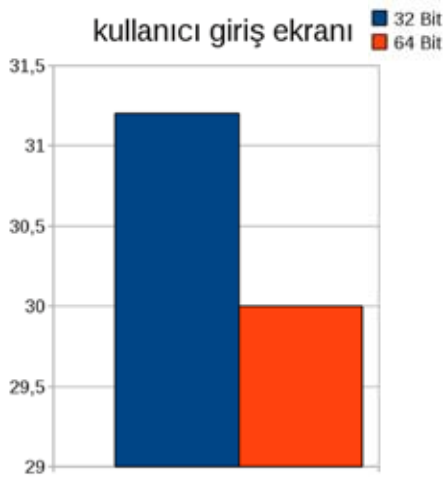
Bu sefer 27 MB'lık bir bir metin belgesinin açılma süresi karşınızda. Sıkıştırılmış boyutlar bzip2 için 5 MB, gzip için 9,2 MB. İki testte de 64 bit daha hızlı çıktı.

pardus 64bit

64 bit ile açılış daha hızlı

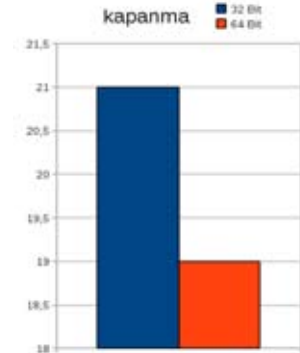
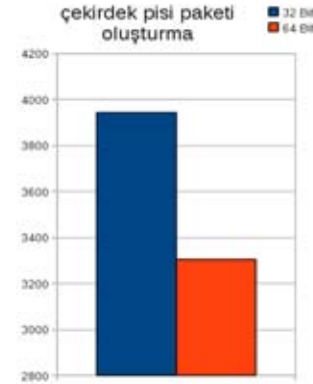
Şimdi ise bilgisayarın Grub'dan sonraki açılış süreleri karşılaştırıldı. Tamamen açılmada kullanıcı adı ve parola ekranındaki beklemler yok sayılmıştır. Açılma ekranı kullanıcı parola yazma bölümüne denk gelmektedir. Çok fazla fark olmamasına rağmen 64 bit önde.

Sırada kapanma süreleri. Kapanma süresi de KDE den bilgisayarı kapat denildikten bilgisayar kapanana kadar geçen süre. Yine çok ciddi bir fark olmasa da 64 bit önde.

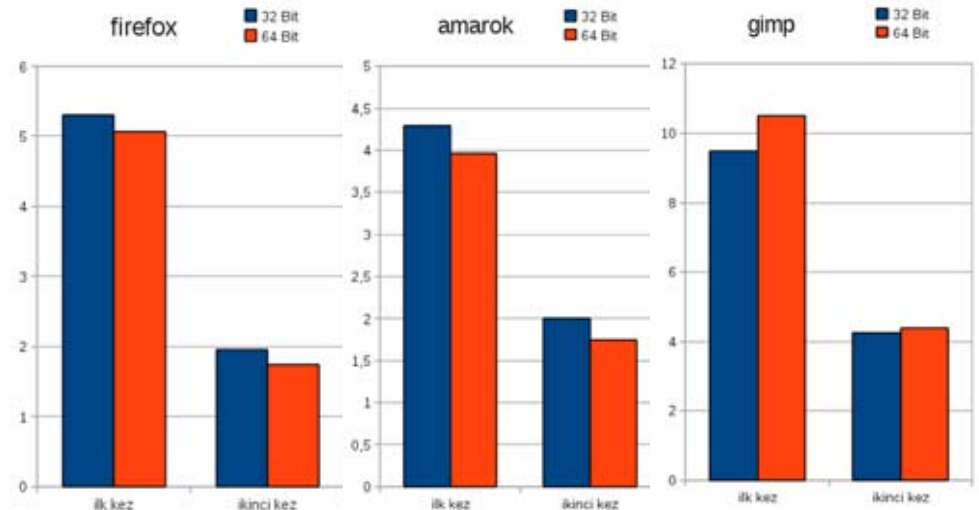
Pisi paketi oluşturmada büyük fark

Sırada çekirdek pisi paketi oluşturma var. Bunda da corporate2/devel/kernel/default/kernel den çekilmiş olan çekirdek inşa dosyaları ile pisi paketi oluşturma süresi karşılaştırılmış. İyi bir farkla 64 bit önde.

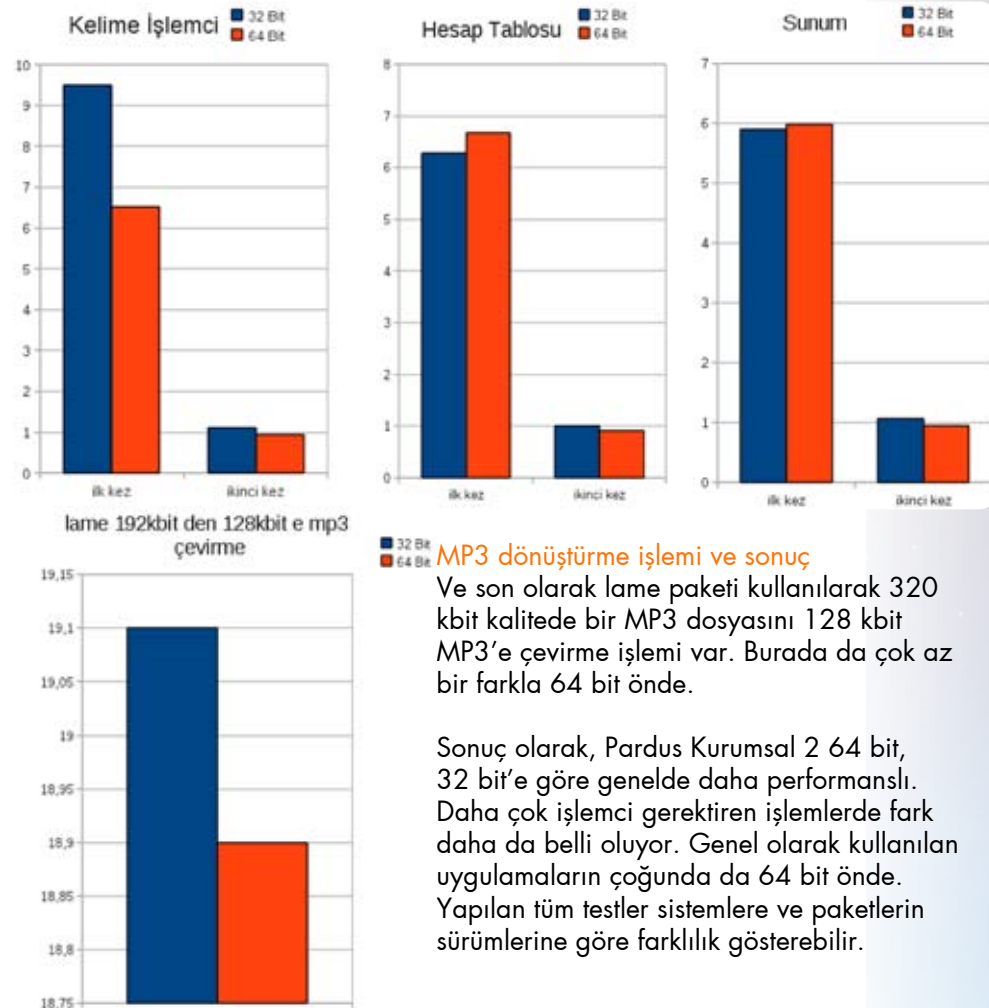
Gimp 32 bit ile daha hızlı

Sırada Firefox, Amarok ve Gimp var. Firefox ve Amarok açılışlarında, ilk ve ikinci açılışlarda da 64 bit önde iken Gimp paketinde 32 bit her iki açılışta da önde.

OpenOffice.org testleri

Şimdi de OpenOffice.Org bileşenleri: Sırasıyla Kelime İşlemci, Hesap Tablosu ve Sunum paketleri çalıştırılmıştır. İlk başta ilk açılış sonra da ikinci açılış süreleri karşılaştırılmıştır. İlk açılışta 64 bit sadece kelime işlemcide iyi bir farkla öndeyken, hesap tablosu ve sunumda 32 bit çok düşük bir farkla önde. İkinci kez açılışlarda 64 bit önde.

Bağımlılık yapan zıplama oyunu:

GNUjump

Hani bazı oyunlar vardır. İlk baktığınızda "Ne bu?" dediğiniz ama sonrasında sizi pençesine alan, uykusuz bırakan... GNUjump işte böyle bir oyun!

Floor:

7

Time:

7

GNUjump ilginç ses efektleriyle dikkat çeken bir zıplama oyunu. Oyundaki temel amaç; kahramanımızı aşağı doğru hareket eden engellerin üzerinden zıplatarak olabildiğince yukarı çıkarmaktır. GNUjump'u Paket Yöneticisi'nden adı ile aratıp ya da konsolda "sudo pisi it gnujump" komutuyla kurabilirsiniz. Oyunu kurduktan sonra Pardus > Uygulamalar > Oyunlar > Oyun Makinesi > GNUjump yolu ile açabilirsiniz.

Oyunu açtıktan sonra New Game menüsünden yeni bir oyun başlatabilir, Options menüsünden oyun ile ilgili ayarları yapabilir, Highscores menüsünden oyundaki yüksek skorlara bakabilir, Replays menüsüyle daha önce kayıt ettiğiniz oyunlarınızı izleyebilir ve Quit menüsü ile oyundan çıkabilirsiniz.

Menülerde neler var?

New Game: Bu menüdeki Players seçeneğiyle oyundaki oyuncu sayısını artırabilirsiniz. Oyunu aynı anda dört kullanıcı oynayabilirsiniz. Replay

seçeneğiyle oyunlarınızı kayıt edebilir ve daha sonra izleyebilirsiniz. Kayıt ettiğiniz yüksek skorlu oyunlarla arkadaşlarınıza kanıt göstererek hava atabilirsiniz :).

Configure Players seçeneğinden ise oluşturduğunuz oyuncuların oyundaki tuş kombinasyonlarını görebilir ve değiştirebilirsiniz. Kullanıcıların tuş kombinasyonlarını değiştirmek için istediğiniz seçeneğin üstüne tıklayıp yeni atayacağınız tuşa klavyeden basmanız yeterli.

Options: Bu menüdeki Choose Theme seçeneğinden oyundaki arayüzü değiştirebilir, Game Options seçeneğinden oyundaki FPS değeri, kahramanımızın zıplarkenki dönme değeri, bulanıklık oranı gibi ayarları değiştirebilirsiniz.

Graphic Options: Oyunun renk derinliği, ekran modu gibi grafik ayarlarını yapabilirsiniz.

Sound Options: Oyunun içindeki ses ve müzik yükseklik değerlerini değiştirebilirsiniz.

Manage Folders: Kayıt ettiğiniz oyunların ve temaların sisteminizde bulunduğu klasörleri değiştirebilirsiniz.

Oynanışı

Varsayılan tek kullanıcı ile oyuna başladığınızda kahramanımızı klavyenin yöne tuşları sağa, sola yürütebilir ve yukarı yön tuşu ile de engeller üzerinden zıplatabilirsiniz. Dilerseniz bu tuşları New Game > Configure Players seçeneğinden de değiştirebilirsiniz.

Oyun sırasında yavaş ve temkinli olmak yerine hızlı ve akıcı bir şekilde oynamak daha yükseklere zıplamanızı ve puanınızı artırmanızı sağlar.

Herkese bol oyunlu, bol skorlu günler dilerim ...

Bilgiler

Lisans: GPL

Paket Boyutu: 1,5 MB

Kurulu Boyut: 2 MB

Web Sitesi: <http://gnujump.es.gnu.org>

Değerlendirme

Öğrenme süresi: 2 dakika

Oynanabilirlik 8/10

Grafik 5/10

Ses 7/10

Senaryo 6/10

Atmosfer 5/10

6.2

Menüdeki yeri

Uygulamalar > Oyunlar > Oyun Makinesi > Gnujump

Zihin jimnastiği için:

Dreamchess

Sıkıldığınızda zihninizi canlandırarak
zaman geçirebileceğiniz bir oyun...

Berlios tarafından geliştirilen açık kaynak kodlu ve üç boyutlu OpenGL kütüphanesini kullanan, dört farklı tahta ve taş teması içeren basit bir satranç oyunu.

Oyunu çalıştırdığınızda karşınıza gelen ekrandaki seçeneklerden yeni oyuna başlayabilir, kayıtlı bir oyuna devam edebilir, ayarları değiştirebilirsiniz.

Configuration (Ayarlar) kısmında yapabileceğiniz değişiklikler şunlar:

Theme seçeneği ile satranç takımını değiştirebilirsiniz. Bunlar;

- Classic Wooden, ahşap takımki en oynanabilir olan bence bu.
- Figurine, satranç taşların simgelerle yer aldığı tema.
- Sketch, kara kalem çizim tarzında hazırlanmış hoş bir satranç takımı teması.
- Opposing Elements, siyah ve beyaz yerine ateş ve buz görselinin kullanıldığı tema.

Engine kısmında "dreamer" seçeneği hazır çıkıyor, ancak bu satranç motoru son derece basit ve ileri seviyede satranç bilgisi olanlar sıkıcı oyunlara hazır olsunlar. DreamChess'in İnternet sitesinde başka iki motordan daha bahsediliyor. Bunlar Crafty ve GNU Chess, ancak ben bunları çalıştırmayı başaramadım.

Diğer seçeneklerde anlaşıldığı üzere, müzik ve ses efektlerinin seviyeleriyle ekran çözünürlük ayarlarının yapıldığı kısımlar.

Ses efekti olarak fazla bir şey yok, sadece taş hareketinde gelen "dodido" gibi bir midi sesi. Configuration kısmını tamamlayıp OK dedikten

sonra New Game seçeneği ile oyunumuzu başlatabiliriz.

Karşılaştığımız ekrandan Players'daki üç seçenek ile bilgisayara karşı oyunda kimin beyazla ya da siyahla oynayacağı -ilk yazan beyaz-, bir de Human vs. Human seçeneği ile arkadaşınızla yapacağınız bir oyun seçebiliyorsunuz. Difficulty anlaşıldığı üzere Kolay ve Normal olarak iki zorluk seçeneğinden oluşuyor.

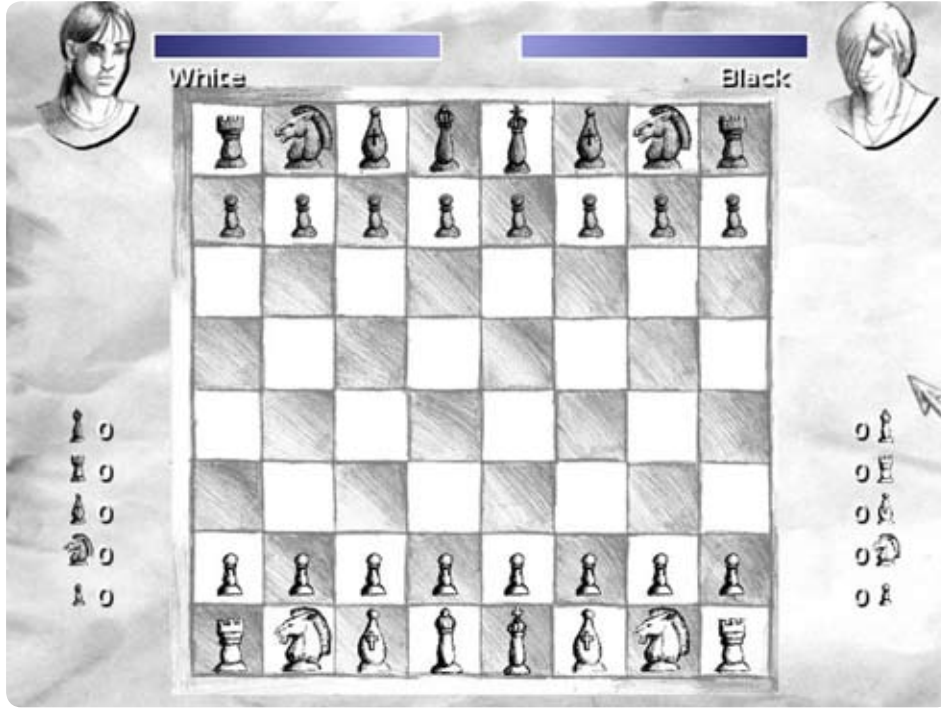
Level ile seçmiş olduğunuz zorluğu seviyelendiriyorsunuz, her iki zorluk düzeyinde 8'er seviyeden toplam 16 seviye seçeneği ile oynama şansınız oluyor. Seviyeyi yükseltmeniz bence oyunu zorlaştırmıyor. Sadece daha fazla beklemek zorunda kalıyorsunuz.

Örneğin Normal 8'inci seviye oyuna başladım ve ilk hamleden sonra yaklaşık 6 dakika 45 saniye bekledim. İkinci hamleyi yaptıktan sonra bekleyemedim ve oyunu terk ettim. İleri seviyeler satranç bilgisinden çok insanın sabrını sınıyor ve mutlaka bilgisayar oyunu kazanıyor :).

Biraz zihin jimnastiği yapayım dersiniz Normal zorluk ilk 4-5 seviye oynanabilir. Çocuklar ya da hiç bilmeyen ve satrançlarını geliştirmek isteyenler için Kolay seviye, başlangıç için fena sayılmaz.

Beyazlarla oyuna başladım. Taşları hareket ettirmeniz için yapmanız gereken oynamak istediğiniz taşı bir kez tıklamak ve sonra gitmesini istediğiniz kareye tıklamak, tabii satrançtaki taş hareket kuralları geçerli. Sizden sonra siyahları oynayan bilgisayar hamlesini yapacak ve tekrar

sıra sizde olacak. Yanlış taşı tıklarsanız ya da hamleyi tamamlamadan o taşı oynamaktan vazgeçerseniz başka taşla tıklamanız yeterli.

Peki ekranda tahta kenarında görülen simge ve yazılar ne anlama geliyor? Satranç bilenlerin anlayacağı üzere sol tarafta beyazların yaptığı hamleler ve almış oldukları siyah taşların cins ve adetleri ve sağ tarafta da siyahların hamleleri ve beyaz taraftan almış oldukları taşlar belirtiliyor.

Oyun sırasında farenin sağ tuşuna ya da klavyeden Esc tuşuna basarsanız bir pencere açılacaktır.

Anlaşıldığı üzere oyunu kaydetme, oyundan çıkış ve iptal seçenekleri ile hareket seçeneklerinin olduğu bir seçenek daha var. Hareket seçeneklerinden de biraz bahsedip noktayı koyalım.

Retract Move: Yanlış oynadınız ve çok pişmansınız. Bilgisayar satranç oyunlarının en sevmediği özelliği hamlenizi geri alabilmeniz. İşte bu seçenek buna yarıyor, hile yapıyorsunuz yani.

Move Now: Bu da güzel bir özellik işte. Yazının başlarında, ileri seviyelerde çok fazla beklemek zorunda kaldığınızdan bahsetmişim. Beklemek istemiyorsanız bilgisayara "Move Now" deyin.

Diğer iki seçenek de daha önce yapılan hamlelere göz atmanıza ve tekrar ilerlemenizi sağlıyor. Ama önceki hamleye bakmadan sonrakini göster demeyin, bilgisayar müneccim değil, oynanmamış hamleyi nasıl gösterebilir?

DreamChess oyunu basit olmasına rağmen sıkıldığınızda zihninizi canlandırarak zaman geçirebileceğiniz güzel bir satranç oyunu, denemenizi öneririm.

Son olarak şunu da belirtmeliyim ki: "Satrancı iyi oynayan kazanmaz, hata yapan kaybeder." Ne satranç oyununda ne de yaşıntınızın herhangi bir anında "Retract Move" yapmamanız dileklerle...

Bilgiler

Lisans: GPL

Paket Boyutu: 6.1 MB

Kurulu Boyut: 5.8 MB

Web Sitesi: <http://www.dreamchess.org>

Değerlendirme

Öğrenme süresi: 30 dakika

Oynanabilirlik 8/10

Grafik 8/10

Ses 5/10

Senaryo - /10

Atmosfer 7/10

7.0

Menüdeki yeri

Uygulamalar > Oyunlar > DreamChess

Pardus 64 Bit ekibi: Meltem PARMAKSIZ, Mete BİLGİN, Metin AKDERE:

“İçimizde kelebekleri hissetmek güzeldi”

64 Bit Pardus’un arkasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nden genç bir ekip var. Mikrofonumuzu onlara uzatıyoruz.

**Meltem Parmaksız, Mete Bilgin ve Metin Akdere kimdir?
Kendinizden biraz bahseder misiniz?**

Meltem Parmaksız: 1988’de Ankara’da kocaman sevgiye sahip bir ailede doğdum. Liseyi, Sinop Anadolu Öğretmen Lisesi’nde yatılı olarak okudum. Neden ve nasıl sorularının cevaplarını aramayı, düşünmeyi severim. Elektrik elektronik mühendisliği isterken, tercih sırasında “Teorik olacak, beklediğini bulamayacaksınız, Bilgisayar Mühendisliği, Çanakkale” gibi sözlerle kandırılarak kendimi Çanakkale’de buldum. Bu kandırılmadan hiç şikayetçi değilim. Üçüncü sınıfta hocamın özgür yazılım üzerinde birlikte çalıştığı grubun üyesi oldum. Her şeyin açık, öğrenmenin kolay, yapılanların karşılıksız olduğu, paylaşıldığı bu felsefeyi seviyorum ve bu yolda ilerlemek istiyorum. Bir aydan kısa bir süre sonra öğrencilik hayatımın sonuna geliyor ve yoluma bilgisayar mühendisi olarak devam ediyor olacağım.

Mete Bilgin: 22 yaşında, bilgisayar mühendisliği eğitimini ÇOMÜ’de almakta olan bir mühendis adayıyım. 1988 yılında Almanya’nın Düsseldorf şehrinde doğdum. Muğla Dumlupınar İlköğretim Okulu’ndan sonra Muğla Anadolu Lisesi mezunuyum. Şu anda hâlâ öğrencilik kadrosunda yer tutuyorum ÇOMÜ’de. 2000 yılında eve alınan masaüstü bilgisayarla bilgisayara olan merakım başladı.

Bilgisayarı sadece oyun oynamak gibi şeyler için kullanırdım. Ancak abimin yazdığı programları görüp ben de bir gün öğreneceğim demişliğim de vardır (ancak üç sayfa kodu görünce korkmuştum). Bilgisayar mühendisliğine merakım ise başlangıçta oyunlar nasıl yapılıyor sorusuyla başladı. Sonuç, “Ne olmak istiyorsun?” diye sorulduğunda “bilgisayar mühendisi” demek oldu...

Metin Akdere: Hayata gözlerimi tam bir yaz ortasında (16 Temmuz) Muğla, Fethiye’de açtım. İlk, orta ve lise eğitimimi Fethiye’de tamamladıktan sonra, şu anda da Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde Bilgisayar Mühendisliği lisans

eğitimimin son günlerini yaşamaktayım.

Kendimi kısaca hırslı, meraklı, uysal karışımında biri olarak tanımlayabilirim. Çevremdekilerden, çalışmaya kapılınca dış dünyaya tepki vermediğim konusunda eleştiriler aldığımı da itiraf etmeliyim :). Yabancı dillere karşı ilgilimim; İngilizce dışında, 2008 yazında Sevilla’da yaz stajı yapma fırsatı bulduktan sonra öğrenmeye başladığım İspanyolca ile beraber bir dönem Japonca ile de ilgilenmişim.

Yaptığımız işe gelince de, bilgisayar mühendisliği kavramının ne olduğunu öğrendikten sonra bu meslek, ideallerimdeki yerini hep korudu. Dolayısıyla isteyerek geldiğim (ve bunun için üniversite sınavını sistem değişimine rağmen tekrarlamayı göze aldığım) ve zevkle okuduğum 4 seneyi geride bıraktığım bir bölüm olduğunu gönül rahatlığıyla söyleyebilirim.

Bu işle uğraşırken en çok nerede takıldınız?

Mete Bilgin: Hmmm... Genel olarak düşündüğümde, boot sürecinde bolca takıldığımızı hatırlıyorum. İlk başta temel sistemi oluştururken etrafından dolaşmıştık bu sorunun.

Metin Akdere: Çeşitli zorluklar oldu. Bunlar arasında ilk zamanlar elimizdeki temel sistemi boot etmemiz ya da temel sistem içerisine chroot olmamız, elimizde CD için yeterli paket olduğunda CD oluşturma aşamasında Pardusman ile ilgili birtakım sıkıntılar yaşandı.

Her yerde sizden övgüyle bahsediyorlar. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Meltem Parmaksız: Güzel bir duygu.

Mete Bilgin: Güzel bir duygu işin açıkçası. Ancak bizden değil yapılan işten bahsediliyor. Bu işi kim yapsaydı aynı şekilde olacaktı.

Metin Akdere: Güzel bir şey.

Pardus ile tanışmanız, bu proje sayesinde mi oldu?

Meltem Parmaksız: Hayır. Projeden önce de Pardus işletim sistemini kullanıyordum.

Mete Bilgin: Hayır Pardus ile tanışmam çok öncelere dayanıyor. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne geldiğim ilk sene özgür yazılım günleri olmuştu. O zamanın geliştiricilerinden Ali Erdiç KÖROĞLU ve S. Çağlar ONUR gelip bize Pardus'tan bahsetmişlerdi. OpenArena falan oynamışlardı. İşte o zaman tanıştım kendisiyle.

Metin Akdere: Pardus ile ilk tanışma 1. sınıftaki Algoritma ve Programlamaya giriş dersiyle oldu. Necdet hocamızın derslerinde özgür yazılımdan bahsetmesi ve bunu kullanmaya teşvik etmesi her şeyin başlangıcı oldu diyebiliriz. Buna ek olarak Pardus'un beta sürümü yayınlandığında üniversitemize gelip seminer vermiş olmaları ve yaptıkları işi anlatmaları beni çok etkilemişti. Bunlardan sonra Pardus hayatımda oldu.

Bu projede çalışmak derslerinizi nasıl etkiliyor? Proje nedeniyle derslerde sıkıntı oluyor mu?

Meltem Parmaksız: Yaşamımızda her zaman bir yoğunluk olacağını, bu yoğunluk içerisinde yapmamız gereken birden fazla iş olacağını düşündüğümde, dersler ve projenin birlikte yürütülebilmesi gerektiğini düşünüyorum. Hayata dair olaylarda sonuçların çok değişmeyeceğini de.

Mete Bilgin: Sonuçta belirli bir zaman ayırmanız gerekiyor. Çok fazla etkilemese de etkisinin olduğunu düşünüyorum.

Metin Akdere: Dersler konusunda hiçbir sıkıntı yaratmadı. Evet, gerçekten çok çalıştık biliyoruz; ama dersler de sonuçta bizim sorumluluğumuzun bir parçasıydı ve onları da bu proje ile beraber götürmek zorundaydık. Aslında bu işe ilk başladığımızda neler yapacağımızı konusunda kesin bir öngörü yoktu; çünkü daha önce yapılmamış bir iş yapıyorduk ve nelerle karşılaşacağımızı ve tam olarak nelerle uğraşacağımız konusunda pek emin değildik. Bu yüzden projenin bitmesi uğruna birkaç dersi bırakma konusunda bile hemfikiridik :)

Okulunuzda projeye ve size karşı tepkiler nasıl? Fakültenizde projenize nasıl bir yaklaşım var?

Meltem Parmaksız: Kimi ne yaptığımızı anlamıyor şaşkın bakıyor, kimi anlamıyor ama tebrik ediyor, kimi de anlıyor, gülümsüyor ve destekliyor. Çoğunluk hangisi dersiniz, bence ikinci grup. Bölümdeki diğer öğrenciler içinse bir örnek olduğunu, cesaret ve heyecan verdiğini düşünüyorum.

Mete Bilgin: Okulumuzda gayet güzel tepkiler var. Özellikle alt sınıftaki arkadaşları ateşlendirme konusunda çok güzel tepkiler aldık. Sonuçta bu bölümde okuyan arkadaşlar kendilerinden birilerinin bir şeyler yapabildiğini görmeleri onları cesaretlendiriyor.

Metin Akdere: Okulda da heyecanla karşılanan bir proje oldu. Özellikle Pardus ve ÇOMÜ arasında imzalanan protokolle yaptığımız projenin daha da resmiyet kazanması ve projeye Pardus'un bizzat destek verecek olması, yaptığımız işin daha geniş kitleler tarafından kullanılacak olması projeye olan ilgiyi de artırdı. Özellikle alt sınıflardaki öğrenci arkadaşlar projeye yakından ilgi göstererek gelişmeleri yakından takip ediyorlardı. Onlar da bu işin bir parçası olmak istiyorlardı ve biz mezun olduktan sonra da bu işi onlar devam ettirecekler zaten.

Bizim Pardus ve özgür yazılımla tanışmamız da üst sınıflardaki abi/abalarımızın yaptıkları işlerdi, onların yaptıkları işleri görüp, bizim de bu konuda cesaretlenmemizdi. Ben bu noktada da arkadaşlara bir örnek olduğumuzu düşünüyor ve gelecekte çok daha iyi projelerin çıkacağından şüphe duymuyorum.

Projenin şu anda ve ileride size katacaklarını kısaca anlatmanızı istesek?

Meltem Parmaksız: Grupla çalışma, problemin kaynağını tespit etme ve çözüm yolu üretme, özgür yazılım camiasının biraz da olsa içinde bulunma. Bu deneyimi kazanmanın bizlere yarar sağlayacağını düşünüyorum.

Mete Bilgin: Birçok yerde anlattığımız gibi bir GNU/Linux dağıtımının temellerini öğrenebilme fırsatı buldum. Bunun yanı sıra sorunları anlama ve çözüm yolu bulma konusunda deneyim kazandığımı düşünüyorum. Bazen çözilemeyen bir sorun olduğunda biraz uzaklaşıp başka açılardan bakılması gerektiğini öğrendiğimi düşünüyorum.

Metin Akdere: Projenin en büyük getirilerinden birisi artık öğrencilikten profesyonel hayata geçişimizde elimizde önemli bir projenin bulunmasıdır. Mezun olunca insanların bu meslekte kendilerini ifade etmeleri ve neyi ne kadar bildiklerini anlatabilmelerinin en anlaşılabilir yolu, onları anlatan şey yaptıkları projeler oluyor.

Diğer en önemli katkılarından birisi bir grup projesi olması ve beraber çalışma, ortak akıl yürütme ve beraber bir şeyler üretebilme tecrübesi diyebilirim. Bir özgür yazılım projesi olduğundan dolayı camiayla sürekli iletişim halinde olma, yapılan işin anlatılması, ortaya çıkan problemleri e-posta listelerinde açıklama, tartışma, çözüm arama vs. ve bunlar özgür dünyanın "olmazsa olmaz"ları. Proje geliştirme sürecinde birçok hatayla karşılaşıldı ve bunların birçoğu daha önce pek de sık karşılaşılan hatalar değildi. Problem çözme yeteneği kazandığımıza inanıyorum. İlk başlarda bir problemi sadece anlamak için saatler harcarken, zamanla bu süreç oluşan hatanın anlaşılması, bu hataya neyin sebep olabileceği ve aynı zamanda çözüm hakkında da fikir sahibi olmamız şeklinde geliştiğini belirtebilirim. Projeye beraber elimizde bir ürün olduktan sonra tecrübelerimizi

aktarmak, çalışmalarımızı paylaşmak için birçok etkinliğe konuşmacı olarak katıldık ve buralarda birbirinden değerli dostluklar edindik. Bunu da söylemeden geçemeyeceğim.

Bu projeye iş hayatına hazırlandığınızı düşünüyor musunuz?

Meltem Parmaksız: Henüz iş hayatı nasıl bilmiyorum:). Arkadaşlarınla istediğin zaman ve yerde çalışma fırsatı, destekleyen ve yol gösteren bir hoca bulabileceğimi düşünmüyorum fakat belli bir çalışma temposunu yakalamak, büyük bir proje içinde yer almanın iş hayatım için faydalı olacağı kanaatindeyim.

Mete Bilgin: İş hayatını direk olarak etkilemese bile, kazandığım tecrübelerin işime yarayacağını düşünüyorum.

Metin Akdere: İş hayatının neler getireceğini kestirmek mümkün değil ama çalışma disiplini açısından çok faydalı bir proje olduğuna inanıyorum.

Sizce, bu proje kariyerinizi nasıl etkileyecek?

Mete Bilgin: Kariyerimi nasıl etkileyeceğini sanki daha sonra göreceğim. Şimdilik bir fikrim yok.

Metin Akdere: Önemli bir tecrübe kazandığımı düşünüyorum. Daha önce dediğim gibi bu camiada sizi en iyi anlatan şey yaptığınız projelerdir.

Size göre bu projenin, Pardus'a getirebileceği en önemli özellik ne olabilir?

Meltem Parmaksız: İşin yapılma şekli yapılan işten daha önemli bence. Bu tarz anlaşmalarla proje daha hızlı ve etkin bir şekilde ilerleyebilir.

Mete Bilgin: Pardus ile üniversiteler arasında kurulabilecek olan bağı göstermesidir bence. Sonuçta üniversiteler Ar-Ge için oluşturulmuş yerlerdir diye düşünüyorum.

Üniversitelerin bu potansiyellerini Pardus ile oluşturulan bağlar ile çift taraflı olarak güzel ürünler ve araştırmalar çıkabileceğini düşünüyorum.

Bu proje de bunun ilk örneğini oluşturdu diye düşünüyorum.

Metin Akdere: Kullanıcı portföyünü genişleteceğini umuyorum. Sırf 64 bit desteğini alabilmek için Pardus kullanamayan, farklı dağıtımlara yönelen kullanıcı grupları vardı. Bunları kazanacağımızı umuyorum.

Başka mimariler için de çalışmalar var mı?

Mete Bilgin: Şimdilik bildiğim kadarıyla ARM işlemci mimarisi için bir çalışma var Tübitak tarafında. Ancak benim bildiğim başka bir mimari için şimdilik bir çalışma yok.

Metin Akdere: ARM işlemciler için de bir proje geliştirme aşamasında; ama projenin içeriği gizli olduğundan şu anda pek detaylı bir açıklama yok konu hakkında. Bununla beraber ARM ile ilgili yapılan çalışmaları SVN deposundan izlemek mümkün.

AMD64 mimarili bir Pardus, i686'ya göre ne gibi sıkıntılar getirebilir? Sürücü problemleri olası mı?

Mete Bilgin: Sürücü olarak port etme sürecinde sadece geode diye bir sürücüyü çıkarmamız gerekti. Çünkü zaten çok eski bir ekran kartı olduğunu biliyorum. Başka bir sıkıntı çıkaracağını düşünmüyorum. Sonuçta başka dağıtımların uzun süredir 64 Bit sürümleri vardı.

Metin Akdere: i686'da yaptığınız her şeyi rahatlıkla 64 Bit mimaride de sorunsuz yapabileceksiniz; hem de daha performanslı bir şekilde. Biraz daha açıklama yapmak gerekirse, 64 bit geliştirilirken temel olarak zaten i686 mimarili sürüm temel alındı ve onun tüm yeteneklerini içermekle beraber, daha da marifetli olduğunu yaptığımız testlerle de kanıtladık. Geliştirme sürecinde 64 Bit mimaride desteklenmediği için çıkarılan sadece iki paket var: xorg-video-geode paketi ile pysco python modülü.

Okulu bitirdikten sonra Pardus'a destek vermeye devam edecek misiniz?

Meltem Parmaksız: Bu işe karşılık beklemeden, isteyerek başladık. Aslında başladığımız iş 64 Bit'ten daha ziyade özgür yazılım camiasına için bir şeyler yapabilmek ve öğrenmekti. Protokol içeriği bir seneyi kapsıyor fakat bu sürenin sonunda da üçümüzün devam edeceğini düşünüyorum.

Mete Bilgin: Pardus'a destek vermeye devam edeceğim. Sonuçta bir süredir kullandığım bir sistem. Elimden gelen her türlü desteği vermeye çalışıyorum kendi çapımda.

Metin Akdere: 64 Bit projesini yaptık, bitti diye bir durum söz konusu değil. Zaten ekibi genişleterek biz okulu bitirdikten sonra da çalışmaların devamının ve Pardus'a desteğin süreceğinin sinyallerini verdiğimizizi düşünüyorum.

Pardus dışında kullandığınız, beğendiğiniz dağıtım(lar) nedir?

Meltem Parmaksız: Kısa süreliğine Debian kullandım. Aradığınız her şeyi bulabileceğiniz, fakat Linux kullanmaya başlayan biri için zorlayıcı olabileceğini düşünüyorum.

Mete Bilgin: Düşünecek olursak pek az dağıtım denedim, daha doğrusu kullanabildim. Bunlardan biri Debian oldu. Gerçekten insan işi olmayan bir dağıtım olduklarını düşünüyorum. Ancak genel kullanım için pek düşünmeyeceğim bir dağıtım. Ubuntu denedim ancak Gnome'u bir türlü sevmemişim için fazla uzun sürmedi. Başka KDE kullanan dağıtımları da sevmemişim işin açıkçası.

Metin Akdere: Bir staj projesinde geliştirmeyi Ubuntu üzerinde yapmışım ve onunla da pek mesut bir birlikteliğimiz oldu. Şu anda sadece Pardus kullanıyorum ama Ubuntu'yu da severim ;).

Eğer Pardus KDE masaüstü ortamı ile gelmeseydi, hangi masaüstü ortamıyla gelmesini isterdiniz?

Meltem Parmaksız: Bir KDE kullanıcısıyım ve Pardus'un KDE ile birlikte gelmesi mantıklı. Yine de KDE derdim.

Mete Bilgin: Hmm... Gnome ile pek aram yoktur, bir ara Xfce'i kullanmaya çalıştım ama KDE'nin bağımlılıyım diyebilirim.

Metin Akdere: Étoilé adı verilen bir proje var. sisteminiz her nesne için bir revizyon geçmişti tutuyor ve sisteminizi geçmişte istediğiniz herhangi bir noktaya tekrar geri çekebiliyorsunuz. Sildiğiniz her şeyi geri kazatabiliyorsunuz mesela. Kulağa hoş geliyor aslında, olsa güzel olur, hatta yakında olabilir;)

Pardus'ta en çok yapılmasını istediğiniz proje, yenilik... nedir ?

Meltem Parmaksız: Etrafında daha geniş kitleleri toplayabileceği, ses getireceği her özellik olabilir ;).

Mete Bilgin: Hmm.. Düşünmek gerek.

Metin Akdere: Tüm mimarileri destekleyen bir dağıtım olmasını umuyorum.

Pardus'un geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Meltem Parmaksız: Elimde herhangi istatistiki bir değer olmadan bu soruyu cevaplayamam. Fakat diyebilirim ki; özellikle her kurumun kendine ait bir dağıtım oluşturduğu İsveç gibi ülkeleri düşündüğümde; en azından ülke olarak bir dağıtım olmalı, dışa bağlı olmamalıyız, para verilen bir yazılıma hiç:).

Mete Bilgin: Parlak görüyorum. Özellikle üniversitelerle arasında kurulacak sıcak bağlarla daha da iyiye gideceğini düşünüyorum.

Metin Akdere: Pardus'un diğer büyük dağıtımlar gibi tüm mimarileri destekleyerek, uluslararası arenada da büyük kullanıcı kitlelerine erişeceğine inanıyorum.

64 Bit ekibiyle bir araya geldiğinizde neler konuşuyorsunuz?

Meltem Parmaksız: Çalışırken ne yapmalıyız, nasıl ilerlemeliyiz. Diğer zamanlar içinse bahsettiğimiz kişiler benim sınıf arkadaşlarım, arkadaşlarla ne konuşulursa onu ;)

Mete Bilgin: "Ya şu 63. bit nereye kayboldu" şeklinde bir muhabbet dönmüyor ne yazık ki:)

Metin Akdere: Proje, dersler, seminer hazırlıkları derken vakit nasıl geçiyor bilmiyoruz.

64 Bit ekibi nasıl bir ortamda çalışıyor?

Mete Bilgin: Ara ara ayvalı ıhlamur-sıcak çikolata kokularının yükseldiği, bazen kahvaltı yapılan uzun bir masanın etrafına serpiştirilmiş bir şekilde bilgi işlem daire başkanlığında çalışıyoruz.

Metin Akdere: Bilgi İşlem ofisimiz var. Kalabalık bir ekibiz ve yuvarlak masa etrafında toplanıyoruz genelde. Aslında yukarıdaki fotoğrafla bu soruya cevap versem daha uygun olur sanırım.

Pardus ekibinden örnek aldığınız, beğendiğiniz geliştici(ler) kim acaba?

Meltem Parmaksız: Her birinin bizlere katacağı, örnek olacağı yönleri vardır diye düşünüyorum.

Mete Bilgin: Tüm ekip gerçekten güzel işler yapıyorlar o yüzden örnek alınacak o kadar çok insan var ki... O yüzden şu ya da bu geliştirici demeyeceğim. Hepsini örnek almak istiyorum.

Metin Akdere: Her birinden öğreneceğimiz birçok şey olduğuna inanıyorum.

Diğer üniversitelere bir mesajınız var mı acaba?

Meltem Parmaksız: Kendini geliştirmenin, çalışmanın öğrenciye düştüğü gerçeği göz önüne alındığında, öğrenciler için özgür yazılım en uygun yer diye düşünüyorum. Fakat yol gösterici olarak hocalarımıza önemli görevler düşmekte.

Biz öğrencilere öncelikle bu konuda haberdar etmeli, bilgilendirmeli, bu tarz projeler için yanında bulunmaları, destek olmaları gerekli diye düşünüyorum.

Mete Bilgin: Bu işe başlarken konuyla alakalı neredeyse hiçbir bilgimiz yoktu ancak çok çalışınca ve kararlı olunca altından kalkılamayacak iş yoktur diyebilirim.

Metin Akdere: 64 Bit projesi bir Üniversite-Pardus işbirliği açısından ilk. Bu projeyle diğer üniversiteleri de teşvik edebileceğimize inanıyorum. Onların da benzer projeler ortaya çıkarabileceklerini inanmalarını ve düşüncelerini ekiple paylaşmaktan, fikirlerini sunmaktan çekinmemelerini tavsiye ediyorum. Herkesin Pardus için yapabileceği bir şey vardır.

64 Bit çalışmaları dışında zamanınızı nasıl geçiriyorsunuz?

Meltem Parmaksız: Bir öğrenci ne yaparsa onu yaparaki)

Mete Bilgin: Son zamanlarda vize, ödev, final gibi sorunlarla çokça boğuştum. Bunlar dışında kordonda gezmek, arkadaşlarla sohbet etmek, film-dizi izlemek, fotoğraf makinesi elime geçirince fotoğraf çekmek, müzik dinlemek, teknolojiyi takip etmek gibi şeylerle geçiyor günlerim.

Metin Akdere: Çalışmaların çok yoğun olduğu ilk zamanlar gecemiz gündüzümüz bu projeydi. Sosyal anlamda pek bir şey yaptığımız söylenemezdi. Günümüzün büyük çoğunluğunu bilgi işlemde geçiriyorduk. Ev arkadaşlarımız bile yüzümüze hasret kalmışlardı açıkçası. 64 Bit çalışmaları dışında sorumlu olduğumuz işlere vakit ayırıyorduk ve kendimize pek de vakit ayırdığımız söylenemezdi. Uzun bir çalışma sürecinin meyvesi olan kurulan sürümün çıkmasının ardından seminerlerle zamanın çok hızlı geçtiğini belirtmek isterim.

Geliştirirken 64 Bit desteği olan dağıtımlardan yararlandığınız oluyor mu?

Meltem Parmaksız: Temel sistemi oluştururken chroot olma aşamasında kuluçka dağıtım olarak Debian 64 Bit kullandık. Özellikle paketleri 64 Bit'e taşıırken diğer dağıtımların ne yaptığını bakarak ilerledik.

Mete Bilgin: Evet, en büyük yardımcımız Gentoo ve Debian olduğunu da belirtmek isterim.

Metin Akdere: Evet, mesela çalışmaların ilk aşamalarında geliştirdiğimiz ilk sistem olan roof's'i (temel sistem) 64-bit Debian üzerinde kullanarak burada chroot işlemini yaparak, çalışmalarımızı bir süre bu şekilde sürdürdük.

64 Bit ekibi kaç kişilik?

Böyle bir projeyi bitirmek size ne kadar zamana mâl oldu?

Mete Bilgin: Şu anki konumuna getirmek 4 ay gibi bir süre aldı. Ancak şu anki konumu daha bitmiş diyemem. Hatta 64 bit olarak dağıtıldığı sürece de bitmeyecek diye düşünüyorum.

Metin Akdere: Proje çalışmalarına resmen 1 Ekim'de başladık. 4 kişi olarak başladığımız çalışmalarda Serhat arkadaşımızı 9 Kasım'da askere yolladık ve kurulabilir ilk CD'mizi 1 Şubat'ta çıkardık. Proje kaç adam/ay, hesabı artık siz yapın.

Mete Bilgin: İlk başladığımızda 4 kişiydik. Sonra uzun süre 3 kişi devam ettik şu anda 8 kişiyiz.

Metin Akdere: Ekipteki üye sayısı zaman zaman değişiyor. İlk çalışmalara başladığımızda Serhat İrem Ersel ve 3M (Meltem, Metin, Mete) vardı. Serhat'ın askerlik görevi için ayrılmasından sonra uzunca bir süre 3M yalnız çalıştı. En son durumdaysa ekip 8 kişi olarak yoluna devam ediyor.

Ekibin son hali:

- Metin AKDERE
- Mete BİLGİN
- Meltem PARMAKSIZ
- Mehtap ÜNLÜEL
- Merve YÜZBAĞIOĞLU
- Mesutcan KURT
- Aydan TAŞDEMİR
- Engin MANAP

Bu projenin sonunda yapmak istediğiniz başka projeler de var mı?

Meltem Parmaksız: Şu anda yok.

Mete Bilgin: Şu anda aklımda herhangi bir proje yok ancak böyle güzel bir proje karşına çıkarsa değerlendireceğim kesinlikle.

Metin Akdere: Şimdilik ilk hedef mezun olmak.

Projeye 32 Bit'te olan bütün paket ve oyunları ekleyerek mi sürümü çıkartacaksınız yoksa onları ilerleyen zamanda mı eklemeyi düşünüyorsunuz?

Mete Bilgin: Şu anda Kurumsal 2'de olan her paket 64 Bit hale getirilmiş durumda.

Metin Akdere: Proje Kurumsal 2 temel alınarak geliştirildi. Kurumsal 2 ise ilk zamanlar Pardus 2008 temel alınarak geliştirilecekken daha sonra bu çalışmaların Pardus 2009'a kayması sebebiyle biz de çalışmalarımızı Kurumsal 2'de yer alan paketlere göre gerçekleştirdik.

Bu projeden sonra cep telefonları ya da netbooklar için Pardus geliştirme gibi bir proje var mı aklınızda? Eğer cep telefonu için bir proje yapılmak istense mesela basit bir Symbian ya da Windows kullanan eski moda bir telefon için bu çok zaman alır mı?

Mete Bilgin: Bu konuda Pardus tarafından Mehmet Emre ATASEVER arkadaşımız çalışıyor. Bu soruyu onun cevaplaması daha doğru olur sanki.

Metin Akdere: Daha önce dediğim gibi, 64 Bit projesi port etme konusunda diğer projelere önyak olabilecek bir proje. Aslında bundan sonra benzer projelerde izlenecek adımlar neredeyse aynı. Her şeyin yeniden keşi gibi bir durum söz konusu olmayacak. Örneğin PiSi'nin bağımlılık ağacı daha önce hiçbir yerde yoktu ve biz bunu baştan hazırladık. Bundan sonra port etme işlemlerinde bununla uğraşmaya gerek kalmadan, en azından bunun için vakit harcamadan çalışmaların çok daha kısa sürede sonlanacağına inanıyorum. 64 Bit projesinde ilk kurulan CD'nin, her şeyin baştan keşfedilerek 4 ayda çıktığını düşünürsek, benzer proje bundan daha az bir sürede çıkabilir diye düşünüyorum. ama projenin bir de test aşaması olacak, hatalarının giderilmesi olacak. o zaman bu süre daha da uzayabilir tabi ki.

Neden Pardus 2009 değil de Kurumsal 2? Pardus 2009'u da 64 Bit'e taşımak gibi bir plan var mı?

Mete Bilgin: Bu daha çok Pardus tarafından gelen bir istekti, bu yüzden Kurumsal 2'yi 64 Bit'e taşıdık.

Metin Akdere: Pardus 2009 olur mu bilmiyorum ama bundan Pardus 2011 den itibaren dağıtımın öntanımlı olarak 64 bit hazırlanması gibi bir durum söz konusu sanırım. "Neden Kurumsal 2?" dersiniz fark etmez diyorum; özel bir sebebi yoktu, zaten Kurumsal 2 Pardus 2009 temel alınarak hazırlanıyor.

Lisans bitirme tezi olarak yaptığınız bu işi 9 farklı üniversitede anlatmak nasıl bir duygu?

Meltem Parmaksız: Güzel. Özellikle ilk sunumda, Konya'da, birilerinin karşısına geçmek, bir şeyler söylemek, en çok da içimde kelekleri hissetmek güzeldi :). Seminer sayısı arttıkça kelekler yerini karşındakine yardımcı olma, yaptığını anlatma isteğine bıraktı.

Mete Bilgin: Gerçekten güzel bir duygu. Sonuç olarak vakti zamanında Pardus geliştiricilerini dinlediğimiz sahnede olmak gerçekten çok güzel bir şey.

Metin Akdere: Konuşmak ilk başlarda çok zor bir görevdi bizim için. Ama zamanla daha da rahat konuşmaya başladığımızı düşünüyorum. Özellikle katıldığımız etkinliklerde dinleyicilerin konuya olan ilgileri kendimiz daha da rahat hissettirdiğini söyleyebilirim. Projenin bu kadar farklı yerde anlatılmış olması ve yaptıklarımızı diğer insanlarla paylaşmak gerçekten güzel bir duygu.

Projenin yapımında ve ilerlemesinde size en çok destek olan kişiler kimlerdi?

Mete Bilgin: Başlangıçtan beri yanımızda olan Necdet YÜCEL, daha sonra da tüm Pardus ekibi. Psikolojik olaraksa çevremdeki arkadaşlarım.

Metin Akdere: En büyük destekçimiz danışman hocamız Dr. Necdet YÜCEL'di. Kendisine buradan bize her zaman güvendiği ve desteğini esirgemediği için tekrar teşekkür ediyorum.

Pardus Kullanıcıları İçin Yararlı Adresler

Pardus'u bilgisayarınıza nasıl kurabilirsiniz?

Pardus topluluğu neler yapıyor?

Dergimizin tüm sayılarını nereden bulabilirim?

Ajans Pardus'u dinleyelim!

Nerede bu Pardus kullanıcıları?

Pardus geliştiricileri neleri tartışıyor?

Pardus kullanıcıları neleri tartışıyor?

OpenOffice.org Türkiye

Bir hata buldum, bunu nereye raporlamalıyım?

Pardus ile ilgili teknik bilgiler için nereye bakmalısınız?

Şehrimde Pardus CD Gönüllüsü var mı?

Bana Pardus 2009 Kurulum CD'si gönderir misiniz?

Pardus kullanıcıları www.linux.com'da ne yapıyor?

Windows'tan Pardus'a nasıl geçebilirim?

Pardus kullanıcılarının gezegeninde neler oluyor?

Pardus ile ilgili Sıkça Sorulan Sorular

